

T.C.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

**SANDALION 2017-2018 YILLARI YÜZEY ARAŞTIRMASI
SERAMİK BULUNTULARI**

Münevver ŞİMŞEK

1630231041

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Fikret ÖZCAN

ISPARTA - 2021

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Sandalion 2017-2018 Yılları Yüzey Araştırması Seramik Buluntuları” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.

Münevver Şimşek

26.11.2021

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-SOYADI	Münevver ŞİMŞEK
Öğrenci Numarası	1630231041
Enstitü Ana Bilim Dalı	Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Anabilim dalı
Programı	Yüksek Lisans
Programın Türü	(x) Tezli Yüksek Lisans () Doktora
Danışmanın Unvanı, Adı-SOYADI	Prof. Dr. Fikret ÖZCAN
Tez Başlığı	Sandalion 2017-2018 Yılları Yüzey Araştırması Seramik Buluntuları
Turnitin Ödev Numarası	1734978806

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 70 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 22/12/2021 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönergesinin 14 üncü maddesinde yer alan filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

Kaynakçalar hariç, alıntılar dahil, 10 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç; % 6 'dır.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(x) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımdan yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

23/12/2021

Prof. Dr. Fikret ÖZCAN

ÖZET

Sandalion, Hellenistik Dönem’de Pisidia Bölgesinin kuzey-güney yolunun güvenliğini sağlamak amacıyla bir tepe üzerine kurulmuş bir askeri yerleşmedir. Erken İmparatorluk Dönemi’nde başlayan pax romana ile birlikte yerleşmenin askeri işlevi büyük ölçüde sona ermiştir. Sandalion Roma İmparatorluk Dönemi’nde muhtemelen Sagalassos’un da etkisiyle tarımsal potansiyeli ön plana çıkan bir kırsal yerleşmeye dönüşmüştür. Etrafı surla çevrili Sandalion akropolisinde değişik işlevlere sahip yapılar ve bu yapılarla bağlantılı işlik kalıntıları ve akropolün güneybatısında tarım terasları ve işlikler yer almaktadır.

Sandalion’un yakın çevresinde 2017-2018 yıllarında yürütülen yüzey araştırmalarında çeşitli tipte seramik parçaları ele geçmiştir. Bu seramiklerin Sandalion yerleşme evreleri hakkında bilgi sunacağı düşüncesinden yola çıkarak bu tez kapsamında değerlendirilmiştir. Sandalion ve yakın çevresinde tespit edilen 413 adet seramik parçasından 138 âdeti tez çalışmasına dâhil edilmiştir, diğerleri ise istatistiksel veri amacıyla kullanılmıştır. İncelenen seramikler sınırlı sayıda olmakla birlikte Sandalion yerleşmesinde seramik repertuarına genel bir bakış sağlanmış ve seramiklerin dönemsel dağılımı üzerine genel bir düşünce oluşmuştur.

Yerleşme sahasında bulunan seramikler formlarına göre gruplara ayrılıp değerlendirilmiştir. Sandalion seramiklerini çoğunlukla kırmızı astarlı seramik gruplarından Sagalassos kırmızı astarlı seramikleri oluşturmaktadır. Sagalassos’un Sandalion’a yakınlığı nedeniyle bu bulgu şaşırtıcı değildir. Buluntular sofra kapları, servis kapları, mutfak ve depolama kapları olarak gruplandırılmış sonrasında formlarına göre ayrılarak değerlendirilmiştir. Seramiklerin analoji yöntemiyle tarihlendirilmeleri yapılmış, yüzey araştırması buluntuları olduğundan tarihleme ve yorumlamada kesin ifadelerden kaçınılmıştır. Buluntular değerlendirildiğinde en erken örneklerin Kalkolitik Çağ’a ait olduğu anlaşılmaktadır. Sandalion ve çevresinde bulunan geç örnekler ise MS 10. yy.’a tarihlenmekte olup bu tarih te yaklaşık olarak yerleşmenin terkedilişine yakındır.

Anahtar Kelimeler: Pisidia, Sandalion, Askeri Yerleşme, Sagalassos, Seramik

ABSTRACT

Sandalion is a military settlement built on a hill in Hellenistic times, which had to ensure the security of the north-south route in this region of Pisidia. Its military function was largely terminated by the Pax Romana that began in the early imperial period. Probably due to the influence of Sagalassos, Sandalion was transformed during the Roman imperial period into a rural settlement with remarkable agricultural potential. The acropolis was fortified by a wall. It features building structures of different functions with attached workshops and, to the southwest, further workshops and agricultural terraces.

Surveys in Sandalion and its vicinity in the years 2017-2018 yielded various pottery fragments of different types. In search of information on settlement phases this work evaluated parts of pottery in hand. Of the 413 pottery fragments identified in Sandalion and its immediate surroundings, 138 were included in this work, while the Data from the others were used for statistical purposes. Despite the limited number, the fragments studied provide an overview of the pottery repertoire of the settlement and give us an idea of their distribution over time.

The finds were divided into groups according to their form and evaluated. Most of the pieces of Sandalion pottery consist of red varnish pottery, the so-called Sagalassos red-slip pottery. This finding is not surprising in view of the spatial proximity between Sagalassos and Sandalion. The finds were grouped into table ware, serving ware, kitchen ware and storage vessels, evaluated separately according to form and dated according to the analogy method. In the dating and interpretation, precise details were avoided, as the finds are from a survey. The earliest finds date from the Chalcolithic period; the latest specimens, on the other hand, can be dated to the 10th century AD. The settlement must also have been abandoned around this time.

Key words: Pisidia, Sandalion, Military settlement, Sagalassos, Ceramics

ÖNSÖZ

Sandalion 2017-2018 Yılları Yüzey Araştırması Seramik Buluntuları konulu tez çalışması iki sezon boyunca Pisidia Bölgesi'nde yer alan Sandalion'da ele geçirilen seramikleri içermektedir.

Öncelikle seramikler üzerine bir çalışma yapmamı destekleyen, danışmanım olduğu günden bu yana bilgi ve tecrübelerini aktaran ve hiçbir yardımı esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Fikret ÖZCAN'a müteşekkirim. Süleyman Demirel Üniversitesi Arkeoloji Anabilim dalı hocalarımızdan Prof. Dr. Murat FIRAT'a ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Arkeoloji Anabilim dalı Dr. Öğr. Üyesi Özlem VAPUR'a yapıcı eleştirilerinden dolayı çok teşekkür ederim.

Çalışmaya başladığım ilk günlerde benimle birlikte seramik çizimlerini yapan Nihal ÇEVİK YAYAN'a, çalışma süresince kütüphane ortamındaki kaynaklarını, dijital verilerini benimle paylaşan Arş. Gör. Burak SÖNMEZ'e, zamanını ve yardımını esirgemeyen aynı zamanda eserlerin fotoğraflanmasında yardımcı olan Ömer YİĞİTELİ'ye, aynı yerleşimi çalıştığımız için fikirlerini benimle paylaşan Ayşe SÜZMEN'e teşekkürü borç bilirim. Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması (KPYA) ekip üyesi arkadaşlarıma emeklerinden dolayı ne kadar teşekkür etsem azdır.

Öğrenim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen aileme, değerli kardeşim Osman ŞİMŞEK'e son olarak her zaman yanımda olan sevgili yol arkadaşım Ali GÜNDOĞAN'a sonsuz teşekkürler.

Münevver Şimşek

Isparta 2021

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI	i
YEMİN METNİ	ii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vi
GRAFİKLER DİZİNİ	vii
HARİTALAR DİZİNİ	viii
RESİMLER DİZİNİ	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1

1.BÖLÜM

BÖLGE ve YERLEŞİM HAKKINDA TARİHSEL ve KRONOLOJİK BİLGİ

1.1. Pisidia Bölgesi Sınırları ve Tarihi	4
1.2. Sandalion Yerleşimi Coğrafi Sınırları ve Tarihi.....	10
1.3 Sandalion Yerleşiminde Yapılan Araştırmalar.....	15
1.4. Sandalion Yerleşmesi ve Buluntu Alanları	16

2.BÖLÜM

SANDALION SERAMİKLERİ

2.1 Hamur ve Astar Özellikleri.....	21
2.2 Üretim Teknikleri	23

3.BÖLÜM

SANDALION SERAMİK GRUPLARI

3.1. Demir Çağı Öncesi Seramikleri.....	24
---	----

3.2. Demir Çağı Seramiği.....	24
3.3. Roma ve Geç Roma Seramikleri	25
3.3.1. Sofra Kapları.....	25
3.3.2.Servis Kapları	39
3.3.3 Mutfak (Pişirme) Kapları.....	41
3.3.4 Depolama Kapları.....	42
SONUÇ	44
KATALOG	45
KAYNAKÇA	71
GRAFİKLER.....	77
HARİTALAR	82
RESİMLER	85
ÇİZİMLER	93
LEVHALAR	126
ÖZGEÇMİŞ.....	149

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1. Bardakların Sayısal Dağılımı	77
Grafik 2. Bardakların Yüzdelik Dağılımı	77
Grafik 3. Bardakların hamur ve astar renkleri	77
Grafik 4. Kaselerin Sayısal Dağılımı	78
Grafik 5. Kaselerin Yüzdelik Dağılımı	78
Grafik 6. Kaselerin hamur ve astar renkleri	79
Grafik 7. Tabakların Sayısal Dağılımı	79
Grafik 8. Tabakların Yüzdelik Dağılımı	80
Grafik 9. Tabakların hamur ve astar renkleri	80
Grafik 10. Servis Kaplarının Sayısal Dağılımı	81
Grafik 11. Servis Kaplarının Yüzdelik Dağılımı	81
Grafik 12. Servis Kaplarının hamur ve astar renkleri	81

HARİTALAR DİZİNİ

Harita 1. Pisidia Bölgesi Haritası (Talloe, Cult in Pisidia, Ancient Pisidia, Map 1)	82
Harita 2. Sandalion Yakın Komşuları (Ö. Yiğiteli 2021)	83
Harita 3. Pisidia Bölgesi Roma İmparatorluk Dönemi Yolları (S. Ağgöl, 2019, Fig.82).	84

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1. Sandalion, Akropolis Hellenistik Dönem Sur Duvarı (KPYA Arşiv 2020).....	85
Resim 2. Sandalion, Akropolis Giriş Kapısı (KPYA Arşiv 2017).....	85
Resim 3. Sandalion, Akropolis Sarnıç (KPYA Arşiv 2017).....	86
Resim 4. Sandalion, Hellenistik Dönem Sur Duvarı (KPYA Arşiv 2017).....	86
Resim 5. Sandalion, Kilise (KPYA Arşiv 2019).....	87
Resim 6. Sandalion, Mağara giriş alanı (KPYA Arşiv 2017).....	87
Resim 7. Sandalion, Arcosolium Mezar (KPYA Arşiv 2017).....	88
Resim 8. Sandalion, Tarım Terasları (KPYA Arşiv 2021).....	88
Resim 9. Sandalion, İşlik 1 (KPYA Arşiv 2017).....	89
Resim 10. Sandalion, İşlik 2 (KPYA Arşiv 2017).....	89
Resim 11. Sandalion, Torso (KPYA Arşiv 2018).....	90
Resim 12. Sandalion, 2017-2018 Tarım Terasları Seramik İnceleme Alanları (Google Earth Görünümü).....	90
Resim 13. Sandalion, 2017-2018 Tarım Terasları Seramik İnceleme Alanları Buluntu Yayılımı (Google Earth Görünümü).....	91
Resim 14. Sandalion, Çatlıcak Mevkii kadın büstü kabartması (KPYA Arşiv 2018).....	91
Resim 15. Sandalion, Çatlıcak Mevkii, Damgalı çatı kiremidi parçası (KPYA Arşiv 2018).....	92

KISALTMALAR

A.Ç.	Ağız Çapı
ANMED.	Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri
ARSW.	African Red Slip Ware
Arş. Gör.	Araştırma Görevlisi
AST.	Araştırma Sonuçları Toplantısı
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
cm.	Santimetre
Çev.	Çeviren
Çiz.	Çizim
CRSW.	Cyprus Red Slip Ware
DSA.	Doğu Sigillata A
DSB.	Doğu Sigillata B
DSC.	Doğu Sigillata C
ed.	Editör
et al.	ve diğerleri
Env. No.	Envanter Numarası
Fig.	Figür
Gen.	Genişlik
İmp.	İmparator
Kat. No-Nr.	Katalaog Numarası
K.Ç.	Kaide Çapı
km.	Kilometre
KPYA.	Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması

Lev.	Levha
m.	Metre
mm.	Milimetre
MÖ.	Milattan Önce
MS.	Milattan Sonra
No.	Numara
Prof. Dr.	Profesör Doktor
s.	Sayfa
S.	Sayı
SRSW.	Sagalassos Red Slip Ware
TTK.	Türk Tarih Kurumu
V.	Volume
vb.	ve benzeri
vd	ve diğerleri
yy.	yüzyıl
Yük.	Yükseklik

GİRİŞ

Amaç, Kapsam ve Yöntem

2017-18 yılı Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması'nda Burdur İli Ağlasun İlçesi Çamlıdere Mahallesi Sandalion Kalesi'nde yapılan çalışmalarda yerleşim sahasının teritorumunda ve tarım arazilerinde tespit edilen seramik buluntuları bu tezin konusunu oluşturmaktadır.

Yerleşimde iki sezon boyunca yapılan yüzey araştırmalarında; Akropolün güneybatı yamacından başlayarak güneydoğuda yer alan boğaza giden patika yola kadar ve Akropolün kuzeybatısında belirlenen teraslarda seramik inceleme alanları oluşturulmuştur.

Tespit edilen seramik buluntularının yoğunluğunu yerleşim içerisindeki tarım terasları oluşturmaktadır. Buralardan ele geçen zengin bir form repertuarı sunan seramik buluntuları yine Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması kapsamında araştırılan kentlerden Kapıkaya, Prostanna, Tymbriada kentleri ve özellikle Sagalassos kenti ile çağdaş örnekler sunmaktadır¹. Sandalion Yerleşimi; Sagalassos Antik Kenti'nin takriben 19km güneydoğusunda, Kapıkaya Antik Kenti'nin 5,5km güneybatısında (Sandalion Akropolü ile Kapıkaya Antik kenti görüş mesafesindedir), Prostanna Antik Kentinin 27km güneyinde, Tymbriada Antik Kenti'nin 35,5 km güneybatısında yer almaktadır.

Sandalion Yerleşimi'nde ele geçen bu nitelikli seramikler Kapıkaya, (Harita 2) Prostanna ve Tymbriada antik kentlerinde ele geçen seramik buluntuları ile değerlendirilmeye alınmış ve bir yüksek lisans tezi olarak çalışılmaya başlanmıştır.

Çalışmanın asıl amacı öncelikli olarak Sandalion Yerleşiminde bulunan seramiklerin formlarının tespit edilerek sınıflandırılması ve kronolojisinin oluşturulmasıdır. Tezde buradan yola çıkarak ulaşılması istenen diğer bir amaç da Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması projesinde Kapıkaya, Prostanna ve Tymbriada gibi kentlerde tespit edilen seramiklerin de değerlendirilerek üretim tekniklerinin ve malzemenin

¹ Sagalassos Antik Kenti Kazısı, Jeroen Poblome başkanlığında (KU Leuven) tarafından Belçikalı ekip tarafından yürütülmektedir.

niteliğini ortaya koymak ve elde edilen sonuçları Pisidia Bölgesi’nde sosyal, ekonomik ve ticari durumun aydınlatılmasına yönelik bir ön çalışma oluşturmaktır².

Yüzey araştırmasında düzenli kronoloji verecek ya da tabakalaşmayı gösterebilecek bir buluntu grubu ile karşılaşmak mümkün değildir. Bu yüzden seramiklerin tarihlendirilmesinde çevre kentlerde ve başka kentlerde ele geçmiş ve yayınlanmış olan seramikler ile karşılaştırma yöntemine gidilmiştir. Bu sebeple Sandalion, Kapıkaya ve Prostanna seramik örneklerine paralel olarak giden birçok formun tespit edildiği Sagalassos kronoloji oluşturmamıza büyük destek sağlayan merkezlerden biri olmuştur.

Yapılan araştırmaların bir diğer amacı da yerleşimin evrelerine ait fikirler edinmek, seramikler yardımıyla yerleşimin tarihsel sürecini yeniden gözden geçirmektir. Bu nedenle ele geçen seramik buluntuları “Sandalion 2017-2018 Yılları Yüzey Araştırması Seramik Buluntuları” adıyla tez kapsamı içerisinde değerlendirilmeye karar verilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda söz konusu alanlardan ele geçen 413 adet buluntu içerisinde farklı form grubu ve dönemler göz önüne alınarak 138’i tez kapsamında dahil edilmiştir. Geri kalan buluntular istatiki veriler için kullanılmıştır. Seçilen seramiklerin ilk önce çizimleri yapılmış, sonrasında “Munsell Soil Color Charts” kataloğundan hamur ve astar renkleri belirlenmiştir. Fotoğrafları çekilen buluntuların tanımlamaları yapıldıktan sonra katalogları oluşturulmuştur.

Tezin içerisindeki ilk bölümde Pisidia Bölgesi tarihçesi aktarılmış ardından Sandalion Yerleşmesinin coğrafi sınırları, tarihi, yerleşmede yapılan araştırmalar ve buluntu alanları anlatılmıştır.

İkinci bölümünde Sandalion’da bulunan seramiklerinin hamur ve astar özellikleri, üretim teknikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Malzemenin incelenmesi sırasında anlamayı kolaylaştırma ve bütüncül verilere ulaşabilmek adına çeşitli grafikler kullanılmıştır.

² Vapur, Ö., “Menderes Magnesiası Hypokaustlu Yapı Yerel Üretim Seramikleri”, *Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji (Klasik Arkeoloji) Anabilim dalı, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, Ankara, 2009, s. 2.

Üçüncü bölümünde çalışılan malzeme grubu için uygulanan başlıca sınıflandırma kronolojiye dayanmaktadır. Demir Çağ öncesinden başlayarak Geç Roma Dönemi'ne kadar geniş bir aralığa sahip buluntular için en iyi sınıflandırmayı yapabilmek adına kendi dönemlerinde aktarılmıştır. Roma ve Geç Roma seramik buluntuları formlarına göre sınıflandırma yapılmış bu sınıflandırma neticesinde form tipleri alt başlıklar halinde sunulmuştur. Formlar ve form tipleri Sagalassos tipolojisinde olduğu gibi aktarılmıştır. Sagalassos seramik tipolojisinde bardak formları "A", kâse formları "B", tabak formları "C", çanak formları "F" olarak belirlenmiştir. Sandalion seramikleri de Sagalassos seramikleri ile benzer, hatta birebir Sagalassos üretimi olduğu için aynı tipolojiye bağlı kalınmıştır. Sandalion seramikleri içerisindeki Sagalassos kırmızı astarlıları dışındaki mutfak (pişirme) ve depolama kapları yerleşim içinde muhtemelen ihtiyaca bağlı olarak üretilmişlerdir. Sandalion seramik buluntularının form özellikleri ve başka bölgelerdeki benzer örnekler yardımıyla kronolojik dizin oluşturulmaya çalışılmıştır. Her işlenen seramik grubunun değerlendirilmesi yapılarak genel sonuca varmakta kolaylık sağlanması, bu değerlendirme yapılırken çeşitli grafiklerle istatiki verilerin anlatılmasında kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Metin içinde değerlendirilen formların özellikleri katalog, çizim ve fotoğrafların olduğu ayrı levhalarda verilmiştir.

Tezin sonuç kısmında değerlendirilen buluntular oldukça sınırlı ve istatistiksel olarak az sayıda olduğundan, yorum yapılırken kesin ifadelerden kaçınılmıştır.

1.BÖLÜM

BÖLGE ve YERLEŞİM HAKKINDA TARİHSEL ve KRONOLOJİK BİLGİ

1.1. Pisidia Bölgesi Sınırları ve Tarihi

Pisidia, günümüz Isparta ve Burdur illerinin tamamını, Antalya'nın kuzeyini kapsayan bölgedir (Harita 1). Bölge fiziki coğrafya olarak güneyde Batı Toroslar, batıda Burdur Gölü (Ascania Lacus) ve Söğüt Dağları, kuzeyde Sultan Dağları, doğuda ise Beyşehir Gölü (Karalis Lacus) sınırlamaktadır. Bölgenin antik dönemde kuzey ve kuzey batısında Phrygia, doğuda Lykaonia, batıda, Milyas ve Kabalis, güneyde Pamphylia, güneydoğuda Isauria ve Kilikia bölgelerine komşudur³.

Pisidia Bölgesi'nde yapılan araştırmalar ve kazılar Prehistorik Dönemlerden itibaren iskân edildiğini ortaya koymuştur. Bölgenin iskân tarihinin alt sınırı “Üst Paleolitik” Dönemdir⁴. Bu dönemden itibaren kesintisiz bir şekilde iskân edildiğini söylemek mümkündür. 1944 yılında Türk Tarih Kurumu adına Aziz Şevket Kansu'nun yaptığı araştırmalar sonucu ortaya çıkarılan Bozanönü'ndeki Kapalıin Mağarası Üst Paleolitik Çağ'a önemli bir örnektir. Mezolitik Çağ'a gelindiğinde ise Pisidia Bölgesi'nde Baladız (Gümüşgün) ön plandadır⁵. Anadolu'da birçok bölgede ortaya çıkan Neolitik ve Kalkolitik Çağ bölgemizde; Hacılar, Er Baba, Kızılkaya, Kuruçay, Çığırtkankaya, Dereköy, Bucak, Bademağacı ve Suberde önemli yerleşmelerdir⁶.

Pisidia Bölgesi jeopolitik konumu, bölge içinde oluşturulan önemli yolları sebebiyle çağdaş krallıklar tarafından daima kontrol altına alınmak istenen bir bölge olmuştur. MÖ II. binde Anadolu'da Hitit Uygarlığı egemenliği görülür. Konya İli Beyşehir İlçesinde bulunan Eflatun Pınar dikili dinsel anıtı Hititlerin bu bölgedeki

³ Strabon, *Geographika*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, (çev. Adnan Pekman), İstanbul, 2012, XII.7.2; Mehmet Özsait, *İlk Çağ Tarihinde Pisidya*, İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1980, s. 27.; Veli Sevin, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası I*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2016, s.183.

⁴ Özsait, 1980, s.63.

⁵ Özsait, 1980, s.64-65.

⁶ Özsait, 1980, s.65-83.

varlığının kanıtlarından biridir⁷. Hitit kaynaklarında tespit edilen “Pitaşsa”, “Pedassa” sözcüklerinin klasik Pisidia adıyla örtüştüğü düşünülmektedir⁸.

Hitit Uygarlığının ardından MÖ I. bine gelindiğinde Anadolu’da yeni bir güç olan Phrygia Uygarlığı Pisidia Bölgesi’nin tamamına egemen olmasa da kuzey ve doğu kesimlerinde varlığı bilinmektedir⁹. Bölgede bulunan Phrygia etkili gri killi seramikler yerleşimini ve etkileşimini kanıtlar niteliktedir¹⁰.

MÖ 696/697 tarihinde Phrygia Uygarlığını ortadan kaldıran Lydia Uygarlığı Batı Anadolu’yu egemenliği altına almıştır¹¹. Herodotos Lidya egemenliğini şu şekilde aktarır; *Halys ırmağının batısında kalan Kilikia ve Lykia haricinde Phrygia’lılar, Mysia’lılar, Mariandyn’lar, Khalyb’ler, Thrak’lar, Thyn’ler, Bithynia’lılar ve Kar’lar, İon’lar Dor’lar, Aiol’lar, Pamphylia’lar Kroisos’a boyun eğmişlerdir*¹². 1993-94 yıllarında yapılan bir araştırma sonucu Şeref Höyük’de keşfedilen Lydia seramikleri, (lydion mermer görünümlü) kuzeybatı Pisidia’da bu uygarlığın varlığını belgelemektedir. Önemli ticaret ağı üzerinde konuşlanmış bu yerleşim sebebiyle bu seramiklerin ticaret vasıtasıyla burada olduğu varsayımlar arasındadır¹³.

MÖ 546 yılında Lydia Uygarlığının Pers İmparatorluğu tarafından ele geçirilmesiyle Anadolu’da Pers egemenliğinden söz edilir¹⁴. Pisidia Bölgesi de Pers egemenliği altına girmiş olmakla birlikte, satraplığa bağlı bölgeler arasında adı geçmez, bölgenin bağımsızlıklarını bir ölçüde korumuş olabileceğini düşündürmektedir¹⁵. Isparta Arkeoloji Müzesi’nde korunmakta olan Isparta İli Senirkent İlçesi Yassıören Kasabası’nın 2 km doğusundaki Deliipınar Mevkii’nde yapılan kaçak kazılar sonucu açığa çıkartılmış MÖ 530-510 yıllarına tarihlenen Anthemion tipli mezar stelleri, bölgedeki Pers egemenliğinin belirtisidir¹⁶.

⁷ Ekrem Akurgal, *Anadolu Kültür Tarihi*, Asır Matbaacılık, İstanbul, 2002, s. 163.

⁸ Akurgal, 2002, s. 105; M. Doğan Alparslan-Metin Alparslan, “Tarhuntaşsa’nın Lokalizasyonunda Yeni Adımlar”, *TEBE*, 1999, S. 7, s. 14.

⁹ Akurgal, 2002, s. 265; Özşait, 1980, s. 105.

¹⁰ Özşait, 1980, s. 106.

¹¹ Özşait, 1980, s.106.

¹² Herodotos, *Herodot Tarihi*, çev. Müntekim Ökmen, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1983, I, 28, s. 28.

¹³ Mehmet Özşait-Nesrin Özşait, “Şeref Höyük: Komama”, *Anadolu Araştırmaları XIV*, 1996, s. 365-366.

¹⁴ Özşait, 1980, s. 119

¹⁵ Sevin, 2016, s. 182.

¹⁶ Bilge Hürmüzlü, “Pisidia Bölgesi’nde Ele Geçen Anthemion Tipi Steller”, 2007, CollAn VI, s.97-114.

Pers egemenliğine son veren Büyük İskender MÖ 334-333 yıllarında Pisidia Bölgesi'ne geldiğinde güçlü bir direniş ile karşılaşır. İskender, oldukça dar olan boğazda günümüz Isparta İli, merkez ilçesine bağlı Güneyce köyüne 5 km uzaklıktaki Kapıkaya'yı bir hileyle aşarak kent yakınına kamp kurar. Selge kentinden gelen elçileri kabul eden İskender onları müttefik olarak kabul eder. Termessos'u konumu ve güçlü direnişi sebebiyle zapt etmek zaman alacağından Sagalassos'a yönelir. Sagalassos'lular dirense de sonunda teslim olurlar¹⁷. İskender Phrygia Bölgesine doğru ilerlerken komutanlarında Nearkhos'u Lykia, Pamphylia ve Pisidia Bölgelerine satrap olarak görevlendirir¹⁸. Yönetim sistemini Pers idari sisteminden örnek olan İskender, Nearkhos'a Pisidia'da ve Pamphylia'da fetih edilemeyen kentlerin ele geçirilmesi görevini verir. Fakat bu görevi tamamlayamaz, İskender'in Hindistan seferi dolayısıyla donanma komutanı olarak çağrıldığından görevi kısa olmuştur¹⁹. Pisidia'da hâkimiyet oldukça zor olmuştur. Birçok kentin askeri niteliği ve tahkimli konumlarını fetihleri ve otoriteyi güçleştirmiştir. Diodoros'un pasajlarından Perdikkas'ın Pisidia'da çıkan isyanları bastırdığı ve bir otorite temin ettiğini bilmekteyiz²⁰. İskender'in ölümünden sonra ardılları olan Hellenistik krallıkların denetimine geçen bölge sürekli farklı güçler tarafından kontrol edilmek istenmiştir. MÖ 301'de Ipsos savaşı ile Lysimakhos'un denetimine giren bölge, MÖ 281'de Kurupedion savaşında Lysimakhos ve Seleukos arasında geçen mücadele de bölgede Seleukos hanedanlığını hâkimiyeti başlamıştır²¹. Hiçbir zaman tam anlamıyla hâkimiyet sağlanamayan bu bölgede Livius'un anlatımlarından MÖ 193'de Antiokhos'a karşı kısmen de olsa bir ayaklanma başlatıldığını öğrenmekteyiz²². MÖ 188 yılında Romalılarla yapılan Apameia Barışı sonrasında Batı Pisidia'nın Bergama Krallığı'nın denetimi altına alındığı bilinmekle birlikte doğu Pisidia hakkında ise net bir durum söz konusu değildir²³. MÖ 133 yılında III. Attalos'un krallığını Roma'ya vasiyet etmesi üzerine bölgenin hâkimiyeti Roma'ya kalmıştır²⁴.

¹⁷ Oğuz Tekin, *Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2015, s. 131.

¹⁸ Mehmet Özsait, *Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidya Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1985, s.6.

¹⁹ Özsait, 1985, s. 6.

²⁰ Özsait, 1985, s. 7.

²¹ Özsait, 1985, s. 30-36.

²² Sevin, 2016, s. 182; Özsait, 1985, s. 55.

²³ Sevin, 2016, s. 182; Özsait, 1985, s. 65.

²⁴ Sevin, 2016, s. 182; Özsait, 1985, s. 68.

Kilikia, Pamphylia ve Pisidia bölgelerinde var olan otorite boşlukları, dağlık bölgenin öneminin anlaşılamaması, Doğu Akdeniz'deki mevcut olan ticari bağlantılarını kaybeden Roma Cumhuriyeti bu bölgedeki hâkimiyetini zorunlu kılmıştır. Anadolu'daki hâkimiyetini güçlendirmek isteyen Roma Cumhuriyeti MÖ 129 yılında *Provincia Asia* eyaletini kurmuştur. MÖ 102 yılında M. Antonius denetiminde Milyas, Pamphylia, Kilikia, Pisidia ve Phrygia'nın bir kısmını içine alacak şekilde *Provincia Cilicia* eyaletini kurmuştur²⁵. Bölge MÖ 49 yılına kadar Cilicia Eyaletine bağlıydı, bu tarihte Asia Eyaleti'ne dâhil edilmiştir²⁶. Anadolu'nun batısına kadar yayılan Parthları sürmek için yapılan savaş sonucu, MÖ 39 yılında Antonius bir türlü otorite sağlanamayan Pisidia Bölgesini ve çevresini tampon bir bölge oluşturması için Amyntas'a bıraktı²⁷. Strabon, Amyntas'ın hâkimiyet kurmak için *Sagalassos*, *Kremna*'yı ele geçirdiğini hatta Sagalassos ve Kremna arasında bulunan *Sandalion*'u zapt etmek için çaba dahi harcamadığından bahseder²⁸. MÖ 25'de Amyntas'ın ölümüyle Pisidia *Provincia Galatia* eyaletine dâhil edildi²⁹.

Roma İmparatorluğu bölgede tam anlamıyla huzuru ve otoriteyi sağlamak amacıyla, koloni kentler kurarak Romalılaştırma politikası gütmüştür. Roma kolonilerinin karakteri başlangıçta askeri nitelikte olmuştur, amaçları sahip oldukları toprakları savunmaktır. Pisidia'da kurulan kolonilerin ana amacı, huzurun Roma lejyonlarının sağlayarak askeri tedbirlerin yanı sıra huzursuzlukların ortadan kaldırılmasıdır. Özellikle bu koloniler Roma İmparatorluğunun ileri bir karakol görevini görecekti. Roma ilk romanizasyon hareketini kuzey Pisidia'da bulunan Antiokheia kentinde gerçekleştirmiştir³⁰. Roma İmparatorluğu'nun bölgedeki hâkimiyetini zedeleyecek olan Homonadlar meselesi için büyük bir ordu kurulmuş ve savaş sonunda Homonadlar etkisiz hale getirilmiştir³¹. Roma İmparatorluğu bir sorunu daha bertaraf ettikten sonra koloni kuruluşlarını tamamlamıştır. Antiokheia dışında Orta ve Batı Pisidia'da Kremna, Komama, Olbasa ve Parlais'de dört koloni daha kurmuştur³².

²⁵ Özşait, 1985, s. 70-71.

²⁶ Sevin 2016, s. 183.

²⁷ Özşait, 1985, s. 82-84.

²⁸ Strabon, XII.6.4.

²⁹ Sevin, 2016, s. 183.

³⁰ Özşait, 1985, s. 89.

³¹ Özşait, 1985, s. 90-93.

³² Özşait, 1985, s. 94.

Augustus'un uzun yıllar boyunca tahtta kalması ve kesin zaferleriyle Roma İmparatorluğu sınırlarını genişletmiş, ele geçirilen yerlerde planlı bir şekilde ekonomik tedbirler alarak ve yollar yaptırarak askeri koloniler kurmuştur. İmparatorluğun her yerinde barış ve huzur ortamı kurulmuştur³³.

Augustus'dan sonra gelen Tiberius, Augustus'un yolunu izleyerek aynı siyasi uygulamaları ve politikaları takip etmiştir. Lykaonia'da Via Sebaste yolu üzerindeki eski Pappa kentinin adı Tiberiopolis olarak değiştirilmiştir. Çevre bölgelerde ve Pisidia Bölgesi'nde aynı politikaların devam ettiğini görmekteyiz³⁴. İmparator Claudius Dönemi'nde MS 43 yılında Pamphylia ve Lykia bölgeleri birleştirilerek yeni bir eyalet oluşturulmuştur. Ancak bu yeni eyalete Pisidia Bölgesi'nden bir kentin dâhil edilip edilmediği bilinmemektedir³⁵. İmparator Nero Dönemi'nde Galatia Eyaleti Procuratoru'nun eyalet valisiyle Sagalassos kentinin sınır tespitinin yapıldığı bilinmektedir³⁶. Özsait bu uygulamanın nedenini Sagalassos'un geniş bir alanda hak iddia etmesiyle komşu kentlerin şikâyeti sonucu yapıldığını yorumlamaktadır³⁷. Galba Dönemi'nde Pamphylia Galatia eyaletine dâhil edilmiştir. Daha sonra Vespasianus MS 72'de Pamphylia Bölgesi'ni Galatia'dan alarak Lykia eyaletine tekrar dâhil etmiştir. Bu değişiklik ile güney ve batı Pisidia Bölgesinin büyük bir kısmı Lykia-Pamphylia eyaletine dâhil edilmiştir³⁸. MS 107-113 yıllarında Traianus birleşik Galatia-Cappadocia eyaletini ayırmıştır. Bu yeni düzenlemeyle Augustus Dönemi'nde olduğu gibi Kuzey Pisidia bu eyalet içinde kalmıştır³⁹. MS 114 yılında Traianus doğu eyaletindeki lejyonları idaresine almak için Suriye'ye gitmiştir. Bu sefer sırasında Pisidia şehirlerinden Apollonia, Sagalassos, Termessos ve Adada kentlerini onun adına dikilen anıtlardan bu kentleri bu seferi sırasında ziyaret ettiği düşünülmektedir⁴⁰. İmparator Hadrianus'un imparatorluğu sınırları içindeki bölgeleri tanımak amacıyla doğuya seyahatler düzenlediği, bu seyahatlerinde (MS 129 yılında) Pisidia kentlerini de ziyaret ettiğini, kentlerde onun adına

³³ Özsait, 1985, s. 96.

³⁴ David Magie, *Roman Rule in Asia Minor, To The End Of The Third Century After Christ*, vol. I, Princeton University Press, Princeton, 1950a, s. 500.

³⁵ Barbara Levick, *Roman Colonies in Southern Asia Minor*, Clarendon Press, Oxford, 1967, s. 32.

³⁶ David Magie, *Roman Rule in Asia Minor To The End Of The Third Century After Christ*, vol. II, Princeton University Press, Princeton, 1950b, s. 1418.

³⁷ Özsait, 1985, s. 98.

³⁸ Magie, 1950b, s. 1443.

³⁹ Magie, 1950, s. 575-605.

⁴⁰ Magie, 1950b, s.1451.

dikilen anıtlardan anlaşılmaktadır⁴¹. MS 135 yılında Hadrianus Pamphylia eyaletini senato idaresine bırakmıştır. Böylelikle güney ve batı Pisidia'da senato idaresine geçmiştir. Antonius Pius Dönemi'nde Isauria ve Lycaonia'nın güneyi Galatia eyaletinden alınarak Cilicia'ya dâhil edilmiştir. Güneydoğu Pisidia sınırı Trogitis Gölü batısı olarak belirlenmiştir. Doğu Pisidia dışarıda tutulursa Pisidia Bölgesi'nin sınırları Diocletianus Dönemi'ne kadar aynı kalmıştır⁴².

Septimus Severus Dönemi'nde Via Sebaste yolu (Harita 3) onarılmış ve MS 202 yılında mil taşları düzenlenmiştir⁴³. MS 3. yüzyılın ortalarından itibaren büyük sarsıntılar yaşayan imparatorluk sınırları içindeki küçük Asya eyaletleri büyük zararlar görmüştür. Got, Sasani istilaları, depremler ve veba salgınları imparatorluğu derinden etkilemiştir⁴⁴. Isauria ve Doğu Pisidia'da eşkıyalar türemiş ve güç kazanmıştır. Lydius adındaki Isauria'lı bir eşkıya şefi Pamphylia ve Pisidia kentlerine saldırılar düzenlemiş, Kremna kentini ele geçirerek oraya yerleşmiştir. M. Aurelius imparatorluğunun sınırlarını korumak amacıyla isyanları bastırmaya çalışmış, bölgeyi tam olarak egemenliği altına almak için ordunun mühimmatını buraya yerleştirmiş, kentlere veteranlar yerleştirmiştir⁴⁵. Augustus ile başlatılan Romanizasyon hareketleri, yaklaşık 300 yıl geçmesine rağmen Pisidia halkı tarafından tamamiyle benimsenememiştir. Roma İmparatorluğu Orta ve Doğu Pisidia'da bir kez daha kolonileştirme hareketlerine yönelmiştir⁴⁶.

Diocletianus Dönemi'nde (MS 284-305) imparatorluk 12 bölgeye bölünmüş, onun döneminde eyaletler yeniden düzenlenmiştir. Pisidia ilk defa eyalet konumuna getirilmiştir. Pisidia Antiokheia'sı metropolis olmuş eyalete başkentlik yapmıştır⁴⁷.

Theodosius Dönemi'ne dek Pisidia eyaletinin sınırları sürekli değişiklik göstermiştir. MS 395 yılında İmparatorluk Doğu ve Batı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan Pisidia kentleri Bizans Dönemi'nde varlıklarına devam etmişlerdir⁴⁸. Hristiyanlığın getirdiği değişiklikleri sebebiyle de bölge

⁴¹ Magie, 1950a, s. 620; Magie, 1950b, s. 1482.

⁴² Özsait, 1985, s. 100.

⁴³ Magie, 1950b, s. 1545.

⁴⁴ Zosimus, *Historia Nova*, ed. Ludovicus Mendelssohn, Leipzig, 1887, I.37,3; Özsait, 1985, s. 101.

⁴⁵ Zosimus, 1887, I.69; Özsait, 1985, s. 101.

⁴⁶ Özsait, 1985, s. 101.

⁴⁷ Özsait, 1985, s. 102.

⁴⁸ Özsait, 1985, s. 102.

sınırları bu dönemde de sürekli değişikliklere uğramıştır. Pisidia Bölgesi'nde Hristiyanlığın gelişmesindeki en önemli isim St. Paul'dur. Hristiyanlığın yayılmaya başladığı yıllarda MS 4. yüzyılda Antiokheia, Sagalassos, Kremna, Selge, Adada gibi kentler piskoposluk merkezi haline getirilmiş, MS 4. yüzyılda resmi kilise inşaları başlamıştır⁴⁹.

1.2. Sandalion Yerleşimi Coğrafi Sınırları ve Tarihi

Antik Pisidia Bölgesi'nin yerleşimlerinden biri olan Sandalion, günümüz Burdur İli, Ağlasun İlçesi Çamlıdere Mahallesi'nde yer alır. Pisidia kentlerinin birçoğu adeta coğrafya ile bütünleşerek yüksek noktalara yerleştirilmiş, tahkimli savunma sistemlerine sahiptirler. Sagalassos, Kapıkaya, Kremna bu kentlere örnektir. Sandalion Yerleşimi ise bu kentlerden farklı olarak daha alt kotta, Sandalion tepesi çevresindeki vadide, fakat Akropolis'i'nden bu kentler ile görüş bağlantısını sağlayacak konumdadır. Ayrıca bu yerleşme Sagalassos, Kapıkaya ile birlikte aynı kültür kuşağında yer almaktadır (Harita 2).

Sandalion Yerleşiminin tarihine dair antik kaynaklar oldukça azdır. Sandalion Kalesi, konumu itibarıyla hem askeri anlamda stratejik hem de Torosların güney kısmında yer almasından dolayı tarımsal olarak müsait bir iklimdedir. Her ne kadar yerleşim içerisine kentleşme izlerine ilk kez Hellenistik Dönem'de rastlanılsa da bölgenin belirtilen niteliklerinden dolayı muhtemelen Hellenistik Dönem öncesinde de Pisidia halkı için önemli bir yer tutuyordu.

Akdağ'ın yamaçlarına kurulmuş olan Sagalassos Antik Kenti coğrafi biçimi, güneybatıya doğru eğiminin giderek azaldığı ve Çamlıdere Köyü civarlarına doğru, keskin yamaçlara sahip küçük tepelerin olduğu bir yapıya sahiptir. Çamlıdere Köyü bölgesinden sonra doğuya doğru Keçiayağı Tepesi ve Ulutepe Dağı ile coğrafi biçim tekrardan yükseklik kazanmaktadır. Günümüzde bahsi geçen coğrafi aralıkta Isparta-Antalya karayolu bulunmaktadır. Pamphylia ile Pisidia bölgeleri arasında ulaşımın en müsait olduğu konum burasıdır. Ulutepe Dağı ile Akdağ arasında kalan bu bölgede bulunan genellikle kuzey yamaçları dik eğime sahip ve güney kısma doğru daha az

⁴⁹ Ramsay, W. M., *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*, çev. Mihri Pektaş, MEB Yayınları, İstanbul, 1960, s. 430-435.

eğimlere sahip tepeler, antik dönem kentleşme ve savunma prensipleri göz önünde bulundurulduğunda oldukça müsait birer iskân alanı oluşturmaktadır. Ayrıca Akdağ ve Ulutepe masiflerinin güney Toroslar ile oluşturdukları bütünlük bölge iklimini kuzey etkilerinden belirli bir anlamda ayırarak ılıman koşullar sunmaktadır.

Sandalion Kalesi yerleşimi Çamlıdere Köyü'nün güney kısmında, Harmancık Köyü'nün kuzey kısmında yer alan Sandal Asar Tepesi üzerinde kurulmuştur. Yerleşimin bölgedeki birçok tepelik alan gibi kuzey kısmı oldukça dik bir eğime sahiptir. Yerleşmenin güney kısmında eğim azdır ve yerleşmenin güney ikliminden ve güney rüzgârlarından faydalanabilmesi ve güneşin verimli ışıklarından faydalanabilmesine olanak tanımaktadır. Bu durum Grek ve Roma kentleşme prensiplerinde dikkat edilen bir nitelik⁵⁰. Sandalion Kalesi'nden güneye doğru, Harmancık Köyü istikametinde arazi eğimi giderek azalmaktadır. Bu coğrafi oluşum yerleşimdeki tarım ürünleri çeşitliliği için oldukça müsaittir. Çünkü yerleşimin güney kısma doğru eğiminin azalması, ılıman ve nemli güney iklimine yaklaşmasını sağlamaktadır. Bu teraslar hem savunma sistemine hem de tarımsal faaliyete olanak sağlamaktadır. Esas olarak tarımsal faaliyetler için yapılan bu teraslar güneyden gelebilecek tehlikelere karşı da savunma sistemine yardımcı olmuştur.

Sandalion Kalesi'nin erken evreleri Sandal Asar Tepesi ile sınırlıdır. Muhtemelen ilk kentleşme hareketleri Hellenistik Dönemde meydana gelmiştir. Tepenin güney bölümünde gözlemlenebilen, düzgün işlenmiş trapezoidal ve sandık tipli taşlardan pseudo-isodom duvar tekniğinde inşa edilmiş sur duvarı yerleşmenin Hellenistik dönemine ait mimarisini göstermektedir. Kalede anakayanın tıraşlandırılması ile oluşturulmuş 40'ın üzerinde mekân bulunmaktadır. Bu mekânlardan bir kısmı konut ve bir kısmı işlikler ve bazıları da yer aldıkları konumlardan dolayı muhtemelen daha zengin bireylere ait yapılarıdır. Roma egemenliğinden sonraki dönemlerde Sandalion Kalesi'nin dört bir yanına doğru yerleşim genişlemiştir. Kalenin güneybatı kısmında modern bir tarla içerisinde anıtsal yapılara ait olabilecek birçok sütun parçası ve pilaster parçaları bulunmuştur. Ayrıca yerleşmenin yaklaşık 2 km çapında birçok yerde araziye muhtelif şekilde konumlandırılmış farklı boyutlarda kırsal konutlar bulunmaktadır. Sandal Asar Tepesi'nin yaklaşık 300m kuzeybatısında yer alan tepelik alan üzerinde garnizon olduğu

⁵⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. Vitruvius, *Mimarlık Üzerine On Kitap*, çev. Suna Güven, Matsa Basımevi, 2015.

düşünülen bir yapı bulunmaktadır. Bu durum muhtemelen Hellenistik Dönem kale işlevini yitiren yerleşmenin askeri noktasını sosyal alanın dışına çıkarması olarak yorumlanabilir. Doğu kısmında, batı kısmı Sandal Asar Tepesi ile sınırlı küçük bir tepenin olduğu bir boğaz bulunmaktadır. Boğaz oldukça güçlü bir tahkimata sahiptir. Yerleşim alanı içerisinde bir kilise ve büyük boyutlarda muhtemelen kamusal işleve sahip birçok yapı yer almaktadır.

Yerleşme içerisindeki diğer bir kilise ise Sandalion Kalesi'nin yaklaşık olarak 800m güneybatısında yer almaktadır. Bu kilisenin etrafı neredeyse bir mahalle olabilecek boyutta Sandalion'a bağlı kırsal bir yerleşimdir. Bahsi edilen kırsal yerleşim alanı günümüzde bölgede bulunan mermer ocağının atıkları sebebiyle büyük oranda tahrip edilmiştir. Sandal Asar Tepesi ve çevresine su yerleşmenin kuzeybatısından gelmektedir. Günümüzde "Sandal Pınarı" olarak adlandırılan suyuyla gelmektedir. Bu su kaynağı çıkış noktasında muhtemelen Roma İmparatorluk Dönemi'nde inşa edilmiş bir kuyu yer almaktadır. Ayrıca su kuyusunun yaklaşık 100m güneyinde ağaçlık alan içerisinde tarımsal faaliyetler için bir su sarnıcı inşa edilmiştir. Yerleşmedeki bir diğer sarnıç kale içerisinde yer almaktadır ve bu sarnıç savunma sisteminin bir parçası olacak şekilde sur duvarlarının hemen bitişiğine konumlandırılmıştır.

Sandalion özellikle Pamphylia ve Güney Pisidia'dan Orta Pisidia'ya güney açıklığı denetlemek için oldukça ideal bir konumdadır. Yerleşim muhtemelen komşuları Kapıkaya Antik Kenti ve Yalakasar Yerleşimi gibi Seleukidler Döneminde ilk kez güvenlik prensibi ön planda tutularak organize edilmiş olmalıdır. Yerleşmenin Hellenistik Dönemi'ne Sandalion Kalesi güney surları bir kanıt oluşturmaktadır. Ancak muhtemelen Sandalion'un tarımsal potansiyeli dönemin siyasi olayları da göz önünde bulundurularak denilebilir ki, Attalidler Dönemi'nde (Yüksek-Geç Hellenistik Dönem) sistemli olarak değerlendirilmeye başlanılmıştır. Hellenistik Krallıklardan sonra Roma egemenliğine geçiş döneminde Sandalion ve çevresinin Pisidia Bölgesi denetimi için hayati konumu yeniden değerlendirilmiş olmalıdır. Ancak Roma egemenliği bölgede tamamıyla benimsendikten sonra Sandalion ve çevresinde sosyal yaşama dair yerleşimin, tarımsal ve kentsel niteliğinin potansiyeli artmıştır. Yerleşim etrafında bulunan çok sayıda tarım terası ve işlikler Pax Romana sonrası refah döneminde gerçekleştirilmiştir. Yapılan yüzey araştırmaları esnasında Sandalion içinde çok sayıda zeytin işliklerinin tespit edilmesi antik dönemde ciddi anlamda zeytin üreticiliğinin yapıldığını düşündürmektedir.

Günümüz Sandalion yerleşimin kuzeyinde bulunan tek bir zeytin ağacı, her ne kadar günümüz Harmancık ve Çamlıdere yerleşmelerinde zeytin üreticiliğine rastlanılmasa da iklim zeytin yetiştiriciliği için uygundur.

Sandalion Kalesi'nin güneybatısında bulunan kamusal yapı, yine kalenin güneybatısında antik dönemde oluşturulduğu düşünülen suyunun yakınındaki torso Roma İmparatorluk Dönemi'nde yerleşimin sosyal statüsünün genişlediğine ve niteliğinin artırıldığına işaret etmektedir. Suyunun başında yer alan muhtemel Roma İmparatorluk Dönemi'nde oluşturulan su kanalı organize bir şekilde tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğüne kanıttır. Yerleşimde bulunan tarım terasları, Sandalion Kalesi'nden güney ve güneybatı yönlerine doğru yaklaşık 2km'lik alanda yüzlerce tarım terası bulunmaktadır. Bu tarımsal faaliyetlerin sonucunda Sandalion'un ticaret potansiyeli önceki dönemlere nazaran yükselmiş olmalıdır. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Pisidia Bölgesi'nde düzenlenen yol ağları bölgede bulunan yerleşimlerin kaderini de değiştirmiştir. Roma İmparatorluk Dönemi öncesinde var olduğu düşünülen, Sandalion Yerleşiminden kentlere ulaşan yol ağları da düzenlenmiş ve önemi artırılmıştır. Bu düzenleme Sandalion'un komşusu olan Kapıkaya için dezavantaj oluşturmuş, ancak Sandalion ve Yalakasar gibi tarımsal faaliyet yapabilecek alanlara sahip yerleşimlerde, ticaret dolaşımına doğrudan intikal edebilmesini sağlamıştır. Özellikle MS 1., MS 2.-3. yy.'lara ait seramik buluntularındaki kalite ve yoğunluk Sandalion'un Roma İmparatorluk Dönemi'nde Pisidia ticaretinde sahip olduğu önemli konumunu desteklemektedir.

MS 3. yüzyıl Roma İmparatorluğu yönetiminde bir istikrarsızlık ve kriz ortamını beraberinde getirmiştir. Severuslar Hanedanlığının otoriter düzeninden ve düzenlemelerinden sonra Alexander Severus'un arkasından Maximinus Thrax'la birlikte doğrudan asker kökenli imparatorlar sırasıyla ve kısa zamanlarla birbirleri arkasından imparatorluğa getirilmişlerdir. Bu durum İmparatorluk idaresinin eyaletler ve uzak bölgelerdeki denetimlerini güçleştirmiştir. Dönem savaşları ve kaos ortamı içerisinde Anadolu kentleri de belirli bir anlamda merkez otoritenin denetiminden uzaklaşmışlardır. Roma İmparatorluk tarihi için özellikle önem taşıyan bu karmaşa döneminde, şehir devletleri sistemine uzun bir süredir aşına bölgelerde bir yerel kültür ve kimliğin tekrardan ön planda olmasını sağlamıştır. MS 3. yüzyıl krizleri ile birlikte başlayan Geç Antik Dönemle birlikte Hristiyanlık, sosyal yaşam üzerinde oldukça etkili olur ve Roma denetimi gevşemeye başladıkça bölgesel otonomi kavramı önem kazanmaya başlar. Bir

imparatorluğun yönetim krizi, yönetim merkezinden uzak bölgeler için kendi otonomi ve yerel kültürlerini canlandırmaya dair bir fırsat haline gelmiştir⁵¹.

Sandalion Yerleşiminde Geç Antik Dönem'in sosyal izlerini taşıyan birçok ipucu bulunmaktadır. Geç Antik Dönem'le birlikte öncelikli olarak yerleşimin tahkimatı yeniden gözden geçirilmiş ve oldukça sağlam savunma mimarisi öğeleri eklenmiştir. Tepenin güneydoğusunda muhtemelen Roma İmparatorluk Dönemi'nde yapılmış bir işliğin kuzey duvarının, sur sistemine dâhil edilmesi, dönem olaylarını yansıtmaları bakımından özellikle ilgi çekicidir. Tahkimatın bu şekilde yeniden elden geçirilmesi öncelikli olarak küresel otoriteye olan güvenin zarar gördüğünü ve yerleşmenin bir anlamda kendi başının çaresine bakması gerektiğini hissetmesinden kaynaklanmaktadır. Ancak Geç Antik Dönem izleri sadece savunma mimarisi ile sınırlı değildir. Tepenin güneydoğusunda yer alan boğazda ve kalede Geç Antik Dönem yapım tekniğinde birçok dini ve kamusal yapı inşa edilmiştir. Bu durum her ne kadar savunma itkiyle sosyal yaşam alanının sınırlandırılması eğilimini ortaya koysa da bu sınırlandırma içerisinde, kültürel bir hareketlenmenin bulunduğunu ve hatta küresel perspektiflerden ziyade yerel kültürün ifade edilmeye çalışıldığını göstermektedir. Yerleşim içerisinde bulunan ve Geç Antik Dönem'e tarihlendirilebilecek seramik buluntularının ve mimari öğelerin de gösterdiği gibi Sandalion'un ekonomik ve sosyal varlığı dönem içerisinde kendine bir yer edinebilmiştir. Ancak yerleşmenin sahip olduğu tarımsal potansiyelinin Roma İmparatorluk Dönemi'nde oldukça gelişmesi ve bu potansiyelin ticari aktivitelere entegre edilmesi yerleşmeye yol ağırları ile daha organize bir yol ulaşımının sağlanmasına yol açmıştır. Geç Antik Dönem'e gelindiğinde muhtemelen bir dezavantaja dönüşmüş olmalıdır. Ancak bu dönemde Sandalion'un yakın komşusu Kapıkaya Antik Kenti için oldukça gelişmiş bir yerleşme düzeyi görülmektedir. Bu durumda Sandalion dönem içerisinde yeni fırsatlar yaratabileceği koşulları aramış olmalıdır. Bizans İmparatorluğu'nun istikrar dönemlerinde Anadolu'daki birçok kırsal yerleşim için tekrardan merkezi otorite tarafından yatırımlar söz konusudur. Bu dönemde Sandalion için tekrardan elde edilen üretim metalleri dolayında bir ticaret ve ekonomik etmenleri meydana getirmiş olmalıdır.

⁵¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Peter Brown, *Geç Antik Çağ Dünyası*, çev. Turhan Kaçar, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017.

Sandalion Tepesi ve çevresinde gözlemlenebilen deprem hasarı, Geç Antik Dönem’de yerleşim için oldukça büyük hasarların meydana geldiğini göstermektedir. Tepeyi oluşturan kaya kütlelerindeki kopmalar ve parçalanmalar, muhtemelen MS 6. ve 7.yy.’larda Anadolu’da meydana gelen büyük deprem kuşaklarında yerleşim peyzajının oldukça değişikliğe uğradığını göstermektedir. Sagalassos’un hemen kuzeyinde Ağlasun Dağlarının taban bindirme fayı yaklaşık olarak doğu-batı yönünde uzanan ikinci bir fay ile birleşir. Bu iki fayın varlığı bölgedeki yüksek tektonik stresi temsil eder. Bu olumsuz olaylar tarımsal girişimciliğin yaşama kabiliyetini nasıl tehdit ettiğini tahmin edilebilir⁵². Yine de yerleşmenin sahip olduğu niteliklerin pozitif değerleri, iskânın devam etmesini sağlamıştır. Yerleşme içerisinde bulunan Geç Antik Dönem’e ait seramikler burada yaşamın muhtemelen Selçuklu fetihlerine kadar devam ettiğini düşündürmektedir. Ancak bu dönemlerde Sandalion Yerleşiminin niteliği, dönemin sosyal ve siyasal olaylarının ışığında muhtemelen sadece küçük bir kale işleviyle sınırlandırıldığını düşündürmektedir. Anadolu’da değişen yönetim ve otorite anlayışıyla birlikte Sandalion Yerleşimi de terk edilerek, belirlenen yeni merkez ve kırsal noktalara doğru bir göç ile yerleşmenin iskân tarihini sona erdirmiş olmalıdır. Kendi evrimi içerisinde küçük bir denetim noktası olarak ilk kez meydana getirilen kentsel öğeler, yaşadıkları gelişme ve genişlemenin sonucunda tekrardan küçük bir denetim noktası olarak varlığını sona erdirmiştir.

1.3 Sandalion Yerleşiminde Yapılan Araştırmalar

1842’de August Schönbörn, Kapulutaş denilen bir şehir harabesinin yukarı ucuna vardığında buranın uzun zamandan beri aranan Sandalion olduğunu düşünür. Çünkü Strabon’un (Strab. XII.569) sözleri ona göre bu duruma çok uymaktadır. Bu yerin yükselen dik kayalarla fethedilemeyecek bir kale olarak güvenli olması da bu düşüncüyü ona göre destekler niteliktedir ki bundan dolayı Amyntas buraya saldırmaya dahi cesaret edememiş olmalıdır. Schönbörn 1842’de günümüzde hala adı bilinmeyen halkın söylevleri dolayısıyla Kapulutaş/Kapıkaya olarak adlandırılan Kapıkaya Antik Kenti’ne gitmiştir.

⁵² Guidoboni E., “Catalogue of Antient Earthquakes in the Mediterranean Area up the 10 th. C. Rome”, 1994, s. 238; Vanhaverbeke, H., vd., “Late antiquity in the territory of Sagalassos”. *In Recent Research on the Late Antique Countryside, Late Antique Archaeology* 2, ed. W. Bowden, L. Lavan, and C. Machado, Leiden: Brill, 2004, s. 247–279.

1982 yılında Stephen Mitchell Pisidia araştırmalarında Sandalion’u lokalize etmiştir. Yerleşimde yapılan ilk araştırmalar 1986 yılında Mitchell tarafından yürütülmüştür. Mitchell, küçük fakat iyi takviye edilmiş olan yerleşimin görünüşte büyük bir kamu binası içermediğini, ancak hala Hellenistik surları, çok sayıda Bizans yapısını, kaya mezarlarını ve en az bir kiliseyi koruduğunu kayıt etmiştir. Mitchell, Sandalion’un Amyntas’a karşı direnmiş müstahken bir kale olduğundan küçük kaya tapınağı ve kaya mezarlarını içeren ancak merkezi bir sivil alan içermediğinden bahseder⁵³.

1993 yılında M. Waelkens ve ekibi tarafından yürütölen yüzey araştırmasında Epipaleolitik’e tarihlenen taş aletlerin yanı sıra Neolitik, Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı’na tarihlenen seramik parçaları tespit edilmiştir.

2017 yılından itibaren Fikret Özcan başkanlığında yapılan araştırmalarda Sandalion’da sistemli yüzey araştırmaları yürütölmektedir.

1.4. Sandalion Yerleşmesi ve Buluntu Alanları

Araştırmalar Sandalion Kalesi ve teritoryumunu ele alacak şekilde gerçekleştirilmiştir⁵⁴. Sandalion Hellenistik Dönemde kuzey-güney yol hattının güvenliğini sağlamak amacıyla askeri bir yerleşim niteliğinde kurulmuştur. Sandalion Yerleşmesinde Hellenistik Dönem’e ait mimari buluntular kalenin güney yamacındaki (Resim 1) ve kalenin güneydoğusundaki boğazı kapatan sur duvarlarıdır. Kalenin savunma sisteminde Hellenistik ve Geç Antik Dönem düzenlemeleri mevcuttur. Kalenin ana giriş kapısı güneybatıda iki anakaya arasında, anakayalar söve olarak düzenlenmiş ve zemin eşik olarak işlenmiş şekilde inşa edilmiştir (Resim 2). Eğimli bir arazide bulunmasından dolayı kapının inşası sırasında giriş alanında belirli aralıklarla teras duvarları yapılmıştır. Deprem hasarı ve akıntı nedeniyle teraslarla kapı arasındaki giriş alanının basamaklı veya rampalı olduğunu söylemek güçtür. Kalenin güneyinde üç gözetleme kulesi yer alır. Gözetleme kuleleri Antalya istikametine devam eden ve kaleye ulaşımı sağlayan yolu görebilecek noktadadır. Olası bir saldırı durumunda kapının ve kulelerin konumu avantaj oluşturmaktadır. Kalenin batısında ve kuzeyinde iki gözetleme kulesi daha yer almaktadır. Bu gözetleme kuleleri ise Sagalassos, Kapıkaya ve Yalakasar

⁵³ Mitchell S., “Hellenization of Pisidia”, *Mediterranean Archaeology*, 1991, Vol. 4, s. 138.

⁵⁴ Özcan, F., “Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması 2017”, *ANMED News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia (Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni)*, 16 2018, s. 217-220.

Yerleşimi ile haberleşme ve Yalakasar yerleşimine giden yolu takip eden konumdadır. Sandalion Kalesi'nin güneydoğusunda tahliye amaçlı küçük boyutlarda bir giriş alanı daha bulunmaktadır.

Sandalion Kalesi'nde 12 mekân ve mekânlarla bağlantılı 11 işlik kalıntısı yer almaktadır. Kaledeki yapılara genel olarak bakıldığında kuzey cepheleri işlenmiş şekildedir. Ancak bazı yapıların kuzey cephelerinin yaslandırıldığı ana kayalar işlenmemiştir. Bu durumda farklı inşa uygulamalarının gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Kuzeyde ana kayaların doğal haliyle bırakıldığı yapılarda bu kısımlar muhtemelen harç dolgu ile doldurulmuştur. Bu izler yapılarda dönem farklılığına veya onarım geçirdiğine işaret etmektedir. Kalenin kuzeyinde işliklerle bağlantılı bir mekân bulunmaktadır. Mekân içerisinde ve çevresinde gözlenen pithos ve benzeri kap parçaları bu mekânın depolama amaçlı kullanıldığını göstermektedir. Akropol içerisinde ulaşımı sağlayan basamaklı yol ağı belirli aralıklarla izlenebilmektedir. Bu yol ağı akropolün güneyinde bulunan sarnıcın kuzeyinden başlayarak yapıların yoğunlaştığı kota ulaşana kadar devam etmektedir. Sarnıç akropolün kuzeydoğusuna konumlandırılmış sur duvarına bitişik haldedir (Resim 3). Ayrıca su sarnıcının güneyinde muhtemelen sarnıç olduğu düşünülen bir yapı daha bulunmaktadır. İki sarnıçta kullanılan harç tipleri farklılık gösterir ve kot olarak yukarıda bulunan ana sarnıçta opus signinum aşağıdaki sarnıçta beyaz harç kullanılmıştır. Akropolün güney yamacında bulunan şapel, burada yaşayan soylu sınıfın veya olası bir saldırı durumunda halkın ibadetlerini gerçekleştirebilmesi için yapılmış olmalıdır.

Kalenin güneydoğusundaki boğazda bulunan iskân alanına kalenin güney kısmındaki tahliye yolu ile ulaşılmaktadır. Boğazda yer alan iskân alanının güney kısmında sur duvarı bulunmaktadır. Sur duvarının yapı tipinden anlaşıldığı üzere bu kısımda bulunan sur duvarı kale ile benzer dönemlerdedir (Resim 4). Boğaz bölgesinde bazilikal planlı bir kilise (Resim 5) ve birçok yapı bulunmaktadır.

Akropolün 130m kuzeybatısında üç mağara tespit edilmiştir. Mağaraların bulunduğu alanın dört bir tarafı dik yamaçlar ile çevrilidir ve alana ulaşım tepeler arasından dar bir yoldan sağlanır (Resim 6). Mağaraların önündeki alanda Prehistorik ve Roma Dönemlerine tarihlendirilen seramik parçaları bulunmuştur. Ayrıca alanın güneybatısında bulunan mağara girişinde ana kayaya oyulmuş stel yuvaları

bulunmaktadır. Çevreden izole bir alanda yer mağaralar Prehistorik Çağ'da iskân amaçlı kullanılırken Roma İmparatorluk Dönemi'nde doğal kült alanı olarak kullanılmış olmalıdır.

Akropolün çevresinde dört arcosolium mezar yer almaktadır (Resim 7). Bu tipteki arcosolium mezarlar Kapıkaya ve Sagalassos kentlerinde de görülmektedir. Bu buluntular söz konusu yerleşimlerin aynı kültür kuşağında olduğuna kanıt oluşturur.

Hellenistik Dönem'de askeri nitelikte kurulan Sandalion yerleşimi Pax Romana ile birlikte kırsal yerleşime evrilerek yerleşim kaleden tarım teraslarının bulunduğu alana doğru yayılmıştır (Resim 8).

Sandal Asar Tepesi ve Sandal Pınar arasında bulunan alanda tarım terasları ve muhtemelen Roma İmparatorluk Dönemi'nde inşa edilen işlikler ve kamusal yapılar görülmektedir. Buluntu alanlarının yakınında bulunan işlikler detaylı olarak aktarılmaya çalışılmıştır. Sandal Asar Tepesi'nin yaklaşık olarak 400m güneybatısında bulunan alanda endüstriyel boyutta iki işlik bulunmaktadır. Bu alandaki işlikler Akropoldeki işliklere kıyasla daha büyüktür. İşliklerin kuzey ve doğu cepheleri ana kaya tıraşlaması ile oluşturulmuştur. Bazı kısımlarda işlikler arasında ulaşımı sağlayan yol ağı gözlenmektedir. İşlik mekanizmalarının tasarım biçimlerinden yola çıkılarak zeytin ya da şarap işliğı olduğu söylemek güçtür. Birçok araştırmada zeytin ve üzüm preslerinin aslında çok net bir şekilde ayırt edilemediği bilinmektedir. Presleme sistemlerinin çok temel ve basit olmasından dolayı iki işleve ayrıca zeytin ve üzüm hasatlarının farklı zamanlarda olmasından dolayı aynı mekanizmaların kullanılabileceği göz önünde bulundurulmalıdır⁵⁵.

İşlik 1 (Resim 9) olarak adlandırılan alanın ölçüleri oluşan doğal ve insan tahribatı nedeniyle ölçülememiştir. İşliğin kuzey cephesi ana kayanın işlenmesiyle ile oluşturulmuş, cephenin doğusunda baskı kolu yuvası yer almaktadır. Cephenin ortasında bulunan nişin köşelerinde iki düz sütunun desteklediği kemer bulunmakta ve köşelerde birer kenet yuvası bulunmaktadır. Bu kenetler nişin ön yüzünde bulunan ahşap veya metal

⁵⁵İleri O., "Antik Çağ'da Akdeniz Kıyılarında Zeytinyağı Üretimi" *Çağlar Boyunca Üretim ve Ticaret: Prehistorya'dan Bizans Dönemi'ne*, Parkur Matbaası, 2019, s. 538; Kuban Z., "Karya, Bozburun Yarımadası, Kıran Gölü Kutsal Alanı Yüzey Araştırması Sırasında Tespit edilen Tarımsal Üniteler 1, ed. Ü., Aydınöğlu – A. K. Şenol, *Olive Oil and Wine Production in Anatolian Duringthe Antiquity Symposium Proceedings*, 06-08 November 2008, İstanbul, s. 221.

aplike parçalarına ait olmalıdır. Niş tipolojik olarak yerleşmenin bazı noktalarında tespit edilen arcosolium mezarlara benzemektedir. Burada yapılmasının amacı kültürel veya sunu amaçlı olmalıdır. İşlik zemininde pres yatağı, mortarium ve işlik yakınında bulunan baskı kolu ağırlık taşı bulunmaktadır. Ağırlık taşının pres kolu kalasına kalın iplerle bağlandığı anlaşılmaktadır. İşlik 1'in tespit edilen mimari kalıntıları neticesinde işliğin ağırlık taşlı baskı kollu pres/kaldıraçlı ağırlıklı pres tekniğinde çalıştığı anlaşılmaktadır. İşlik 1'in önünde bir mekân tespit edilmiştir. Planı tam olarak anlaşılamayan mekân muhtemelen işliğin bir bölümüdür. İki odadan oluşan işliğin içerisinde ve çevresinde gözlenen çatı kiremitleri mekânın çatı ile örtülü olduğunu belgeler niteliktedir. Yakın dönemde gerçekleştirilen kaçak kazılar sonucunda alana dağılmış çok sayıda pithos ve sofa kaplarına ait parçalar görülmüştür.

İşlik 1'in takriben 150m kuzeydoğusunda yer alan İşlik 2 (Resim 10) olarak adlandırılan yapının doğu cephesi ana kaya tıraşlaması ile oluşturulmuş cephe profilinde beş adet hatıl yuvası bulunmaktadır. Doğu cephenin merkezinde bulunan baskı kolu yuvası yer alır. İşlik zemininde pres yatağı ve biriktirme teknesi bulunmaktadır. Pres yatağı ve kuzeyindeki biriktirme teknesi ana kaya işlenerek oluşturulmuştur. İşliğin yakınında mortarium yer alır. Tespit edilen mimari kalıntılar neticesinde işliğin İşlik 1 ile aynı prensipte çalıştığı anlaşılmaktadır. Doğu cephede bulunan hatıl yuvalarından işliğin iki katlı olduğu düşünülmektedir.

İşlikler ile Sandal Asar arasında, ilk inşası Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlendirilen bir su galerisi ve agora yer almaktadır. Agora ve çevresinde çok sayıda sütun parçaları, onurlandırma payeleri ve günümüze yakın bir tarihte onarım gören su yapısında devşirme olarak kullanılan torso (Resim 11) bulunmaktadır. Alan günümüzde tarım arazisi olarak kullanıldığından yapılan düzenlemelerle tahrip edilmiştir. Agora ve Sandal Asar Tepesi arasında muhtemelen kamusal yapılar bulunmaktaydı. Stephen Mitchell'in kaya tapınağı olarak tanımladığı yapıda gerçekleştirilen yeni çalışmalarda tapınağa ait herhangi bir veriye rastlanılmadığından agora kompleksiyle bağlantılı kamusal işlevde bir yapı olduğu anlaşılmıştır. Alanda bulunan çok sayıda seramik parçası da yerleşmenin Roma İmparatorluk Dönemi'nde kamusal hayatının gerçekleştirildiği alan olduğuyla ilgili düşünceleri desteklemektedir. Su galerisinin yaklaşık 155m güneyinde bir sarnıç daha bulunmaktadır. Bu sarnıç tarım terasları için inşa edilmiş olmalıdır.

Sandalion akropolünün güneybatısında kalan tarım teraslarında inceleme alanları oluşturulmuş bu alanlar da nitelikli seramik parçaları tespit edilmiştir. 2017 yılında 9 terasta, 2018 yılında daha önceki yılki tarım teraslarının güneyinde bulunan 12 terasta incelemelerde bulunulmuştur (Resim 12). Tez kapsamında değerlendirilen seramiklerin çoğunluğu bu alanlarda tespit edilmiştir. 2017 yılında belirlenen 1-3 numaralı teraslarda yoğunlukla sofrta kapları, 4-9 numaralı teraslarda mutfak ve depolama kapları tespit edilmiştir. 2018 yılında belirlenen 1-4 numaralı teraslarda sofrta ve servis kapları, 5-12 numaralı teraslarda sofrta kapları, servis kapları ve mutfak kapları ele geçirilmiştir (Resim 13). Yerleşimin yoğun olduğu alanlarda sofrta ve servis kapları ve yerleşimden uzaklaştıkça kaba nitelikli seramik parçaları gözlenmiştir. Tarım terasları yakınında muhtemelen günümüze kalıntıları ulaşamamış çardak veya bağ evi benzeri insanların konaklayabileceği kırsal konutlar bulunmaktaydı.

Sandalion Kalesi'nin 1km güneydoğusunda Isparta-Antalya karayolunun 200m batısında yer alan Çatlıcak Mevkii'nde yapılan incelemelerde, alanda tam olarak işlevleri saptanamayan duvar kalıntıları ve ana kayaya niş içerisinde bir kadın büstü (Resim 14) işlenmiş kabartma ve damgalı çatı kiremidi parçası tespit edilmiştir (Resim 15).

Bir savunma yerleşimi olarak kurulan Sandalion'da yerleşimdeki elverişli topraklarda, mikro iklimde akdeniz meyvelerinin yetişebilmesi, su sıkıntısının olmaması nedeniyle sulu tarımın yapılabilmesi, tespit edilen endüstriyel boyuttaki işlikler Roma İmparatorluk Dönemi'nde niteliğinin değişerek kırsal bir yerleşime dönüştüğünü gösterir. Sandalion muhtemelen bu dönemde Sagalassos bağlı bir kome idi.

2.BÖLÜM

SANDALION SERAMİKLERİ

Sandalion Yerleşmesinde bulunan kap formları arasında bardaklar, kaseler, tabaklar, çanaklar, mutfak kapları, pithoslar ön plana çıkmaktadır. Sandalion seramiklerinin büyük çoğunluğunu Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri ile tanınan formlar çok sayıda örnekle temsil edilmektedir.

Kuzey Pisidia yüzey araştırması projesinde yapılan çalışmaların getirdiği en büyük katkı da bölge seramiğini anlamamıza olanak sağlamasıdır. Araştırmalar sonucunda yerleşmelerde gözlenen seramiklerin büyük çoğunluğunu günlük kullanım kapları oluşturmaktadır.

2.1 Hamur ve Astar Özellikleri

Seramik buluntularını sınıflandırmak için kullanılan tanım yöntemi, seramiğin üzerinde çıplak gözle ve büyüteçle gerçekleştirilen bir dizi işlemleri içermektedir⁵⁶. Seramiğin yüzeyinde uygulanan işlemler üretim teknolojisi ve işçilik kalitesi hakkında fikir edinilmesine yardımcı olur.

Sandalion’da 2017-2018 yıllarında iki sezon boyunca çalışma yapılan alanlardan 413 parça seramik incelenmiştir. Roma, Geç Roma Dönemlerine ait Sandalion’un ana seramik grupları kırmızı astarlı sofrakapları, servis kapları, mutfak ve depolamakaplarından oluşmaktadır. Sandalion’da ele geçen seramiklerin çoğunluğunu sofrakapları ve servis kapları oluşturmaktadır. Bu seramik grupları Sagalassos’dan ithal edilen “Sagalassos Red Slip Ware” olarak literatüre geçen seramiklerdir. Kırsal yerleşimde lüks olarak nitelendirilebilecek seramik grubunun yoğunluğu dikkat çekmektedir. Ancak Sandalion’un Sagalassos ile bağlantıları ve onun komesi olma ihtimali düşünüldüğünde ve hemen yanı başında endüstriyel boyutta üretim yapan Sagalassos’un bu yerleşimde seramiklerinin olması muhtemeldir. Malzemenin incelenmesi, formlarının belirlenmesi, hamur renklerinin ve özelliklerinin tespiti sırasında Sagalassos üretimi seramikler olduğunu gösteren kanıtlar elde edilmiştir.

⁵⁶ Orton C.,- Hughes M., *Pottery in Archaeology*, Cambridge University Press, 2013, s. 277.

Sandalion’da Geç Roma-Erken Bizans dönemlerinde yerleşimde yerel bir atölyeden söz etmek yanlış olmayacaktır. Sandalion da Sagalassos gibi Çanaklı’da bulunan kil yataklarından hammadde elde ederek yerleşimde yerel bir atölyede mutfak, depolama ve günlük kullanım işlevli seramik gruplarını üretmişlerdir. Sagalassos’da yapılan araştırmalar da sayısal veriler de dikkate alınarak Geç Roma-Erken Bizans Dönemlerinde Sagalassos seramiklerinin pazardaki önemini yitirerek yerine kırsal yerleşimlerdeki atölyelere bıraktığını söylemektedir⁵⁷.

Sandalion’da tespit edilen hamur grupları kronolojik olarak aktarılacak istenmiştir.

Demir Çağı öncesi seramikleri sert gözeneksiz kaba hamurlu, taşçık mika ve saman içerikli pürüzlüdür. Basit formda üretilmişler ve günlük mutfak işlevli olarak kullanılmışlardır. Hepsi tek renkli ve bezemesizdir. Parçaların karakterleri Pisidia Bölgesi’nde Kalkolitik ve Tunç Çağları buluntuları ile benzerlik gösterir. Hamur 2,5 Y 2,5/1, 10 YR 2/1 ve 2,5 YR 4/1 renklerindedir.

Demir Çağı seramiği sert gözeneksiz mineralli hamur kum, taşçık ve mika içerikli ve iyi pişirilmiştir. Hamur rengi 7,5 YR 5/1 astar rengi Gley 1 6/N yüzeyinde metalik bir parlaklık sağladığı görülmektedir.

Demir Çağı öncesi ve Demir Çağ seramik grubu Sandalion’un bu dönemlerdeki özelliklerini eksizsiz ve detaylı olarak yansıttacak nitelikte değildir.

Sandalion seramiklerinde iki farklı hamur grubu gözlemlenmiştir (Grafik 3-6-9-12).

1. Hamur grubunun dokusu; orta sert, sıkı ve gözeneksizdir. Kilin doğal özelliği gereği katkı maddesi içermez, sofrta kaplarının neredeyse tümü astar kaplı, yüzeyleri pürüzsüzdür. Bu gruptaki seramiklerin hamur rengi çoğunlukla 2,5 YR 5/6, 2,5 YR 6/8, 5 YR 6/6 ve 5 YR 7/8 renklerindedir. Astar renkleri oldukça çeşitlidir. 2,5 YR 4/6, 2,5 YR 4/8, 2,5 YR 5/8, 2,5 YR 3/4 en çok kullanılan renklerdir. Bu hamur grubu sofrta kapları ve servis kaplarında tespit edilmiştir. Değerlendirilen seramiklerin bazılarında astar aşınmış genel olarak astar ince ve mattır.

⁵⁷ Kaptijn E., vd., “Societal changes in the Hellenistic, Roman and Early Byzantine Periods”, *Anatolien Studies*, 2013, V. 63, s. 75-95.

2. Hamur grubunun dokusu sert ya da orta sertlikte, gözenekli pürüzlüdür. Hamur mika, kireç, taşçık ve şamot içeriklidir. Hamur renkleri çoğunlukla 2,5 YR 5/8, 2,5 YR 6/8 ve 5 YR 6/4 renklerindedir. Mutfak (pişirme) ve depolama kaplarında tespit edilen bu hamur grubunda astar uygulaması yoktur.

2.2 Üretim Teknikleri

Sandalion seramikleri çark ile biçimlendirilmiştir. Bazı tabak örneklerinde seramiği çarktan ayırırken kullanılan ip izleri görülmektedir. Oinophoroslar kalıpla şekillendirilmiş, daha sonra çarkla çekilmiştir. İç profillerinde çark izleri görülmektedir.

Astar uygulaması kapların kullanım biçimlerine göre uygulanmıştır. Açık sofa kaplarının tüm yüzeyine astar uygulaması yapılırken, kapalı kapların dış yüzeyine ve ağız kısmına astar uygulaması yapılmıştır. Örneklerin üzerinde görülen astar çoğunlukla kapların tamamının astar ile kaplandığını göstermektedir. Bazı örneklerde astarların dibe doğru akmış olduğu gözlemlenmiş, daldırma yöntemi ile astar uygulaması yapıldığı anlaşılmıştır. İnce mat örneklerde astarların sadece bir kez uygulandığı anlaşılmaktadır. Depolama işlevli kaplara astar uygulaması yapılmamıştır.

Sandalion Yerleşmesinde tespit edilen seramikler çoğunlukla orta sert ve sert yapıdadır. Bu özellikleri seramiklerin pişirilme derecesi ile ilgilidir. Kapların pişirilme kalitesi son derece iyidir. Olasılıkla kaplar 850-900 derece civarında pişirilmiştir.

3.BÖLÜM

SANDALION SERAMİK GRUPLARI

3.1. Demir Çağı Öncesi Seramikleri

Kuzey Pisidia yüzey araştırması projesinde az sayıda Kalkolitik, Orta ve Geç Tunç Çağı seramikleri tespit edilmiştir. Sandalion'da da çok az sayıda da olsa prehistorik seramik parçaları bulunmaktadır. Bu parçalar kaba hamurlu, basit formda üretilmiş günlük kullanım işlevli olarak kullanılmışlardır. Katalogdaki parçalar (**Kat. No.: 1-3**) tek renkli, bezemesiz gövde parçalarıdır. Yüzey araştırması sırasında ele geçen bu seramikler Sandalion Akropolisi'nin takriben 130m kuzeybatısında kalan mağara içinde bulunmuştur. Ayrıca Roma Dönemi'ne tarihlendirilen seramik parçaları da mağara içinde gözlenmiştir. MÖ 4. bin yıl sonu ve 2. bin yıl sonu arasında Kalkolitik ve Tunç Çağları'nda muhtemelen yerleşim gören mağara ve çevresi daha sonraki dönemlerde kültürel amaçlı olarak kullanılmıştır. Mağara girişinde bulunan kült amaçlı kullanılan adak heykellerine ait stel yuvalarından anlaşılmaktadır.

3.2. Demir Çağı Seramiği

Demir Çağı gri seramiği genellikle Orta Anadolu'da "Phryg" varlığı ile ilişkilendirilir. Phryg gri seramiğinin en çok bulunduğu alan Batı-Orta Anadolu'dur. Bu hamur Geç Demir Çağı'ndan Hellenistik Dönem'e kadar kullanılmıştır⁵⁸.

Demir Çağı gri seramiği Sandalion'da tek bir örnekle temsil edilmektedir. Tipik Demir Çağı seramiği olan parça (**Kat. No.:4**) Demir Çağı seramiğinin belirgin bir örneğidir. Orta boyutlu olan kap parçası, iyi pişirilmiş yüzeyinde gümüşü parlaklık mat şekildedir. Sandalion'un kuzeybatı tarım teraslarında tespit edilmiştir. Seramik parçası işlevsel olarak servis amaçlı kullanılmış olmalıdır. Seramik parçası benzer örnekleri göz önünde bulundurularak MÖ 7. yy.- MÖ 4. yy.'ın ortalarına tarihlendirilmektedir.

Yüzey araştırması sırasında tespit edilen Demir Çağı öncesine ait ve Demir Çağı seramik buluntuları, bu dönemler için Sandalion seramiğini detaylı ve eksiksiz yansıttacak

⁵⁸ Kan Şahin, G., *Hadrianopolis Seramik Buluntuları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2019, s. 47.

nitelikte ve çoğunlukta değildir. Bu buluntular yerleşimin bu dönemlerde varlığına işaret etmektedir.

3.3. Roma ve Geç Roma Seramikleri

Sandalion'un konumu ve statüsü ithal seramik gruplarının sınırlı olması ile paralellik gösterir. Roma kırmızı astarlı seramik grupları arasında Sandalion'da bölgenin iç piyasadaki ihtiyacını karşılayan Sagalassos kırmızı astarlı seramiklerinin yoğunluğu şaşırtıcı değildir. Ayrıca Sandalion Sagalassos'a ait kırsal bir yerleşimdir. Sagalassos seramiklerinin tipolojik ayrımı tam form veren örneklerin yükseklik ve genişlik oranlarına göre yapılmış ve 1999 yılında J. Poblome tarafından yayınlanmıştır⁵⁹. Söz konusu grupta dahilinde 40 form tespit edilmiştir. Yapılan tipolojik incelemeler sonucu katalogda bulunan 122 SRSW parçasının bardak, kâse, tabak, çanak gibi açık formlu kapları ve oinophorosları kapsadığı anlaşılmıştır.

3.3.1. Sofra Kapları

Sandalion Yerleşmesinde ve Kuzey Pisidia yüzey araştırmaları kapsamında tespit edilen bu seramik grubu çoğunlukla Sagalassos kırmızı astarlı sofrakaplarından oluşmaktadır. Araştırmalar kapsamında ele geçen sofrakapları bardaklar, kâseler, tabaklar şeklinde sıralanmaktadır. Tez çalışmasında yer alan sofrakapları Sagalassos örnekleri ile tipolojik açıdan birebir benzerlik göstermektedir.

3.3.1.1 Bardaklar

Tez kapsamında değerlendirilen Sagalassos kırmızı astarlılarının bilinen 13 bardak formundan sadece altı formu saptanabilmiştir. Bunlar 1A110, 1A111, 1A130, 1A140, 1A150, 1A160 (Grafik 1-2) şeklinde sıralanmaktadır. Çalışmada çeşitlilik ve istatistiksel olarak daha az veri elde edilen grubu oluşturmaktadır.

SRSW Form 1A110 (Kat. No.:5): Düz, yuvarlak, yatay olarak düzleştirilmiş ağızlı, kaideye doğru keskin bir açıyla inen, dış profilde ağız kenarında çift yive-silmeye

⁵⁹ Poblome, J. *Sagalassos Red Slip Ware. Typology and Chronology*, ed. Marc Waelkens, Brepols, 1999, s.1

sahiptir. MÖ 1. yy.'dan MS 2. yy.'ın ikinci yarısına kadar Doğu Akdeniz'de Doğu Sigillata mallarının geleneksel bir formu olarak kabul edilir.

1A110 tipi bardak üretimi Sagalassos'da MS 1. yy.'da başlamış, MS 4. yy.'a kadar sürmüştür. En popüler olduğu dönem MS 3. yy.'dır. Sagalassos'daki 1A110 bardak tiplerinin ağız çapları 9-20 cm, yükseklikleri 5,6 cm kaide çapları 3,2 cm'dir⁶⁰.

SRSW Form 1A111 (Kat. No.:6): Basit ağızlı, dikey dudaklı, konik gövdeli ve baskı bezemelidir. Bezeme motifleri, üstü noktalı dikey sıralanmış elipsler ve balık kılçığı şeklinde dizili oval sırası görülmektedir. Katalogda bir örnekle temsil edilen 1A111 bardak parçasının gövdesinde bulunan bezeme motifi, dizili oval sırası olarak belirlenmiştir.

1A111 tipi bardak üretimi Sagalassos'da MS 1. yy.'ın başında başlamış ve MS 4. yy.'ın yarısında son bulmuştur. En popüler olduğu dönem MS 1. yy.'ın ikinci yarısı, MS 3. yy.'dır. Sagalassos'daki 1A111 bardak tiplerinin ağız çapları 8-20 cm, yükseklikleri 5-5,3-5,5 cm, kaide çapları 3-3,9 cm'dir⁶¹.

1A111 bardak tipinin benzer örnekleri, Perge'de⁶² (MS 2. yy.), Patara'da⁶³ (MS 1. yy.'ın ikinci yarısı-MS 2. yy.'ın ilk yarısı), Laodikeia'da⁶⁴ (MS 3. yy-MS 4. yy.'ın ilk yarısı) tespit edilmiştir.

SRSW Form 1A130 (Kat. No.:7): Düz veya hafif inceltilmiş ağız kenarlı, düz ve içbükey formlu derin bardak formudur. İç, dış profilde ince yivler genellikle dışta ağız kenarının altında daha derin bir yiv bulunmaktadır.

1A130 tipi bardak üretimi Sagalassos'da MÖ 25/MS 25 yıllarında başlamış MS 4. yy.'ın ilk yarısına kadar devam etmiştir. Sagalassos'daki örneklerin ağız çapları 8-22

⁶⁰ Poblome, 1999, s.32.

⁶¹ Poblome, 1999, s.33-34.

⁶² Fırat N., "Perge Konut Alanı Keramiği", *İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, 1999, Lev. 35, no.: 92-93, s. 46-47; Özden Gerçek G. S., "A Typological Assessment on the Examples of Eastern Sigillata D and Late Roma D Koinai from Perge-Lot 159", *Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim, Ticaret ve Ekonomi, Uluslararası Sempozyum Bildirileri Pisidia Araştırmaları II*, 31 Ekim-03 Kasım 2018, ed. Ahmet Mörel, vd., Adım Matbaacılık, Isparta, 2020, Fig. 5, no. 5, s. 315.

⁶³ Uygun Ç., *Patara IV.2 Tepecik Kırmızı Astarlı Seramikleri, İÖ 2.yy-İS 4.yy*, Ege Yayınları, 2011, Lev. 48, no. 707, s. 266.

⁶⁴ Duman B., "Red Slip Pottery from Laodicea/Phrygia", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta* 43, 2014, Fig. 3, no. 61, s. 101.

cm'dir⁶⁵. Kırmızı astarlı diğer üretimler arasında 1A130 bardak tipinin yakın benzerleri MÖ 2. yy.'ın sonları DSA, DSC ve MS 1. yy'ın başları- MS 2. yy'ın ilk yarısına kadar DSB gruplarında rastlanmaktadır. 1A130 tipi bardak formu Doğu Akdeniz'de geleneksel bir form olarak değerlendirilebilir⁶⁶. 1A130 tipinin benzer örneğine Seleukeia Sidera'da rastlanılmıştır⁶⁷.

SRSW Form 1A140 (Kat. No.:8): Dışbükey gövdeli, dudak yuvarlak veya yatay olarak düzleştirilmiştir. Sığ gövdesi basitçe derinleştirilmiş kaide ile düz bir şekilde birleşmektedir. Dış ağız kenarında ve gövde de çoklu yivler görülmektedir.

1A140 bardak tipi MS 4. yy.'da popüler olmuştur. Hiçbir zaman yaygınlaşmamıştır. Sagalassos'daki örneklerin ağız çapları 8-16 cm, yükseklikleri 7,6-8,6 cm, kaide çapları 2,6-4,2 cm'dir⁶⁸.

SRSW Form 1A150 (Kat. No.:9-11): Dışa diagonal uzanan ağızlı dikey dudaklı bardak formudur. Hemen hemen tüm örnekleri baskı bezemelidir. Bezemeler baklava motifleri, başı ve sonu nokta ile vurgulanabilen ovalardan oluşmuş diziler halindedir.

1A150 tipi bardak üretimi Sagalassos'da MS 1. yy.'da başlamış ve MS 4. yy'ın ilk yarısında son bulmuştur. Formun en yoğun üretildiği dönem MS 3. yy'dır. Sagalassos'da bulunan örneklerinin ağız çapları 8-22 cm'dir⁶⁹.

1A150 bardak tipinin benzer örnekleri, Pisidia Antiokheia,⁷⁰ Seleukeia Sidera⁷¹, Perge'de⁷² (MS 2. yy.-3. yy), Patara⁷³ (MS 1. yy.-3. yy), Laodikeia⁷⁴ (MS 3. yy-MS 4. yy'ın ilk yarısı) kentlerinde görülmektedir.

⁶⁵ Poblome, 1999, s. 37.

⁶⁶ Poblome, 1999, s. 304; Ricci, A., *Ceramica a pareti sottili*, in: *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Atlante delle forme ceramiche 2. Ceramica fine romana nel bacino mediterraneo (tardo ellenismo e primo impero)* Rome, Tav. LXXXVIII., 1985.

⁶⁷ Laflı, E., "Sagalassos Table and Common Wares Seleukeia Sidera in Pisidia (Southwestern Turkey) A Preliminary Report", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta* 36, Abingdon, 2000, Fig. 2, s. 45.

⁶⁸ Poblome, 1999, s. 38, 304.

⁶⁹ Poblome, 1999, s. 42-43, 350.

⁷⁰ Arslan, N., "Antiocheia (Pisidya) Kazılarında Bulunan Seramikler", *OLBAX, Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi*, 2004, Lev. 35, Fig. 35, no.: 32, s. 218.

⁷¹ Laflı, "Sagalassos Table and Common", Fig. 2, s. 45.

⁷² Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev.35, no.:94, s. 47; Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 5, no.:1, s.315.

⁷³ Uygun, 2011, Lev. 48-49, no.:713-717, s. 267.

⁷⁴ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 3, no. 73-75, s. 101.

SRSW Form 1A160 (Kat. No.:12): Dışa diagonal uzanan ağızlı ve ucu yuvarlatılmış dudaklıdır. Dışbükey profilili gövde, karından itibaren hafif bir eğimle dibe doğru daralır. 1A160 tipi bardak üretimi Sagalassos’da MS 1. yy.’ da başlamış ve MS 4. yy’ın ilk yarısında son bulmuştur. Formun en yoğun üretildiği dönem MS 3. yy’dır. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 5,0-11,4 cm, tam profil veren tek örneği 5,6 cm yüksekliğine ve 2,6 cm kaide çapına sahiptir⁷⁵. Katalogda ağız+gövde profili veren bir örnek Prostanna’da bulunmuştur. Perge’de benzer bir örneği tespit edilmiştir⁷⁶.

3.3.1.2. Kâseler

Tez kapsamındaki kâseler Sagalassos kırmızı astarlılarının bilinen 29 kâse formundan 16 tanesini temsil etmektedir (Grafik 4-5). Tez içerisindeki gruplar arasında nicelik açısından en yoğun grubu kaseler oluşturur farklı derinlik ve boyutlarda örnekler tespit edilmiştir.

SRSW Form 1B101 (Kat. No.: 13-14): Dışa açılan basit ağızlı, gövde ile bütünlük gösteren dikey dudaklı ve düz gövdeli kâse formudur. Katalogda 1B101 tipi iki kâse parçası, ağız+gövde profillerindeki benzerliklere göre aynı tiptedir.

Sagalassos’da 1B101 tipi kâselerin üretimi MS 3.yy.-4. yy.’a tarihlenmektedir. Kentte ele geçen örneklerin ağız çapları 18,0-44,6 cm, yükseklikleri 3,8-6,1 cm ve kaide çapları 10,0-18,0 cm’dir⁷⁷. Form olarak en yakın benzerleri MS 80-120 yıllarına tarihlenen DSA kâseleri arasında yer alır⁷⁸. 1B101 kâse tipine rastlanan diğer kentler ise Seleukeia Sidera⁷⁹ ve Laodikeia’dır⁸⁰. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda bu formda kâse tespit edilmiştir⁸¹.

SRSW Form 1B130 (Kat. No.: 15-20): Açık ağız kenarlı, dudak kenarından dışa doğru yuvarlatılarak bazen de düzleştirilerek döndürülen ağız kenarı kaideye doğru oval

⁷⁵ Poblome, 1999, s. 44-45,351.

⁷⁶ Özden, Gerçek, “A Typological Assessment on the Examples”, Fig.6, no. 2, s. 316.

⁷⁷ Poblome, 1999, Fig. 19, s. 52-53, 355-356.

⁷⁸ Hayes J. W., “Sigillate Orientali”. Ed. Anonymous, Atlante delle forme ceramiche II. Ceramiche Fine Romana nel Bacino Mediterraneo (Tardo Ellenismo e Primo Impero). Roma, 1985, Tav. VI, no. 1

⁷⁹ Laflı, “Sagalassos Table and Common”, Fig. 2, s. 45.

⁸⁰ Duman, 2014, Fig. 3, no. 67, s. 101.

⁸¹ Fırat, M., 2020, Isparta Müzesi Hellenistik ve Roma Dönemi Seramik Örneklerinden Hareketle Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim ve Dağılım”, *Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim, Ticaret ve Ekonomi, Uluslararası Sempozyum Bildirileri Pisidia Araştırmaları II*, 31 Ekim-03 Kasım 2018, ed. Ahmet Mörel, vd., Adım Matbaacılık, Isparta, 2020, no. 12, s. 272.

bir şekilde devam ettirilmiş kâse formudur. Sagalassos'da 1B130 kâse tipi üretimi MS 4. yy.' da başlamış, MS 5. yy.' da popüler olmuş, MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir⁸². Sagalassos'daki örneklerin ağız çapları 10,0-22,0 cm, yükseklikleri 3,1-6,1 cm, kaide çapları 2,4-11,0 cm'dir⁸³.

1B130 kaselerin form olarak en yakın benzerleri MS 4.-5. yy.'lara tarihlendirilen ARSW⁸⁴ kaseleri ve MS 6. yy. başlarına tarihlendirilen Phokaia kırmızı astarlı kaseleridir⁸⁵. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda bu formda kâse örneği bulunmaktadır⁸⁶.

SRSW Form 1B140 (Kat. No.: 21): Dışbükey gövdesi halka kaideye doğru kıvrılan belirgin bir ağız profiline sahip kâse formudur. Ağız kenarı yatay olarak düzleştirilmiş ve üst kısmında bir ya da daha fazla yiv bulunur. Dışta ağız kenarında derinleştirilmiş yiv bulunmaktadır. Sagalassos'da 1B140 tipi kâse üretimi MS 4.yy.'da başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir. Bu form tipi hiçbir zaman yaygın olarak kullanım görmemiştir. Ele geçen örneklerin ağız çapları 12-28 cm, yükseklikleri 2,6-5,3 cm kaide çapları 7,0-15,4 cm'dir⁸⁷. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda bu formda kâse örneği yer almaktadır⁸⁸.

SRSW Form 1B150 (Kat. No.: 22-25): Dışa açık ağızlı, düz ya da hafif dışa açılan, dikey dudaklı kâse formudur.

Sagalassos'un 1B150 tipi kâse üretimi MÖ 25/MS 25 yıllarında arasında başlamış ve MS 4. yy'ın ilk yarısında son bulmuştur. Üretim, MS 1. yy'ın ikinci yarısı-MS 3. yy.' da yoğunluk göstermiştir. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 6,0-24,0 cm, yükseklikleri 2,1-5,9 cm, kaide çapları 2,5-8,0 cm'dir. Üretimnin geç evrelerinde boyut olarak genişlediği gözlemlenmiştir⁸⁹.

⁸² Poblome, 1999, s. 305.

⁸³ Poblome, 1999, s. 57.

⁸⁴ Hayes, J., *Late Roman Pottery*, The British School at Rome, London, 1972, Fig. 12, no. 50B, s. 67.

⁸⁵ Poblome, 1999, Fig. 9, s. 304.

⁸⁶ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 18, s. 272.

⁸⁷ Poblome, 1999, s. 59.

⁸⁸ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 19, s. 273.

⁸⁹ Poblome, 1999, Res. 24, s. 61-62, 362.

MS 1. yy-MS 2. yy. başı DSA kâseleri ile form açısından yakın benzerlik sunmaktadır⁹⁰. Perge⁹¹ ve Laodikeia⁹² (MS 3. yy-MS 4. yy.'ın ilk yarısı) 1B150 kâse tipinin tespit edildiği kentlerdir. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda 1B150 kâse tipi mevcuttur⁹³.

SRSW Form 1B162 (Kat. No.: 26-27): Dışa çekik, üst kenarı yivli yatay ağızlı ve aşağı sarkık dudaklı kâse formudur. Ağız kenarına eklenen kare biçime sahip tutamaklı örnekleri mevcuttur.

Sagalassos'un 1B162 tipi kâse üretimi MS 1. yy.'ın ilk yarısı-MS 3. yy.' da gerçekleşmiştir. MS 1. yy.'ın ikinci yarısı-MS 2. yy.'ın ilk yarısında yaygın kullanım görmüştür⁹⁴. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 8,0-19,0 cm, yükseklikleri 1,9-3,4 cm ve kaide çapları 2,6-12,4 cm'dir.

1B162 tipi kâse formu örneklerine Perge'de⁹⁵, Laodikeia'da⁹⁶ ve Patara'da⁹⁷ rastlanılmıştır. Bu kentlerdeki örnekler MS 3. -MS 4. yy.'ın ilk yarısına tarihlenmektedir.

SRSW Form 1B163 (Kat. No.: 28): Dışa açılan üçgen kesitli ağız içte yiv-silme sırasıyla kademelendirilmiş olan küçük kâse formudur.

Sagalassos'da 1B163 tipi kâse üretimi MS 1. yy.' da başlamış ve MS 4. yy.'a kadar devam etmiştir. MS 1. yy.'ın ikinci yarısı-MS 3. yy.' da yoğunluk gösteren form, herhangi bir tipolojik değişim geçirmemiştir⁹⁸. Ele geçen örneklerinin ağız çapları 5,0-22,0 cm, yükseklikleri 3,0-5,3 cm ve kaide çapları 5,2-11,4 cm'dir.

1B163 tipi kâselere ayrıca birer örnekle Perge'de⁹⁹ ve Ephesos'ta¹⁰⁰ (MS 1. yy.'ın ikinci yarısı) rastlanılmıştır.

⁹⁰ Hayes, J., 1985, Tav. II, no. 11

⁹¹ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev.36, no. 98, s.49.

⁹² Duman, 2014, Fig. 3, no. 70, s. 101.

⁹³ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 16, s. 273.

⁹⁴ Poblome, 1999, Fig. 27, s. 66-69, 364.

⁹⁵ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 36, no. 99-101, s. 50-51.

⁹⁶ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 4, no. 86, s. 102.

⁹⁷ Uygun, 2011, Lev. 46-47, no. 689-691, s. 264.

⁹⁸ Poblome, 1999, Fig. 28, s. 69-71, 365.

⁹⁹ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev.36, no.:102, s. 51.

¹⁰⁰ Danica Beyll, "Terra Sigillata aus der Marienkirche in Ephesos-Erste Zwischenbilanz", (Österreichisches Archäologisches Institut, Berichte und Materialien 5), Österreichisches Archäologisches Institut, Vienna, 1993, Lev. 2, 17.

SRSW Form 1B170 (Kat. No.:29-33): Basit ağızlı, gövde ile bütünlük gösteren hafif içe dönük, dikey dudaklı kâse formudur.

Sagalassos'da 1B170 tipi kâse üretimi MÖ 25/MS 25 yıllarında başlamış ve MS 4. yy.'ın ortalarına kadar devam etmiştir. MS 3. yy.' da yaygınlaşan formun erken örneklerinde ağız daha belirgin biçimde içe dönüktür. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 8,5-30,0 cm, yükseklikleri 3,0-5,0 cm ve kaide çapları 4,5-8,0 cm'dir¹⁰¹. Kat. no.: 29-33 Yayvan, dışbükey profilli gövde geniş bir açı ile dibe doğru daralır.

Kırmızı astarlı diğer üretimler arasında 1B170 kâse tipinin yakın benzerleri MÖ 2. yy.'ın ikinci yarısı DSA¹⁰² MÖ 2. yy. ortası-MS 1. yy. başı DSC¹⁰³ ve MS 2. yy.'ın ikinci yarısı DSD¹⁰⁴ kâseleri arasında görülebilir. 1B170 tipi kâseye Kapıkaya¹⁰⁵, Perge ve Patara'da¹⁰⁶ rastlanılmıştır.

SRSW Form 1B190 (Kat. No.: 34-38): Dışa açılan üçgen kesitli ağızlı, dikey dudaklı kâse formudur. Dışta ağız kenarı her zaman yivlidir.

Sagalassos'da 1B190 tipi kâse üretimi MS 1. yy'ın ilk yarısında başlamış ve MS 4. yy'ın ikinci yarısına kadar sürmüştür. 1B190 kâselerinin en yoğun kullanıldığı dönem MS 3. yy-MS 4. yy'ın ilk yarısıdır. Ele geçen Sagalassos örneklerinde ağız çapları 11,0-25,0 cm, yükseklikleri 3,8-6,9 cm kaide çapları 5,0-15,0 cm'dir. Erken evrelerinde formun geniş ağızlı, ince cidarlı olduğu tespit edilmiştir¹⁰⁷. Kırmızı astarlı diğer üretimler arasında yakın benzerleri MS 1. yy. İTS¹⁰⁸ MS 1. yy. sonu-2. yy.'ın ikinci yarısı ARSW¹⁰⁹ ve MS 5. yy. sonu-6. yy. başı/ortası CRSW¹¹⁰ kaseleri arasında görülebilir.

¹⁰¹ Poblome, 1999, Fig. 29, s. 72-73,366.

¹⁰² Hayes, 1985, Tav. III, no.8.

¹⁰³ Meyer-Schlichtmann, C., *Die Pergamenische Sigillata aus der Stadtgrabung von Pergamon. Mitte 2. Jh. V. Chr.-Mitte 2. Jh. n. Chr., Pergamenische Forschungen 6*, Deutsches Archäologisches Institut Berlin, 1988, Lev. 11, no.89.

¹⁰⁴ Hayes, 1985, Tav. XXIX, no.8.

¹⁰⁵ Yayan, E., "Kapıkaya'daki Antik Kentin Doğu Yerleşim Alanı", *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Isparta, 2020, Lev. 36-37, Kat. No.: 8-9, s. 122-123.

¹⁰⁶ Uygun, 2011, Lev. 45, no.668, s. 261.

¹⁰⁷ Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369.

¹⁰⁸ Ettlinger, E., *Conspectus Formarum Terrae Sigillatae Italico Modo Confectae* (Materialien zur römischgermanischen Keramik 10), Frankfurt am Main, R. Habelt, 1990, no. 14.3.1.

¹⁰⁹ Hayes, 1972, Fig.70, no.8, s. 339.

¹¹⁰ Meyza, H., *Nea Paphos V, Cypriot Red Slip Ware: Studies on a Late Roman Levantine Fine Ware*, Warsaw, Warsaw University Press, 2007, lev. 8.

1B190 tipine ait diğer kâse örnekleri Perge¹¹¹ (MS 1-3 yy.), Patara¹¹² (MS 1. yy.) ve Laodikeia¹¹³ (MS 3-4 yy.) kentlerinde ve Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda¹¹⁴ bulunmaktadır.

SRSW Form 1B191 (Kat No.: 39-47): SRSW 1B190 kâselerinin baskı bezemeli varyantıdır. Bezeme motifleri arasında üstü noktalı dikey sıralanmış dar elipsler ve balık kılıcı şeklinde dizili iki oval sırası görülmektedir. Sagalassos 'da 1B191 kâse üretimi MS 1. yy'ın ilk yarısında başlamış ve MS 4. yy'ın ilk yarısı sonuna kadar devam etmiştir. En yoğun görüldüğü dönem MS 3. yy'dır. Kentte bulunan örneklerin ağız çapları 11,0-24,0 cm, yükseklikleri 3,8-6,9 cm ve kaide çapları 6,0-14,0 cm'dir. Erken evrelerinde geniş ağızlı ve ince cidarlı olup dışta ağız kenarını ayıran yiv daha yukarıdan geçmektedir¹¹⁵.

Kırmızı astarlı seramik üretimleri arasında yakın benzerleri MS 1. yy. İTS¹¹⁶ MS 1. yy. sonu-2. yy'ın ikinci yarısı ARSW¹¹⁷ ve MS 5. yy. sonu-6. yy. başı/ortası CRSW¹¹⁸ kaseleri arasında görülebilir.

1B191 tipi kâselerin ele geçtiği diğer kentler Pisidia Antiokheiası,¹¹⁹ Kapıkaya¹²⁰, Seleukia Sidera¹²¹, Perge¹²² (MÖ 1 yy.-MS 3 yy.), Patara'da¹²³ (MS 1. yy.) ve Laodikeia¹²⁴ (MS 3. yy-4. yy.'ın ilk yarısına)'dır.

SRSW Form 1B200 (Kat. No.:48-49): Hafif dışbükey gövdeli ağız kenarı dışa kalınlaştırılmış ve üçgen şekilde, yuvarlak dudak kısmı ortadan yivlidir. Derin kâse formu halka kaideye bağlanmaktadır. Sagalassos'da 1B200 form kaselerin üretimi MS 4.

¹¹¹ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 36, no. 103-105, s. 52-53; Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 6, no. 3, s. 316.

¹¹² Uygun, 2011, Lev. 47, no. 699-701, 706, s. 265-266.

¹¹³ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 3, no. 77, s. 101.

¹¹⁴ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no 17, s. 273.

¹¹⁵ Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371.

¹¹⁶ Ettlinger, 1990, no. 14.3.1.

¹¹⁷ Hayes, 1972, Fig. 70, no. 8, s. 339.

¹¹⁸ Meyza, 2007, lev. 8.

¹¹⁹ Arslan, "Antiocheia (Pisidya) Kazılarında", Lev. 35, Fig. 3 no. 31, s. 218.

¹²⁰ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 36, Kat. No. 6-7, s. 122.

¹²¹ Lafli, "Sagalassos Table and Common", Fig. 2, s. 45.

¹²² Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 37, no. 106, s. 53; Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 5, no. 3, s. 315.

¹²³ Uygun, 2011, Lev. 48, no. 702-705, 708, s. 265-266.

¹²⁴ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 3, no. 76, 78-83, s. 101.

yy.'da başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir¹²⁵. Sagalassos'daki örneklerin ağız çapları 18,0-39,0 cm, yükseklikleri 4,7-10,1 cm, kaide çapları 8,2 cm'dir¹²⁶.

Perge'de 1B200 tipinde kaseler ele geçmiştir¹²⁷. 1B200 form kaselerin yakın benzerleri MS 6. yy.'ın ortalarına tarihlenen Phokaia kırmızı astarlı kaseleridir¹²⁸.

SRSW Form 1B220 (Kat. No.:50-58): Dudak kenarı dışa kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmış, içte ağız kenarı altında ince tek oluklu, dışta gövde üzerinde ince oluklardan ve inceltilmiş kaideden oluşan derin kâse formudur. Sagalassos'da 1B220 kâse tipi üretimi MS 4. yy.'ın ilk yarısında başlamış MS 6. yy. ortalarına kadar devam etmiştir¹²⁹. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 14,0-35,0 cm'dir¹³⁰. Perge'de¹³¹ bu tip kaseler tespit edilmiştir. Kırmızı astarlı seramik üretimleri arasında 1B220 form kaselerinin yakın benzerleri MS 5. yy. ilk yarısı- MS 6. yy. ortalarına tarihlendirilen ARSW¹³² kaseleri ve MS 7. yy. ortalarına tarihlendirilen Phokaia kaseleri gösterilebilir¹³³.

SRSW Form 1B230 (Kat. No.:59-63): Dışa taşkın dışbükey gövdeli ve çıkıntılı ağız kenarı yuvarlatılmış kâse formu halka kaidesine doğru hafifçe birleşmektedir. Sagalassos'da 1B230 form kaselerin üretimi MS 4. yy.'da başlamış, MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir. Yaygın bir form olarak kullanılmamıştır¹³⁴. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 12,0-32,0 cm, yükseklikleri 2,6-6,0 cm, kaide çapları 3,4-20,0 cm'dir¹³⁵. Benzer bir örneğine Perge'de rastlanılmaktadır¹³⁶.

SRSW Form 1B231 (Kat. No.:64-65): Form tip 1B230 ile benzer form özelliklerine sahip kâse formu ancak çıkıntılı kenar yatay olarak düzleştirilmiş üst kısmında bir oluğa sahiptir. Sagalassos'da 1B231 form kaselerin üretimi MS 4. yy.'da

¹²⁵ Poblome, 1999, s. 306.

¹²⁶ Poblome, 1999, s. 84.

¹²⁷ Atik, N., *Die Keramik aus den Südthermen von Perge* (Istanbuler Mitteilungen 40), Tübingen, Wasmuth 1995, Abb. 61, Kat. 306-308, s. 149.

¹²⁸ Poblome, 1999, Fig. 34, s. 306.

¹²⁹ Poblome, 1999, s. 307.

¹³⁰ Poblome, 1999, s. 88.

¹³¹ Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.

¹³² Hayes, 1972, Fig. 28, no. 99, s. 152.

¹³³ Poblome, 1999, Fig. 36, s. 307.

¹³⁴ Poblome, 1999, s. 307.

¹³⁵ Poblome, 1999, s. 91.

¹³⁶ Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 7, no. 2, s. 316.

başlamış, MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir¹³⁷. Ağız çapları 18,0-38,0 cm, yükseklikleri 3,3-5,9 cm, kaide çapları 6,0-9,0 cm'dir¹³⁸.

SRSW Form 1B232 (Kat. No.:66-68): Form tip 1B230 ile benzer özelliklere sahip, dudak kenarı üstten düzleştirilerek dışa doğru uzatılmış, üstte iki oluklu, gövdeden kaideye geçiş sert ve yüksek kaideli kâse formudur. Sagalassos'da 1B232 form kaselerin üretimi MS 5. yy.'da başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir¹³⁹. Ancak yaygın olarak kullanım görmemiştir. Ağız çapları 8,0-50,0 cm, yükseklikleri 3,7-6,3 cm kaide çapları 9,0-38,8 cm'dir¹⁴⁰.

SRSW Form 1B233 (Kat. No.:69): Form tip 1B230 ile benzer özelliklere sahip, ancak çıkıntılı ağız kenarı yükseltilmiş dudak kısmı dairesel, çizgisel motiflerle bezenmiştir. 1B233 form tipinin üretimi Sagalassos'da MS 5. yy.'ın ilk yarısında başlamış, MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir¹⁴¹. Ağız çapları 10,0-46,0 cm, yükseklikleri 3,1-4,6 cm kaide çapları 4,0-29,0 cm'dir¹⁴².

SRSW Form 1B260 (Kat. No.:70-71): İçte içbükey profil ile kademelendirilmiş, dışa taşkın ağızlı, derin gövdeli kâse tipidir.

Sagalassos'da 1B260 tipi kâselerin üretimi MS 1. yy'da başlamış ve MS 4.yy'ın ikinci yarısında son bulmuştur. En yoğun görüldüğü dönem MS 1. yy.'ın ikinci yarısı-MS 4. yy.'ın ilk yarısıdır. Sagalassos'da ele geçen örneklerin ağız çapları 10,0-26,0 cm'dir. Üretiminin geç evrelerinde geniş ağızlı ve kalın cidarlıdır¹⁴³. Kırmızı astarlı diğer üretimler içerisinde en yakın benzerleri MÖ 1. yy. sonu-MS 1. yy. başına tarihlenen DSC skyphoslarıdır¹⁴⁴. Perge'de bu tip kâse örneğine rastlanılmaktadır¹⁴⁵.

3.3.1.3 Tabaklar

Tez kapsamında değerlendirilen tabaklar Sagalassos kırmızı astarlılarının bilinen 27 tabak formundan 12 tanesini temsil etmektedir (Grafik 7-8).

¹³⁷ Poblome, 1999, s. 307.

¹³⁸ Poblome, 1999, Fig. 39, s. 93-307.

¹³⁹ Poblome, 1999, s. 307.

¹⁴⁰ Poblome, 1999, s. 95.

¹⁴¹ Poblome, 1999, s. 307.

¹⁴² Poblome, 1999, Fig. 41, s. 96-97, 307.

¹⁴³ Poblome, 1999, Fig. 46, s. 384-385.

¹⁴⁴ Meyer-Schlichtmann, 1988, Tafel 23, no.: 362.

¹⁴⁵ Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 7, no.: 1, s. 316.

SRSW Form 1C100 (Kat. No.:72-80): Dışa açılan basit ağızlı, gövde ile bütünlük gösteren dikey dudaklı yayvan gövdelidir.

1C100 tabak tipinin üretimi Sagalassos'da MÖ 25/MS 25 yılları arasında başlamış ve MS 4. yy.'ın ikinci yarısında sona ermiştir. Üretimin en yoğun görüldüğü tarih MS 3. yy.'dır. Sagalassos'da bilinen örneklerinin ağız çapları 8,0-23,0 cm, yükseklikleri 1,1-4,0 cm ve kaide çapları 3,8-16,4 cm'dir. Erken evrelere ait örnekleri geniş kaideli, kalın cidarlı ve yüksektir¹⁴⁶.

Form olarak benzerlerine MS 2. yy. sonu DSA,¹⁴⁷ MÖ 1.yy. ortası-MS 2. yy. ortası DSC¹⁴⁸ üretimlerinde rastlamak mümkündür. 1C100 tipindeki tabak örneklerine Kapıkaya¹⁴⁹ ve Perge¹⁵⁰ kentlerinde rastlanılmıştır. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda da 1C100 form tipi tabak örneği bulunmaktadır¹⁵¹.

SRSW Form 1C120 (Kat. No.:81-82): Dışa açılan basit ağızlı, düz ya da dışbükey profilli tabak formudur.

Sagalassos'da 1C120 tabak formunun üretimi MS 1. yy. 'da başlamış ve MS 4. yy.'ın ilk yarısında sona ermiştir. En yoğun görüldüğü dönem MS 3. yy.'dır. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 7,0-15,0 cm, yükseklikleri 2,6-4,1 cm ve kaide çapları 2,3-11,0 cm'dir. Formun erken evrelerinde küçük boyutlu üretildiği bilinmektedir¹⁵². En yakın benzerleri MÖ 1. yy.-MS 1. yy.'ın ilk yarısı DSA,¹⁵³ MÖ 1. yy.-MS 1. yy.'ın başı DSC¹⁵⁴ ve MS 2. yy.'ın ikinci yarısı ARSW¹⁵⁵ tabaklarıdır.

Kapıkaya¹⁵⁶ ve Perge'de 1C120 tipi tabak parçasına rastlanılmıştır¹⁵⁷.

SRSW Form 1C121 (Kat. No.:83-84): 1C120 tipi tabaklar ile benzer profile sahip olup, boyut olarak daha büyüktür.

¹⁴⁶ Poblome, 1999, Fig. 47, s. 106-107, 386.

¹⁴⁷ Hayes, 1985, Tav.XVIII, no.:11.

¹⁴⁸ Meyer-Schlichtmann, 1988, Tafel 17, no. 273-274.

¹⁴⁹ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 35, Kat. No. 4-5, s. 121.

¹⁵⁰ Özden Gerçek, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 6, no. 4, s. 316.

¹⁵¹ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 1, s. 272.

¹⁵² Poblome, 1999, Fig. 50, s. 112-113, 389.

¹⁵³ Hayes, 1985, Tav. V, no. 14.

¹⁵⁴ Meyer-Schlichtmann, 1988, Tafel 17, no. 265.

¹⁵⁵ Hayes, 1972, Fig. 6, no. 14,16,18, s. 39,41,43; Meyza, 2007, s. 44-49.

¹⁵⁶ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 38, Kat. No. 12, s. 124.

¹⁵⁷ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 38, no. 112, s. 56.

Sagalassos'da 1C121 tipi tabak üretimi MS 1. yy.' da başlamış ve MS 4. yy.'ın ilk yarısında son bulmuştur. MS 3. yy.' da yaygın olan form, üretim evrelerine göre herhangi bir tipolojik değişim geçirmemiştir¹⁵⁸. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 16,0-30,0 cm, yükseklikleri 3,0-5,6 cm ve kaide çapları 5,0-16,4 cm'dir. Benzerleri MS 1. yy. ortası DSA,¹⁵⁹ MÖ 1. yy. ortası-MS 2. yy. başı DSC,¹⁶⁰ MS 2.-3. yy.'lar ARSW¹⁶¹ tabakları gösterilebilir. Perge'de 1C121 form tipi tabaklara rastlanılmıştır¹⁶².

SRSW Form 1C123 (Kat. No.:85): Dışa açık ağızlı, ucu yuvarlatılmış, dikey dudaklı, yayvan gövdeli ve halka kaidelidir. Ağızdan gövdeye geçiş içte ve dışta her zaman derin bir yive sahiptir.

Sagalassos'da 1C123 tipi tabak üretimi MS 1. yy'ın ikinci yarısı-MS 3. yy.'a tarihlenir. Üretimnin hiçbir evresinde yoğunluk göstermemiş ve herhangi bir tipolojik değişim geçirmemiştir. Sagalassos'da bilinen örneklerinin ağız çapları 18,0-26,0 cm, yükseklikleri 3,0-4,4 cm ve kaide çapları 9,0-18,0 cm'dir¹⁶³.

Patara'da¹⁶⁴ 1C123 tipine ait örnekler MS 2. yy.'a, Laodikeia'daki¹⁶⁵ örnek MS 3-4. yy.'ın ilk yarısına ve Perge'deki¹⁶⁶ örnek MS 2.-3. yy. tarihlendirilmiştir.

SRSW Form 1C140 (Kat. No.:86-94): Dışa açık ağızlı, dışta üçgen kesitli ve aşağı sarkıktır. Dışbükey profilli gövde, geniş açılı ile dibe doğru daralır.

Sagalassos'da MS 4. yy'ın ilk yarısında yoğunluk gösteren 1C140 tipi tabakların, daha büyük boyutlarda MS 6. yy. tarihlerine kadar üretildiği bilinmektedir. Kentten bilinen örneklerinin ağız çapları 20,0-42,0 cm, yükseklikleri 2,5-5,0 cm ve kaide çapları 10,0-14,2 cm'dir¹⁶⁷.

Perge'de 1C140 tipine ait örnek MS 4.-7. yy.'a¹⁶⁸, aynı tabak tipine Laodikeia'da da rastlanılmış MS 3. yy'ın ilk yarısı- MS 4. yy'ın ilk yarısına tarihlendirilmiştir¹⁶⁹.

¹⁵⁸ Poblome, 1999, Fig. 51, s. 114-115, 390-391.

¹⁵⁹ Hayes, 1985, Tav. V, no. 14.

¹⁶⁰ Meyer-Schlichtmann, 1988, Tafel 17, no. 265

¹⁶¹ Hayes, 1972, Fig. 6, no.: 16, s. 41.

¹⁶² Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 38, no. 113-114, s. 57.

¹⁶³ Poblome, 1999, Fig. 53, s. 117-118, 393.

¹⁶⁴ Uygun, 2011, Lev. 45, no. 663-667, s. 260-261.

¹⁶⁵ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 3, no. 68, s. 101.

¹⁶⁶ Özden Gerçek, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 6, no. 7, s. 316.

¹⁶⁷ Poblome, 1999, Fig. 58, s. 128-129, 398.

¹⁶⁸ Atik, 1995, Abb.54, no. 265, s. 137

¹⁶⁹ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda da 1C140 form tabak örneği yer almaktadır¹⁷⁰.

SRSW Form 1C150 (Kat. No.:95): Dışa çekik ağızlı, aşağı sarkıtılmış yatay dudaklıdır.

1C150 tipi tabak üretimi Sagalassos'da MÖ 25/MS 25 yıllarında başlamış ve MS 3. yy.'a kadar sürmüştür. Üretimini hiçbir evresinde yaygın kullanım görmemiştir. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 20,0-41,0 cm, Ayrıca, tam profil veren bir parçanın yüksekliği 2,8 cm ve kaide çapı 12,4 cm'dir¹⁷¹. MS 2. yy'ın ilk yarısına tarihlenen DSB tabakları arasında, 1C150 tipi ile benzerlik sunan örnekler bulunmaktadır¹⁷².

SRSW Form 1C160 (Kat. No.:96): Ayırt edici ağız profiline sahiptir. Dudak yuvarlak ve düz içe doğru inceltilmiştir. Dudak kenarı yukarı çekilerek üstten döndürülmüş gövdeye geçiş sert, dışta tek oluklu, halka kaide ile biten tabak formudur. 1C160 tipi tabak üretimi Sagalassos'da MÖ 25/MS 25 yıllarında başlamış, MS 3.yy.'da popüler olmuştur. MS 4.yy.'a kadar sürmüştür¹⁷³. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 21,0-34,0 cm, yükseklikleri 2,5-4,7 cm ve kaide çapları 9,0-25,4 cm'dir¹⁷⁴. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda 1C160 form kâse örneği yer alır¹⁷⁵.

SRSW Form 1C170 (Kat. No.:97-98): İçe dönük ya da düz ağızlı, dışa taşkın dikey dudaklı, sığ gövdeli ve halka kaidelidir.

Sagalassos'da MS 1. yy.'da başlayan 1C170 tabak üretiminin en yoğun olduğu dönem MS 3.-4. yy'ın ilk yarısıdır¹⁷⁶. Kentte ele geçen örneklerin ağız çapları 20,0- 40,0 cm, yükseklikleri 2,5-5,2 cm ve kaide çapları 6,0-36,0 cm'dir. Üretim erken evrelerinde küçük boyutlu olduğu gözlemlenmiştir. MÖ 1. yy. sonu-MS 1. yy. DSD¹⁷⁷ 1C170 tipi ile benzer formda tabak üreten diğer gruptur.

¹⁷⁰ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 14, s. 272.

¹⁷¹ Poblome, 1999, Fig. 59, s. 130-131, 399.

¹⁷² Hayes, 1985, Tav. XV, no. 13.

¹⁷³ Poblome, 1999, s. 309.

¹⁷⁴ Poblome, 1999, s. 133

¹⁷⁵ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 13, s. 272.

¹⁷⁶ Poblome, 1999, Fig. 63, s. 139-141, 405.

¹⁷⁷ Hayes, 1985, Tav. XX, no. 10.

Pisidia Antiokheiası¹⁷⁸, Kapıkaya¹⁷⁹, Perge¹⁸⁰ (MS 1-2. yy.) ve Laodikeia¹⁸¹ (MS 1. yy.) 1C170 tipi tabakların bulunduğu diğer kentlerdir.

SRSW Form 1C180 (Kat. No.:99-104): Dışa çekik ağzın yatay üst kenarı yivlidir. Aşağı sarkık ve kalınlaştırılmış dudaklıdır.

Sagalassos'da 1C180 tipi tabakların en yoğun kullanıldığı dönem MS 4. yy'ın ilk yarısı- 6. yy'dır. Daha erken evrelerde az sayıda üretilmiş olabileceği düşünülmektedir. Örneklerin ağız çapları 23,0-37,4 cm, yükseklikleri 3,6-5,3 cm ve kaide çapları 7,0-20,0 cm'dir. Üretimin geç evrelerinde boyut olarak genişlediği bilinmektedir¹⁸².

Laodikeia'da (MS 3.-4. yy'ın ilk yarısı) 1C180 tipi tabak parçasına rastlanılmıştır¹⁸³.

Sandalion Yerleşmesi dışında Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması kapsamında yapılan incelemelerde Tymbriada, Prostanna ve Mallos kentlerinde bu tip tabaklara rastlanılmıştır.

SRSW Form 1C181 (Kat. No.:105): 1C180 ile benzer form özelliklerine sahiptir. Ancak bezemeli büyük sığ tabak formudur. Bezemeler çizgiler veya ip benzeri baskılar içeren zikzak motifleri, daire motifleridir. Kenarın üst tarafına damgalanmış veya çizilmiştir. Sagalassos'da MS 4. yy.'ın ilk yarısında başlayan 1C181 tabak üretimi MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir. Hiçbir zaman yaygın kullanım görmemiştir¹⁸⁴. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 18,0-43,0 cm'dir. İki tam profil veren örneklerin yükseklikleri 2,4-2,6 cm ve kaide çapları 26,0-30,0 cm'dir¹⁸⁵. Isparta Arkeoloji Müzesi seramik koleksiyonunda 1C181 form tabak örneği bulunmaktadır¹⁸⁶.

SRSW Form 1C182 (Kat. No.:106-109): Form olarak 1C180 ile benzerlik göstermekte ve dışta bir veya daha fazla yiv bulunan büyük sığ tabak formudur. Sagalassos'da 1C182 tabak formu üretimi MS 4. yy.'da başlamış MS 6. yy.'a kadar

¹⁷⁸ Arslan, "Antiocheia (Pisidya) Kazılarında", Lev. 35, Fig. 3, no. 33, s. 218.

¹⁷⁹ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 34, Kat. No. 3, s. 120.

¹⁸⁰ Fırat, "Perge Konut Alanı", Lev. 38, no. 117, s. 59; Atik, 1995, Abb. 29, no. 120-121, 123, 128, s. 72.

¹⁸¹ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 4, no. 88, s. 102.

¹⁸² Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407.

¹⁸³ Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 4, no. 105, s. 102.

¹⁸⁴ Poblome, 1999, s. 309.

¹⁸⁵ Poblome, 1999, s. 145-146.

¹⁸⁶ Fırat, "Isparta Müzesi Hellenistik", no. 15, s. 272.

devam etmiştir¹⁸⁷. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 24,0-49,0 cm, yükseklikleri 3,2-3,8 cm ve kaide çapları 11,0-35,0 cm'dir¹⁸⁸.

SRSW Form 1C190 (Kat. No.:110-111): Dışa açılan ve üst kenarı uçta yivli olan ağıza ve aşağıya sarkık yatay dudağa sahip tabak formudur. Ağız kenarına eklenen tutamaklı örnekleri mevcuttur. Tutamaklar kabartma tekniğinde işlenmiş figürlü ve bitkisel motiflerle süslenmiştir. Formun en yakın paralelleri MS 80-120 yıllarına ait DSB üretimi bazı tabaklardır¹⁸⁹.

Sagalassos'da MS 1. yy.'ın ikinci yarısı-3. yy 'da üretilmiş olan 1C190 tabak tipi hiçbir zaman yaygın kullanım görmemiş ve herhangi bir tipolojik değişim geçirmemiştir¹⁹⁰. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 13,0-36,0 cm, yükseklikleri 2,2-3,9 cm ve kaide çapları 12,0-25,0 cm'dir.

1C190 tipinin tespit edildiği kentler Patara¹⁹¹ (MS 1. yy'ın ikinci yarısı-2. yy'ın ilk yarısı), Laodikeia¹⁹² (MS 3.-4.yy'ın ilk yarısı) ve Perge'¹⁹³dir.

3.3.2.Servis Kapları

3.3.2.1.Çanaklar

Açık formlu içte ve dışta astarlı, çanak formları sofrada servis amaçlı kullanılmış olmalıdır. Sagalassos'da beş grup ile temsil edilen çanak formları Sandalion'da bulunmaktadır (Grafik 10-11).

SRSW Form 1F140 (Kat. No.: 112): Büyük derin çanak formudur. Ağız kenarını alt ve üst olarak ayıran derin bir yiv bulunur. Bu form tiplerinde tek veya birden fazla yiv bulunabilir. Bazı örnekleri basit şekilde dekore edilmiş ve bazı örneklerde tutamaç izleri veya yatay olarak yerleştirilmiş çift kulp bulunur. Bu form tipinin üretimi Sagalassos'da

¹⁸⁷ Poblome, 1999, s. 309.

¹⁸⁸ Poblome, 1999, s. 147.

¹⁸⁹ Kenrick, Phillip, M., "Excavations at Sidi Khrebish Benghazi (Berenice) 3, 1. The Fine Pottery", (Supplements to Libya Antiqua 5), Tripoli, Department of Antiquities, 1985, Fig. 46, s. 355.

¹⁹⁰ Poblome, 1999, Fig. 69, s. 411.

¹⁹¹ Uygun, 2011, Lev. 46, no. 684-688, s. 263.

¹⁹² Duman, "Red Slip Pottery", Fig. 4, no. 89, 91-92, s. 102.

¹⁹³ Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Example"s, Fig. 5, no. 5, s. 315.

MS 4. yy.' da başlamış, MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir¹⁹⁴.Sagalassos örneklerinin ağız çapları 16,0-50,0 cm'dir¹⁹⁵.

SRSW Form 1F150 (Kat. No.: 113-116): Üçgen kesitli, dışa doğru kalınlaştırılmış ağızlı derin gövdeli bir çanak formudur.

1F150 tipi çanakların Sagalassos'ta üretimi MÖ 25/MS 25 yıllarında başlamış ve kısa sürede yaygınlaşmıştır. En yoğun üretildiği dönem MS 3. yy'dır. Formun üretimi MS 4. yy.'ın ortalarında son bulmuştur. Sagalassos'da bulunan örneklerin ağız çapları 8,0-36,0 cm, yükseklikleri 9,3-15,6 cm, kaide çapları 8,0-13,0 cm'dir¹⁹⁶.

1F150 form tipine Kapıkaya¹⁹⁷ (MS 1. yy-MS 4. yy.) ve Perge'de¹⁹⁸ (MS 2. yy-MS 3. yy.) rastlanılmıştır.

SRSW Form 1F160 (Kat. No.:117-120): Dışbükey, belirgin ağız kenarlı dışa doğru kalınlaştırılmış ve kesiti yuvarlatılmıştır. Dudak çoğunlukla yatay ve basıktır ve bazen yivlidir. Bazı örneklerde dış profil yivli ya da dalga motifleri ile bezelidir. Sagalassos'da 1F160 form tipinin üretimi MS 4. yy.' da başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmektedir¹⁹⁹. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 14,0-34,0 cm'dir.

SRSW Form 1F170 (Kat. No.: 121): Dışa kalınlaştırılmış ağız kenarlı, düz profilli dış yüzeyinde birden çok yiv görülebilmekte, zaman zaman dalga motifleri ile bezelidir. Sagalassos'da 1F170 form çanakların üretimi MS 4. yy'ın ilk yarısında başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir²⁰⁰. Sagalassos örneklerin ağız çapları 16,0-40,0 cm'dir²⁰¹. Perge'de²⁰² (MS 4. yy-MS 6. yy.) 1F160 form çanak örneğine rastlanılmıştır.

SRSW Form 1F180 (Kat. No.: 122-123): Dışbükey gövdeli ve belirgin ağız kenarlı hem dışta hem içte kalınlaştırılmış çanak formudur. Ağız kenarı yuvarlatılmış veya düzleştirilmiş üst kısmında daha derin yivler bulunur. Ağız kenarının hemen altında da yivler bulunmaktadır. Sagalassos'da 1F180 tipi çanak formlarının üretimi MS 4. yy.'da

¹⁹⁴ Poblome, 1999, s. 310.

¹⁹⁵ Poblome, 1999, s. 168.

¹⁹⁶ Poblome, 1999, Fig. 79, s. 170-171, 421-422.

¹⁹⁷ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 34, Kat. No. 1-2, s. 120.

¹⁹⁸ Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 6, no. 8, s. 316.

¹⁹⁹ Poblome, 1999, s. 310.

²⁰⁰ Poblome, 1999, s. 310.

²⁰¹ Poblome, 1999, s. 174.

²⁰² Özden Gerçeker, "A Typological Assessment on the Examples", Fig. 7, no. 3, s. 316.

başlamış MS 6. yy.'a kadar devam etmiştir²⁰³. Sagalassos örneklerinin ağız çapları 19,0-36,0 cm'dir²⁰⁴.

3.3.2.1.Oinophoraslar (Kat.No.: 124-126)

Oinophoros adından da anlaşılacağı üzere şarap ile ilintili bir kaptır²⁰⁵. Küresel gövdeli oinophoroslar üzerinde genellikle çeşitli mitolojik sahneler, bitkisel ve geometrik motifler kabartma olarak betimlenmiştir. Katalogda üç örnekle temsil edilen oinophoroslar sadece gövde parçalarıdır. Kat. No.: 124 üzerinde küfe taşıyan bir figür bulunmaktadır. Kat. No.: 125 ve 126 üzerlerinde bitkisel motifler bulunmaktadır. Figürler deforme olmuştur.

Oinophoroslar kırsal alanlarda değil kent merkezlerinde üretilmişlerdir. Sagalassos örneklerinde yuvarlak tipli oinophorosların gövde çapları 12-32 cm arasındadır. Üretimi MS 4. yy.'dan 7. yy'a kadar uzanır²⁰⁶.

3.3.3 Mutfak (Pişirme) Kapları (Kat. No: 127-134)

Pişirme kapları doğrudan ateşle temas eden seramik grubudur. Bu nedenle bu gruptaki seramikler ısıya dayanıklı ve ısıyı en iyi şekilde iletecek yapıdadırlar. Isıya karşı dayanıklılığı artırmak için çoğunlukla hamur içeriklerinde kum ve kireç katkısı bulunur. Antik Dönemde üretilen pişirme kapları farklı bölgelerde ve kentlerde üretilmiş olmalarına rağmen birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Bunun nedeni kullanım amaçları ve ihtiyaca yönelik üretilmiş olmalarıdır²⁰⁷. Bu grupta altı farklı tipte tencere formu ve iki farklı tipte güveç formu tespit edilmiştir.

Tencereler derin gövde yapılarıyla haşlama, çorba gibi bol sulu yemeklerin yapımında ve su kaynatmak amacıyla kullanılmıştır²⁰⁸. Kat. No.: 127 dışa doğru açılan

²⁰³ Poblome, 1999, s. 310.

²⁰⁴ Poblome, 1999, s. 176.

²⁰⁵ Robinson, D. M., "An Oenophorus belonging to the Johns Hopkins University", *AJA* 13/1, 1909, s. 34; Mandel, U., *Kleinasiatische Reliefkeramik der Mittleren Kaiserzeit, Pergamenische Forschungen* 5, Walter De Gruyter, Berlin-New York, 1988, s. 3

²⁰⁶ Talloen P.-Poblome, J., "The Age of Specialization. Dionysus and the Production of Wine in Late Antiquity: A View from Sagalassos (Sw Turkey)", *OLBA XXVII*, 2019, s. 433-434

²⁰⁷ Fırıncı, S. "Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları 2006-2009 Buluntuları", *Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim dalı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Antalya, 2010, s. 9.

²⁰⁸ Sparkes, B. A. "The Greek Kitchen" *The Journal of Hellenic Studies*, 1962, Vol. 82, s. 124.

yuvarlatılmış ağız kenarlı, Kat. No: 128-129 oval gövdeli, dışa doğru açılan düz ağız kenarlı, karşılıklı dikey şerit kulpludur. Kat. No.: 129'da kulplar eksiktir. Kat. No: 130-131 yuvarlatılmış ya da köşeli, hafif dışa çekik ağızlı, oval gövdelidir. Kat. No: 132 yukarı hafif yükseltilmiş, yivli ağız kenarlı, gövde dışa doğru açılarak genişlemekte ve oval bir gövde oluşturmakta, kulp hemen ağız kenarının altından başlamaktadır. Kapıkaya kentinde de benzer bir örneğine rastlanılmıştır²⁰⁹.

Günümüzde mutfak kültüründe de var olan güveçler tencerelerin daha basık versiyonudur²¹⁰. Güveçler bikonik, sıg gövde formuna sahip, yuvarlak tabanlı, kullanım şekline göre dar ya da geniş ağızlı, çift kulplu ve kapaklı kaplardır. Yemek pişirmede kullanılan güveçler tencereler gibi geniş bir iç hacme sahip olmadığı ve daha sıg kaplar olduğu için az sulu yahni, güveç ve kavurma tarzı yemekler için kullanılmışlardır. Bu kaplar bol yağlı kızartmalar içinde elverişlidirler²¹¹. Kat. No.: 133 yuvarlak tabanlı, bikonik gövdeli karşılıklı dikey şerit kulpludur. Kat. No.: 134 dışa uzantılı ağızlı küresel gövdeli ve yuvarlak kaideli güveç formudur.

3.3.4 Depolama Kapları (Kat. No: 135-138)

Yetiştirilen ürünlerin fazlalığı insanların pithosları kullanmasına neden olmuştur²¹². Bu kaplar yağ, şarap, tahıl, bakliyat ve su depolamak için kullanılmıştır²¹³. Pithoslar işlevleri bakımından sosyal yaşamda evlerde, işliklerde depo, kiler ve buzdolabı gibi kullanım fonksiyonları ile dönem içerisinde işlevselliklerinin dışında dönemin sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgiler sunmaktadır. Çok geniş ve genelde boyun kısımlarında kulpları olmayan bu kaplar, sade ve büyük çaplarda ağız dışa çekik kalın dudakları ile içlerine konulan malzemenin üzerini örtmek amacıyla bu formlarda üretilmişlerdir. Boyunların basık dudakların kalın olmasının sebebi ağzının sıkı kapatılabilmesidir. Ağızları ahşap, taş veya pişmiş toprak büyük boyutlu kapaklarla kapatılmaktadır. Gövdeleri hacimlerine göre farklılık göstermektedir²¹⁴. Katalogda dört

²⁰⁹ Yayan, "Kapıkaya'daki Antik Kentin", Lev. 39, Kat. No. 15, s. 125.

²¹⁰ Fırıncı, "Rhodiapolis Seramikleri Roma", s. 31.

²¹¹ Rotroff, S. I., *Hellenistic Pottery: The Plain Wares, The Athenian Agora*, Vol. 33, 2006, 178-179.

²¹² Uhri A., "Batı Anadolu Erken Tunç Çağı Ölü Gömme Gelenekleri", *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*, İzmir, 2006, s. 251.

²¹³ Er, Y., *Arkeoloji Sözlüğü*, Phoenix Yayınevi, 2006, s. 314.

²¹⁴ Bışkin, Z., "Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi", *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, 2019, s. 18.

pithos örneği verilmiştir. Ağız çapları 30,0-44,0 cm arasında, korunan yükseklikleri 7,0-4,1 cm arasındadır. Ağız dışa taşkın, dudak kısmı yuvarlatılmıştır. Hamur içerikleri sağlamlaştırmak amacıyla şamot ve taşçık içeriklidir. Pithoslar sade olarak üretilmişlerdir.

SONUÇ

Sandalion Yerleşmesi'nde 2017-2021 yıllarında yüzey araştırması projesi (KPYA) gerçekleştirilmiştir. Araştırmalar sonucunda en erken veri Kalkolitik, Tunç ve MÖ 7.-4. yy.'a tarihlendirilen Demir Çağı seramik parçası Sandalion Yerleşmesinin bu dönemlerdeki iskân varlığına işaret etmektedir. Buluntuların az olması bu dönemler için eksiksiz ve detaylı sonuçlar oluşturmamıştır. Hellenistik Dönem'e ait seramik buluntular tespit edilememiştir. Roma İmparatorluk Dönemi'ne ait buluntulara gelindiğinde çoğunlukla, Pisidia Bölgesi'nde iç piyasada hâkimiyetini koruyan Sagalassos kırmızı astarlı seramikleri yoğunluktadır. Seramiklerin büyük bir bölümünü MS 1. yy.- MS 4. yy. ve MS 4. yy- MS 6. yy. ait sofrâ kapları, MS 4. yy.- MS 7. yy. ve MS 10. yy. tarihlenen mutfak (pişirme) ve depolama kapları oluşturmaktadır.

Sandalion'da ilk yerleşim izlerine akropolün kuzeybatısındaki mağaralarda rastlanılmıştır. Mağarada ele geçen seramikler Kalkolitik ve Tunç Çağlarına tarihlenmektedir. Kalkolitik ve Tunç Çağı seramikleri günlük kullanım işlevli profil vermeyen gövde parçalarıdır. Akropolün kuzeybatısında bulunan terasta ele geçen Demir Çağı seramiği bu dönemde yoğunlukla kullanılan gri hamur tipinde günlük kullanım işlevlidir. Erken döneme tarihlendirilen buluntular Sandalion akropolünün batı ve kuzeybatısında ele geçmiştir. Doğal korunaklı bir yer olmasından dolayı bu alan seçilmiş olmalıdır.

Yerleşim Hellenistik Dönem'de kale işlevli olarak kurulmuştur. Bu dönemde kurulmasına rağmen mimari veriler kalenin güney yamacındaki ve kalenin güneydoğusundaki boğazı kapatan sur duvarları ile sınırlıdır. Yerleşmede bu dönemde tam olarak bir sivil iskânın olmadığı ve askeri niteliğinin daha çok ön planda olduğu düşünülmektedir. Henüz sistematik bir kazı çalışmasının olmaması nedeniyle bu döneme ait seramik parçaları tespit edilememiştir.

Roma egemenliği bölgede tamamıyla benimsendikten sonra Sandalion ve çevresinde sosyal yaşama dair yerleşimin kentsel niteliğinin potansiyeli artmıştır. Aynı zamanda yerleşim akropol ile sınırlı kalmayıp güney, güneydoğu ve güneybatıya doğru yayılmıştır. Sandalion Kalesi'nin güneybatısında bulunan kamusal yapı ve agora kompleksi olduğu düşünülen alan yine kalenin güneybatısında antik dönemde

oluşturulduğu düşünülen suyolunun yakınındaki torso ve tarım teraslarının içerisinde tespit edilen paye parçaları ve akropolün çeşitli alanlarında bulunan arcosolium mezarlar, Roma İmparatorluk Dönemi'nde yerleşimin sosyal statüsünün genişlediğine ve niteliğinin artırıldığına işaret etmektedir. Bu dönemde yerleşimin tarımsal niteliği de ön plana çıkmıştır. Akropolde ve akropolün güneybatısında yer alan işlikler ve kuzeybatı ve güneybatıda yer alan onlarca tarım terası Sandalion'un Roma İmparatorluk Dönemi'nde ticari potansiyelinde arttığına işaret etmektedir. Değerlendirilen seramiklerin büyük çoğunluğu bu döneme aittir. Yerleşimin güneybatısında yer alan tarım teraslarındaki seramik yoğunluğu yerleşimin geneline göre oldukça fazladır. Bu yoğunluk günümüze kalıntıları ulaşmamış bağ evlerinin varlığına işaret etmektedir. Seramik buluntuları sofrakapları, servis kapları, mutfak ve depolama kaplarıdır. Yerleşim merkezinde kırmızı astarlı seramik parçalarının yoğunluğu tespit edilmiş ve yerleşim merkezinden uzaklaştıkça kaba nitelikli seramik parçalarının varlığı gözlenmiştir.

Kırmızı astarlı seramik grubunda belirlenen sofrakaplarında kaseler ve tabaklar daha çok tercih edilen formlar olmuştur. Bardak formları sayısal olarak azdır. SRSW 1A150 (%38) form tipi çoğunlukla tercih edilmiştir. Kaselerde SRSW 1B191 (%15) ve 1B220 (%15) en çok tercih edilen form tipidir. Tabaklarda SRSW 1C100 (%22), 1C140 (%22) ve 1C180 (%15) tipi daha çok tercih edilmiştir. Çanaklarda SRSW 1F150 (%27) ve 1F160 (%27) form tipi yoğunluktadır. Kent merkezlerinde üretildiği bilinen şarap ile ilişkilendirilen Oinophoros (%20) parçaları da Sandalion'da tercih edilen formlardan biridir. Mutfak (pişirme) kapları yerleşimde yerel atölyede üretilmişlerdir. Farklı form tiplerinde ihtiyaca yönelik işlevli kapların tercih edildiği belirlenmiştir. Depolama kapları da pişirme kapları gibi yerleşimde üretilmiş farklı hacim ve boyutlarda yetiştirilen ürününün fazlalığı için kullanılmışlardır.

Yerleşimde Geç Antik Dönem'in sosyal izlerini taşıyan birçok öge bulunmaktadır. Akropolün güneyinde bir şapel ve güneydoğusuna bir kilise inşa edilmiştir. Yerleşimin tahkimatı yeniden gözden geçirilmiş ve oldukça sağlam savunma mimarisi öğeleri eklenmiştir. Tepenin güneydoğusunda Roma İmparatorluk Dönemi'nde yapılmış bir işliğin kuzey duvarının, sur sistemine dâhil edilmesi, dönem olaylarını yansıtması bakımından özellikle ilgi çekicidir. Bu olaylar seramik buluntuları vasıtasıyla gözlenmektedir.

KATALOG

- 1-
Env. No.: S18.1.1.53e
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert, gözeneksiz, taşçık
Hamur R.: 2,5 Y 2,5/1 (black)
Astar R.: 7,5 YR 4/3 (brown)
Ölçüler: korunan yükseklik: 7,8 cm korunan genişlik: 5,2 cm
Tarihlendirme: Kalkolitik Çağ
Benzer Örnekler: -
- 2-
Env. No.: S18.1.1.53b
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert, gözeneksiz, mika
Hamur R.: 10 YR 2/1 (black)
Astar R.: 7,5 YR 3/3 (dark brown)
Ölçüler: korunan yükseklik: 4,7 cm korunan genişlik: 5,0 cm
Tarihlendirme: Kalkolitik Çağ
Benzer Örnekler: -
- 3-
Env. No.: S18.1.1.53a
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert, gözenekli taşçık, mika ve saman
Hamur R.: 2,5 YR 4/1 (dark reddish gray)
Astar R.: 7,5 YR 5/4 (brown)
Ölçüler: korunan yükseklik: 8,6 cm korunan genişlik: 5,0 cm
Tarihlendirme: Tunç Çağı
Benzer Örnekler: -
- 4-
Env. No.: S17.1.1.42
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert, gözeneksiz, kum, taşçık ve mika
Hamur R.: 7,5 YR 5/1 (gray)
Astar R.: Gley 1 6/N (gray)
- Ölçüler: A.Ç.: 24,0 cm korunan yükseklik: 4,2 cm
- Tarihlendirme: MÖ 7.-4. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Kan Şahin, 2019, Lev. 1/44, Lev. 104/44 s. 50.
- 5-
Env. No.: 16.K0.5
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur İçeriği: yumuşak, çok az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 10 R 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 8,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 6, s. 343.
- 6-
Env. No.: S17.1.1.134
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 9,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 7, s. 344; Fırat, 1999, Lev. 35, no.: 92-93, s. 46-47; Uygun, 2011, Lev. 48, no.: 707, s. 266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 61, s. 101.
- 7-
Env. No.: S17.1.1.1
Buluntu Yeri: Sandalion

- Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 15,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 9, s. 346; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 8-
Env. No.: S17.1.1.37
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 10 R 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 4,9 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 10, s. 347.
- 9-
Env. No.: P17.1.1.9
Buluntu Yeri: Prostanna
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 14,0 cm korunan yükseklik: 2,3 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 14, s. 350; Fırat, 1999, Lev. 35, no.:94, s.47; Uygun, 2011, Lev. 48-49, no.: 713-717, s. 267; Duman, 2014, Fig. 3, no.:73-75, s.101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 35, no.:32, s. 218;
- Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45; Thür-Rathmayr, 2012, K119, Taf. 203.
- 10-
Env. No.: S17.1.1.94
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,2 cm korunan yükseklik: 1,8 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 14, s. 350; Fırat, 1999, Lev. 35, no.:94, s.47; Uygun, 2011, Lev. 48-49, no.: 713-717, s. 267; Duman, 2014, Fig. 3, no.:73-75, s.101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 35, no.:32, s. 218; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45 Thür-Rathmayr, 2012, K119, Taf. 203.
- 11-
Env. No.: S17.1.1.76
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, ince gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 14, s. 350; Fırat, 1999, Lev. 35, no.:94, s.47; Uygun, 2011, Lev. 48-49, no.: 713-717, s. 267; Duman, 2014, Fig. 3, no.:73-75, s.101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 35, no.:32, s. 218; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45; Thür-Rathmayr, 2012, K119, Taf. 203.
- 12-

Env. No.: P17.1.1.5
Buluntu Yeri: Prostanna

Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz
katkısız

Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)

Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 9,0 cm korunan
yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4.
yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 15, s. 351.

13-

Env. No.: S18.1.3.80
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sıkı sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18 cm korunan
yükseklik: 1,8 cm
Tarihlendirme: MS 3. yy.-MS 4.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 19, s. 355; Duman,
2014, Fig. 3, no: 67, s. 101; Laflı,
2000, Fig. 2, s. 45.

14-

Env. No.: S18.1.3.82
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sıkı sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18 cm korunan
yükseklik: 1,5 cm
Tarihlendirme: MS 3. yy.-MS 4.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 19, s. 355; Duman,

2014, Fig. 3, no: 67, s. 101; Laflı,
2000, Fig. 2, s. 45.

15-

Env. No.: S17.1.1.2
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: ince hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 10 R 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 10,6 cm korunan
yükseklik: 2 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 22, s. 359.

16-

Env. No.: S17.1.1.16
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert
gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 5/3 (reddish
brown)
Ölçüler: A.Ç.: 16,4 cm korunan
yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 22, s. 359.

17-

Env. No.: S17.1.1.18
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 13,8 cm korunan
yükseklik: 2,9 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 22, s. 359.

18-

- Env. No.: S18.1.1.24
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sıkı sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 3/1 (dark reddish gray) – 2,5 YR 5/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 14 cm korunan yükseklik: 3,4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 22, s. 359.
- 19-
Env. No.: S18.1.1.31
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,8 cm korunan yükseklik: 2,8 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 22, s. 359.
- 20-
Env. No.: S18.1.3.83
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, çok az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 16 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 22, s. 359.
- 21-
Env. No.: S18.1.1.168

- Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, ince gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 3/1 (dark reddish gray)
Ölçüler: A.Ç.: 30 cm korunan yükseklik: 4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 23, s. 360.
- 22-
Env. No.: S17.1.1.3
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 13,4 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 24, s. 361; Fırat, 1999, Lev. 36, no.: 98, s. 49; Duman, 2014, Fig.3, no: 70, s. 101; Atik, 1995, Abb.,60, Kat. 312, s. 147.
- 23-
Env. No.: S17.1.1.51
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: ince hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 14 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 24, s. 361; Fırat, 1999, Lev. 36, no.: 98, s. 49; Duman,

- 2014, Fig.3, no: 70, s. 101; Atik, 1995, Abb.,60, Kat. 312, s. 147.
- 24-
Env. No.: S17.1.1.67
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, ince mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 20 cm korunan yükseklik: 4,6 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 24, s. 361; Fırat, 1999, Lev. 36, no.: 98, s. 49; Duman, 2014, Fig.3, no: 70, s. 101; Atik, 1995, Abb.,60, Kat. 312, s. 147.
- 25-
Env. No.: S17.1.1.90
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 10 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 24, s. 361; Fırat, 1999, Lev. 36, no.: 98, s. 49; Duman, 2014, Fig.3, no: 70, s. 101; Atik, 1995, Abb.,60, Kat. 312, s. 147.
- 26-
Env. No.: S18.1.1.131
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Astar R.: 10 YR 3/2 (very dark grayish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 12,2 cm korunan yükseklik:
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 27, s. 364; Fırat, 1999, Lev. 36, no: 99-101, s. 50-51; Duman, 2014, Fig. 4, no: 86, s. 102; Uygun, 2011, Lev. 46-47, no: 689-691, s. 264.
- 27-
Env. No.: S18.1.1.164
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 16 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 27, s. 364; Fırat, 1999, Lev. 36, no: 99-101, s. 50-51; Duman, 2014, Fig. 4, no: 86, s. 102; Uygun, 2011, Lev. 46-47, no: 689-691, s. 264.
- 28-
Env. No.: S17.1.1.29
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 16 cm korunan yükseklik: 3,5 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 28, s. 365; Fırat, 1999, Lev. 36, no.: 102, s. 51; Beyll, 1993, Lev. 2, 17.
- 29-

Env. No.: S17.1.1.75
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 30 cm korunan yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 29, s. 366; Fırat, 1999, Lev. 39, no.: 122, s. 61; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 668, s. 261.

30-

Env. No.: S17.1.1.79
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/4 (light reddish brown)
Astar R.: 5 YR 4/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 24,0 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 29, s. 366; Fırat, 1999, Lev. 39, no.: 122, s. 61; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 668, s. 261.

31-

Env. No.: S17.1.109
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/3 (reddish brown)
Astar R.: 2,5 YR 3/6 (dark red)
Ölçüler: A.Ç.: 14,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm

Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.

Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 29, s. 366; Fırat, 1999, Lev. 39, no.: 122, s. 61; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 668, s. 261.

32-

Env. No.: S17.1.1.129
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/3 (reddish brown)
Astar R.: 2,5 YR 2,5/1 (reddish black)
Ölçüler: A.Ç.: 23,0 cm korunan yükseklik: 2,9 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 29, s. 366; Fırat, 1999, Lev. 39, no.: 122, s. 61; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 668, s. 261.

33-

Env. No.: S18.1.2.40
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: İç: 2,5 YR 4/8 (red)
Dış: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 19,0 cm korunan yükseklik: 1,9 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 29, s. 366; Fırat, 1999, Lev. 39, no.: 122, s. 61; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 668, s. 261.

34-

Env. No.: KPYA16.K0.22
Buluntu Yeri: Kapıkaya

- Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)
Astar R.: 10 R 3/3 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 22,0 cm korunan yükseklik: 1,6 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369; Fırat, 1999, Lev. 36-38, no.: 103-105, s. 52-53; Uygun, 2011, Lev. 47-48, no.: 699-701,706, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 77, s. 101.
- 35-
Env. No.: KPYA16.K0.25
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 10 R 3/2 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369; Fırat, 1999, Lev. 36-38, no.: 103-105, s. 52-53; Uygun, 2011, Lev. 47-48, no.: 699-701,706, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 77, s. 101.
- 36-
Env. No.: S17.1.1.97
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
- Ölçüler: A.Ç.: 13,8 cm korunan yükseklik: 1,8 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369; Fırat, 1999, Lev. 36-38, no.: 103-105, s. 52-53; Uygun, 2011, Lev. 47-48, no.: 699-701,706, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 77, s. 101.
- 37-
Env. No.: S18.1.1.159
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)-Akıtma: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 22,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369; Fırat, 1999, Lev. 36-38, no.: 103-105, s. 52-53; Uygun, 2011, Lev. 47-48, no.: 699-701,706, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 77, s. 101.
- 38-
Env. No.: T1
Buluntu Yeri: Tymbriada
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: İç: 10 R 4/6 (red) Dış: 10 R 3/4 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm

- Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 32, s. 369; Fırat, 1999, Lev. 36-38, no.: 103-105, s. 52-53; Uygun, 2011, Lev. 47-48, no.: 699-701,706, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 77, s. 101.
- 39- Env. No.: KPYA16.K0.17
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur Yapısı: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 10 R 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 14,0 cm korunan yükseklik: 2,3 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 40- Env. No.: KPYA16.K0.44
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
- Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 41- Env. No.: KPYA16.K2.1
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: korunan genişlik: 4,2 cm korunan yükseklik: 3,7 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 42- Env. No.: S17.1.1. 63
Buluntu İçeriği: Sandalion
Hamur Yapısı: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,8 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı

Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.

43-

Env. No.: S17.1.1.138
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 3/6 (dark red)
dudak kısmı: 2,5 YR 3/2 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 15,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.

44-

Env. No.: S18.1.1.1
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, çok az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 5/4 (reddish brown)

Ölçüler: A.Ç.: 14,8 cm korunan yükseklik: 2,8 cm

Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı

Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.

45-

Env. No.: S18.1.1.92
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: İç: 2,5 YR 5/8 (red)
Dış: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 1,9 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.

46-

Env. No.: S18.1.1.105
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, ince gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)

- Astar R.: İç: 2,5 YR 5/8 (red)
Dış: 2,5 YR 3/1 (dark reddish gray)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan
yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 47-
Env. No.: T6
Buluntu Yeri: Tymbriada
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)
Astar R.: 10 R 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 16,4 cm korunan
yükseklik: 4,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 33, s. 370-371; Fırat, 1999, Lev. 37, no.: 106, s. 53; Uygun, 2011, Lev. 48; no.: 702-705, 708, s. 265-266; Duman, 2014, Fig. 3, no: 76, 78-83, s. 101; Arslan, 2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 31, s. 218; Yayan, 2020, Lev. 36, Kat. no.: 6-7, s. 122; Laflı, 2000, Fig. 2, s. 45.
- 48-
Env. No.: S17.1.1.38
Buluntu Yeri: Sandalion
- Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözenekli, az kireç katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 34,4 cm korunan
yükseklik: 5,3 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 34, s. 372; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 306-308, s. 149.
- 49-
Env. No.: S18.1.1.138
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 26,0 cm korunan
yükseklik: 4,0 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 34, s. 372; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 306-308, s. 149.
- 50-
Env. No.: S17.1.1.30
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/4 (reddish brown) Akıtma: 5 YR 4/2 (dark reddish gray)
Ölçüler: A.Ç.: 30,2 cm korunan
yükseklik: 2,8 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları

- Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 51-
Env. No.: S17.1.1.55
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 52-
Env. No.: S17.1.1.111
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince seyrek mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 3,4 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 53-
Env. No.: S18.1.2.42
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 4/4 (reddish brown)
- Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 54-
Env. No.: S18.1.1.84
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 55-
Env. No.: S18.1.1.97
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, çok az gözenekli, mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 28,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 56-
Env. No.: S18.1.1.99
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, çok az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)

- Astar R.: İç: 2,5 YR 5/6 (red)
Dış: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 28,0 cm korunan yükseklik: 2,3 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 57-
Env. No.: S18.1.1.126
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/4 (light reddish brown)
Astar R.: 2,5 YR 4/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 4,3 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 58-
Env. No.: S18.1.1.152
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az kireç katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 4/3 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 22,0 cm korunan yükseklik: 2,7 cm
Tarihlendirme: MS 4 yy. ilk yarısı – MS 6. yy. ortaları
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 36, s. 374; Atik, 1995, Abb. 61, Kat. 309, s. 149.
- 59-
Env. No.: S17.1.1.24
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözenekli, kireç katkılı
Hamur R.: 5 YR 5/6 (yellowish red)
Astar R.: 2,5 YR 3/6 (dark red)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 38, s. 376.
- 60-
Env. No.: S17.1.1.36
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözenekli, kireç katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 32,0 cm korunan yükseklik: 3,7 cm
Tarihlendirme: MS 4 – MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 38, s. 376.
- 61-
Env. No.: S17.1.1.77
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 10 R 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 2,8 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 38, s. 376.
- 62-
Env. No.: S18.1.2.41
Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince seyrek mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)

Astar R.: 2,5 YR 2,5/3 (dark reddish brown)

ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 1,9 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS

6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 38, s. 376.

63-

Env. No.: S18.1.1.169

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız

Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)

Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)

ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 1,4 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy. – MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 38, s. 376.

64-

Env. No.: S17.1.1.44

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, az mika katkılı

Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)

Astar R.: -

ller: A..: 20,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.– MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 39, s. 376.

65-

Env. No.: S17.1.1.53

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız

Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)

Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)

ller: A..: 24,0 cm korunan yükseklik: 3,2 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy. – MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 39, s. 376.

66-

Env. No.: S17.1.1.11

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız

Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)

Astar R.: 2,5 YR 3/2 (dusky red)

ller: A..: 38,0 cm korunan yükseklik: 3,9 cm

Tarihlendirme: MS 5. yy. – MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 40, s. 377.

67-

Env. No.: S17.1.1.12

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız

Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)

Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)

ller: A..: 32,0 cm korunan yükseklik: 1,9 cm

Tarihlendirme: MS 5. yy. – MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 40, s. 377.

68-

Env. No.: S18.1.1.9

Buluntu Yeri: Sandalion

- Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 3/3 (dark reddish brown)
ller: A..: 25,0 cm korunan yükseklik: 2,7 cm
Tarihlendirme: MS 5. yy. – 6. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 40, s. 377.
- 69-
Env. No.: S18.1.1.55
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 3/2 (dusky red)
ller: A..: 16,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 5. yy. – MS 6. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 41, s. 379.
- 70-
Env. No.: S18.1.1.7
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.- MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 46, s. 384-385.
- 71-
Env. No.: P18.1.2.16
Buluntu Yeri: Prostanna
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, kireç katklı
Hamur R.: 5 YR 5/8 (yellowish red)
Astar R.: 5 YR 5/8 (yellowish red)
ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 5,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 46, s. 384-385.
- 72-
Env. No.: KPYA16.K0.40
Buluntu Yeri: Kapıkaya
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, az mika katklılı
Hamur R.: 5 YR 4/3 (reddish brown)
Astar R.: 5 YR 4/3 (reddish brown)
ller: A..: 9,0 cm K..: 5,7 cm yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.
- 73-
Env. No.: S17.1.1.40
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katklılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 1,8 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

74-

Env. No.: S17.1.1.68
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 10 R 5/6 (red)
ller: A..: 16,0 cm K..: 10,2 cm yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

75-

Env. No.: S17.1.1.135
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
ller: A..: 12,8 cm K..: 8,0 cm yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

76-

Env. No.: S17.1.1.139
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
ller: A..: 13,0 cm K..: 8,0 cm yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

77-

Env. No.: S18.1.1.137
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 4/6 (red)
Astar R.: 5 YR 4/4 (reddish brown)
ller: A..: 15,0 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

78-

Env. No.: S18.1.1.141
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
ller: A..: 14,0 cm korunan yükseklik: 1,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS 4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.

79-

Env. No.: S18.1.1.158
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 5/4 (reddish brown)

- Ölçüler: A.Ç.: 9,0 cm K.Ç.: 4,0 cm yükseklik: 2,6 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.
- 80-
Env. No.: S18.1.1.161
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)-2,5 YR 4/2 (weak red)
Ölçüler: A.Ç.: 9,0 cm K.Ç.: 4,0 cm yükseklik: 2,2 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ikinci yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 47, 386; Yayan, 2020, Lev. 35, Kat. No.: 4-5, s. 121.
- 81-
Env. No.: S17.1.1.7
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 15,4 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 50, s. 389; Fırat, 1999, Lev. 38, no.:112, s. 56.
- 82-
Env. No.: S17.1.1.19
Buluntu Yeri: Sandalion
- Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 5 YR 4/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 12,6 cm korunan yükseklik: 2,5 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 50, s. 389; Fırat, 1999, Lev. 38, no.:112, s. 56.
- 83-
Env. No.: S18.1.1.60
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/4 (light reddish brown)
Astar R.: 10 R 4/6 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 23,0 cm korunan yükseklik: 2,7 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 51, s. 390; Fırat, 1999, Lev. 38, no.: 113-114, s. 57.
- 84-
Env. No.: S17.1.1.118
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 10 R 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 3,1 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.-MS
4. yy.'ın ilk yarısı
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 51, s. 390; Fırat, 1999, Lev. 38, no.: 113-114, s. 57.
- 85-

- Env. No.: S17.1.1.57
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 3/2 (dusky red)
ller: A..: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm
Tarihlendirme: MS 1.-MS 3. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 53, s. 393; Uygun, 2011, Lev. 45, no.: 663-667, s. 260-261.; Duman, 2014, Fig. 3, no:68, s. 101.
- 86-
Env. No.: S17.1.1.13
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
ller: A..: 30,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm
Tarihlendirme: MS 4.-MS 6. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265 s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.
- 87-
Env. No.: S17.1.1.25
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
ller: A..: 28,0 cm korunan yükseklik: 2,6 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
- Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.
- 88-
Env. No.: S17.1.1.45
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
ller: A..: 21,0 cm korunan yükseklik: 2,9 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.
- 89-
Env. No.: S17.1.1.81
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
ller: A..: 36,0 cm korunan yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.
- 90-
Env. No.: S17.1.1.89
Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız

Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)

Astar R.: 2,5 YR 5/6 (red)

ller: A..: 35,0 cm korunan yükseklik: 2,7 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS

6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

91-

Env. No.: S17.1.1.101

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince seyrek mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)

Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)

ller: A..: 32,2 cm korunan yükseklik: 2,7 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS

6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

92-

Env. No.: S17.1.1.123

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, ince seyrek mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)

Astar R.: 2,5 YR 4/4 (reddish brown)

ller: A..: 28,4 cm korunan yükseklik: 2,7 cm

Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, no.265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

93-

Env. No.: S17.1.1.131

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)

Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)

ller: A..: 28,4 cm korunan yükseklik: 3,0 cm

Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

94-

Env. No.: S18.1.1.62

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)

Astar R.: 10 R 5/8 (red)

ller: A..: 24,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm

Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.

Benzer rnekler: Poblome, 1999, Fig. 58, s. 397; Atik, 1995, Abb. 54, Kat. 264-265, s. 137; Duman, 2014, Fig. 4, no. 101-103, s. 102.

95-

Env. No.: S18.1.1.115

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, ince mika katkılı

Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)

Astar R.: -

- Ölçüler: A.Ç.: 24,0 cm korunan
yükseklik: 3,9 cm
Tarihlendirme: MS 1.- MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 59, 399.
- 96-
Env. No.: S17.1.1.23
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: İç: 2,5 YR 5/8 (red)
Dış: 2,5 YR 3/2 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 24,0 cm korunan
yükseklik: 1,9 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.- MS 4.
yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 61, s. 401.
- 97-
Env. No.: P18.1.2.21
Buluntu Yeri: Prostanna
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözenekli, az
kireç katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan
yükseklik: 3,6 cm
Tarihlendirme: MS 1.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 63, s. 404-405; Fırat,
1999, Lev. 38, no.:117, s. 59;
Atik, 1995, Abb. 29, Kat. 120-
121, 128, s. 72; Duman, 2014,
Fig. 4, no: 88, s.102; Arslan,
2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 33, s.
218; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat.
No.: 3, s. 120.
- 98-
Env. No.: S18.1.1.22
Buluntu Yeri: Sandalion
- Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 3/2 (dusky red)
Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan
yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 1.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 63, s. 404-405; Fırat,
1999, Lev. 38, no.:117, s. 59;
Atik, 1995, Abb. 29, Kat. 120-
121, 128, s. 72; Duman, 2014,
Fig. 4, no: 88, s.102; Arslan,
2004, Lev. 35, Fig. 3, no.: 33, s.
218; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat.
No.: 3, s. 120.
- 99-
Env. No.: S17.1.1.28
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz, az
mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish
yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 34,0 cm korunan
yükseklik: 3,2 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 65, s. 407; Duman,
2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 100-
Env. No.: S17.1.1.35
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur
yapısına sahip, az gözenekli, az
mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 3/3 (dark
reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 30,0 cm korunan
yükseklik: 2,8 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.

- Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407; Duman, 2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 101-
Env. No.: S17.1.1.46
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 26,0 cm korunan yükseklik: 3,3 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.- MS 5. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407; Duman, 2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 102-
Env. No.: S18.1.1.57
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/4 (light reddish brown)
Astar R.: İç: 2,5 YR 4/6 (red)
Dış: 2,5 YR 3/3 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 21,0 cm korunan yükseklik: 1,7 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407; Duman, 2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 103-
Env. No.: S18.1.1.124
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert, az gözenekli katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: -
- Ölçüler: A.Ç.: 28,0 cm korunan yükseklik: 3,1 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407; Duman, 2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 104-
Env. No.: S18.1.1.147
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, ince gözenekli, az kireç katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Astar R.: 2,5 YR 4/6 (red)- 2,5 YR 2,5/1 (reddish black)
Ölçüler: A.Ç.: 23,4 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 65, s. 407; Duman, 2014, Fig. 4, no.: 105, s. 102.
- 105-
Env. No.: S18.1.1.127
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az kireç katkılı
Hamur R.: 7,5 YR 6/4 (light brown)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 32,0 cm korunan yükseklik: 3,6 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy'ın ilk yarısı – MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 66, s. 408.
- 106-
Env. No.: S17.1.1.41
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert, az gözenekli, az mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)

- Ölçüler: A.Ç.: 24,0 cm korunan
yükseklik: 1,7 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 67, s. 409.
- 107-
Env. No.: S17.1.1.83
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız
Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish
yellow)
Astar R.: İç: 2,5 YR 3/4 (dark
reddish brown) Dış: 2,5 YR 4/8
(red)
Ölçüler: A.Ç.: 25,8 cm korunan
yükseklik: 1,4 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 67, s. 409.
- 108-
Env. No.: S17.1.1.106
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak hamur
yapısına sahip, gözeneksiz, ince
seyrek mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/2 (weak red)
Ölçüler: A.Ç.: 22,0 cm korunan
yükseklik: 1,6 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 67, s. 409.
- 109-
Env. No.: S18.1.1.35
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, az gözenekli, az
kireç katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)
Astar R.: İç: 2,5 YR 5/8 (red)
Dış: 2,5 YR 3/6 (dark red)
Ölçüler: A.Ç.: 21,0 cm korunan
yükseklik: 1,3 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 67, s. 409.
- 110-
Env. No.: S18.1.1.132
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, az gözenekli, ince
seyrek mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish
yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)- 2,5
YR 3/3 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 32,0 cm korunan
yükseklik: 1,9 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.'ın
ikinci yarısı- MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 69, s. 411; Uygun,
2011, Lev. 46, no: 684-688, s.
263; Duman, 2014, Fig. 4, no:
89,91-92, s. 102.
- 111-
Env. No.: P18.1.2.23
Buluntu Yeri: Prostanna
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözenekli,
katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 5/6 (red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 36,0 cm K.Ç.:
25,0 cm yükseklik: 3,3 cm
Tarihlendirme: MS 1. yy.'ın
ikinci yarısı- MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Poblome,
1999, Fig. 69, s. 411; Uygun,
2011, Lev. 46, no: 684-688, s.
263; Duman, 2014, Fig. 4, no:
89,91-92, s. 102.
- 112-
Env. No.: S17.1.1.115
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur
yapısına sahip, gözeneksiz,
katkısız

- Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 4,7 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.'ın ilk yarısı-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 77-78, s. 419-420.
- 113-
Env. No.: S17.1.1.33
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/8 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 24,2 cm korunan yükseklik: 4,2 cm
Tarihlendirme: MS 1.yy.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 79, s. 421-422; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat. No.: 1-2, s.120.
- 114-
Env. No.: S17.1.1.69
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert, küçük-az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 1.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 79, s. 421-422; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat. No.: 1-2, s.120.
- 115-
Env. No.: S18.1.2.47
Buluntu Yeri: Sandalion
- Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, az gözenekli, az kireç katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 4/4 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 4,5 cm
Tarihlendirme: MS 1.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 79, s. 421-422; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat. No.: 1-2, s.120.
- 116-
Env. No.: S17.1.1.64
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, ince yoğun mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 3,1 cm
Tarihlendirme: MS 1.yy.- MS 4. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 79, s. 421-422; Yayan, 2020, Lev. 34, Kat. No.: 1-2, s.120.
- 117-
Env. No.: S17.1.1.4
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 3/4 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 2,1 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 6. yy.

- Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 80, s. 423-424.
- 118-
Env. No.: S17.1.1.8
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: 5 YR 3/3 (dark reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 80, s. 423-424.
- 119-
Env. No.: S18.1.1.93
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 5 YR 5/6 (yellowish red)
Astar R.: 2,5 YR 4/3 (reddish brown)
Ölçüler: A.Ç.: 20,0 cm korunan yükseklik: 2,4 cm
Tarihlendirme: MS 4.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 80, s. 423-424.
- 120-
Env. No.: S18.1.1.136
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur Yapısı: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, az mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 5/6 (yellowish red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 25,0 cm korunan yükseklik: 3,2 cm
- Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 80, s. 423-424.
- 121-
Env. No.: S17.1.1.126
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 25,0 cm korunan yükseklik: 5,4 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy'ın ilk yarısı- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 81, s. 425-426.
- 122-
Env. No.: S17.1.1.110
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak hamur yapısına sahip, az gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 3/1 (dark reddish gray)
Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,2 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 82, s. 427.
- 123-
Env. No.: S17.1.1.122
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözeneksiz, seyrek mika katkılı
Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: A.Ç.: 30,2 cm korunan yükseklik: 2,7 cm

- Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 82, s. 427.
- 124-
Env. No.: S17.1.1.39
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert, küçük gözenekli, katkısız
Hamur R.: 2,5 YR 7/6 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 4/8 (red)
Ölçüler: korunan genişlik: 5,8 cm, yükseklik: 5,4 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 7. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 87, s. 437; Talloen-Poblome, 2019, Fig. 9-10, s. 439.
- 125-
Env. No.: S17.1.1.47
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak, gözeneksiz, ince mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: korunan genişlik: 7,1 cm, yükseklik: 5,4 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 7. yy.
Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 87, s. 437; Talloen-Poblome, 2019, Fig. 9-10, s. 439.
- 126-
Env. No.: S17.1.1.48
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: yumuşak, gözeneksiz, ince mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 7/8 (light red)
Astar R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Ölçüler: korunan genişlik: 5,9 cm, yükseklik: 4,4 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 7. yy.
- Benzer Örnekler: Poblome, 1999, Fig. 87, s. 437; Talloen-Poblome, 2019, Fig. 9-10, s. 439.
- 127-
Env. No.: S17.1.1.22
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, kireç, kalsit, mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 3,1 cm
Tarihlendirme: MS 1.yy.- MS 3. yy.
Benzer Örnekler: Çay, 2019, Lev. 9, Kat. no. 36, s. 32; Fırıncı, 2010, Lev. 22, Kat. no.: 91-92, s. 84; Meriç, 2002, Lev. 63, K 732, s.110; Lüdorf, 2006, Tafel. 9, T 81, s. 95.
- 128-
Env. No.: S17.1.1.27
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, kireç, kalsit ve mika katkılı
Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 14,0 cm korunan yükseklik: 3,0 cm
Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 7. yy.
Benzer Örnekler: Lüdorf, 2006, Tafel 8, T38, s. 90; Degeest, 2000, Fig. 176, no.:2, s. 376; Ekin, 2014, Lev. 3, Kat. no.: 16, s. 91; Fırıncı, 2010, Lev.5, Kat. no.: 14 s.58; Çay, 2019, Lev. 7, Kat. no.: 25, s. 30; Fırat 1999, 71-73 Lev. 144, 656.
- 129-
Env. No.: S18.1.1.69
Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, kireç katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 12,0 cm korunan yükseklik: 2,0 cm

Tarihlendirme: MS 2.yy.- MS 5. yy.

Benzer Örnekler: Degeest, 2000, Fig. 175, no.:2, s. 376; Fırıncı, 2010, Lev. 4 Kat. no.: 10, s. 57; Çay, 2019, Lev. 4-5, Kat. no.: 14-17 s. 27-28; Özyiğit 1992, 6, 7 Çiz.7.

130-

Env. No.: S17.1.1.82

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, taşçık ve mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 15,0 cm korunan yükseklik: 2,5 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.- 7. yy.

Benzer Örnekler: Lüdorf, 2006, Tafel 12, T171, s. 104; Fırat, 1999, Lev. 144, Kat. No.: 657, s. 71-73; Fırıncı, 2010, Lev. 6, Kat. No.: 23, s. 61.

131-

Env. No.: S18.1.2.39

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: sert, gözenekli, kum ve kireç katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 5/8 (red)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 18,0 cm korunan yükseklik: 2,1 cm

Tarihlendirme: MS 4.yy.- MS 7. yy.

Benzer Örnekler: Fırıncı, 2010, Lev. 7, Kat. no.: 27, s. 62.

132-

Env. No.: S17.1.1.124

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, yoğun taşçık, seyrek iri mika katkılı

Hamur R.: 5 YR 7/6 (reddish yellow)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 3,7 cm

Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 5. yy.

Benzer Örnekler: Degeest, 2000, Fig. 169, no.: 2, s. 374; Fırıncı, 2010, Lev. 14, Kat. 57, s. 72; Yayan, 2020, Lev. 39, Kat. No.: 15, s. 125.

133-

Env. No.: S17.1.1.86

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözenekli, taşçık ve mika katkılı

Hamur R.: 2,5 YR 6/6 (light red)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 5,5 cm

Tarihlendirme: MS 2.yy.- MS 4. yy.

Benzer Örnekler: Degeest, 2000, Fig. 172, no.:1, s. 375; Fırıncı, 2010, Lev. 27, Kat. no.: 116, s. 92; Çay, 2019, Lev. 1, Kat. no.: 2, s.24.

134-

Env. No.: S18.1.1.68

Buluntu Yeri: Sandalion

Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, şamot ve kireç katkılı

Hamur R.: 5 YR 6/8 (reddish yellow)

Astar R.: -

Ölçüler: A.Ç.: 16,0 cm korunan yükseklik: 2,6 cm

Tarihlendirme: MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Çay, 2019,
Lev. 6, Kat. No: 23, s. 29.

135-

Env. No.: S18.1.1.34
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: sert hamur yapısına sahip, gözenekli, şamot, taşçık, mika ve kireç katkı
Hamur R.: 5 YR 6/3 (light reddish brown)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 32,0 cm korunan yükseklik: 4,1 cm
Tarihlendirme: MS 9. yy.-MS 10. yy.
Benzer Örnekler: Fidancı, 2019, Kat. No: 2, s. 157.

136-

Env. No.: S18.1.1.77
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, şamot katkı
Hamur R.: 5 YR 6/6 (reddish yellow)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 30,0 cm korunan yükseklik: 6,5 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy.-MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Bişkin, 2019, Kat. No.: 10, s. 78; Fidancı 2016, Kat. No.: 9, s. 164.

137-

Env. No.: S18.1.1.89
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, gözenekli, kireç, şamot ve mika katkı
Hamur R.: 2,5 YR 6/8 (light red)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 36,0 cm korunan yükseklik: 7,0 cm
Tarihlendirme: MS 4. yy- MS 6. yy.
Benzer Örnekler: Bişkin, 2019, Kat. No.: 64, s. 130; Fidancı, 2016, Kat. No.: 21, s. 176.

138-

Env. No.: S18.1.1.128
Buluntu Yeri: Sandalion
Hamur İçeriği: orta sert hamur yapısına sahip, şamot, kireç ve taşçık katkı
Hamur R.: 7,5 YR 6/4 (light brown)
Astar R.: -
Ölçüler: A.Ç.: 44,0 cm korunan yükseklik: 5,6 cm
Tarihlendirme: MS 7. yy.-MS 9. yy.
Benzer Örnekler: Bişkin, 2019, Kat. No: 39, s. 105.

KAYNAKÇA

Antik Kaynaklar

- Herodotos, (1983), *Herodot Tarihi*, (Çev. Müntekim Ökmen), İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Strabon, (2012), *Geographika*, (Çev. Adnan Pekman), İstanbul, Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Vitruvius, (2015), *Mimarlık Üzerine On Kitap*, (Çev: Suna Güven), Matsa Basımevi.
- Zosimus, (1887), *Zozimi Historia Nova*, (Ed. Ludovicus Mendelssohn), Leipzig.

Modern Kaynaklar

- Akurgal, E., (2002), *Anadolu Kültür Tarihi*, İstanbul, Asır Matbaacılık.
- Alparslan, M. D., (1999), “Tarhuntaşsa’nın Lokalizasyonunda Yeni Adımlar”, *TEBE* 7, ss. 14.
- Arslan, N., (2004), “Antiocheia (Pisidya) Kazılarında Bulunan Seramikler, *OLBA X, Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi*, s. 209-238.
- Atik, N., (1995), *Die Keramik aus den Südthermen von Perge* (Istanbul Mitteilungen 40), Tübingen, Wasmuth.
- Beyll, D., (1993), *Terra Sigillata aus der Marienkirche in Ephesos-Erste Zwischenbilanz* (Österreichisches Archäologisches Institut, Berichte und Materialien 5), Vienna, Österreichisches Archäologisches Institut.
- Bişkin, Z., (2019), “Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi”, *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Bursa.
- Brown, P., (2017), *Geç Antik Çağ Dünyası*, (Çev; Turhan Kaçar), İstanbul, Alfa Yayınları.
- Çay, E., (2019), “Stratonikeia Roma Dönemi Pişirme Kapları”, *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Konya.
- Degeest, R., (2000), *The Common Wares of Sagalassos Typology and Chronology*, Ed. Waelkens, M., Brepols, Belgium.

- Degryse, P. et al., (2003), "Geoarchaeological Investigations of the "Potters' Quarter" at Sagalassos, Southwest Turkey", *Geoarchaeology* 18/2, ss. 255-281.
- Degryse, P.- Poblome, J., (2008), "Clays for mass production of table and common wares amphorae and architectural ceramics at Sagalassos", *Sagalassos VI: Geo- And Bio-Archaeology at Sagalassos and In Its Territory*, (Ed: Patrick Degryse, Marc Waelkens), Leuven, Leuven University Press, ss. 231-245.
- Duman, B., (2014), "Red Slip Pottery from Laodicea/Phrygia", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta* 43, Bonn, ss.9-18.
- Er, Y., (2006), *Arkeoloji Sözlüğü*, Ankara, Phoenix Yayınevi.
- Ettlinger, E., (1990), *Conspectus Formarum Terrae Sigillatae Italico Modo Confectae* (Materialien zur römischgermanischen Keramik 10), Frankfurt am Main, R. Habelt.
- Fırat, N., (1999), "Perge Konut Alanı Keramiği", *İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, İstanbul.
- Fırat, M., (2020), "Isparta Müzesi Hellenistik ve Roma Dönemi Seramik Örneklerinden Hareketle Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim ve Dağılım", Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim, Ticaret ve Ekonomi, Uluslararası Sempozyum Bildirileri Pisidia Araştırmaları II, 31 Ekim-03 Kasım 2018, (Ed. Mörel A., vd.), Isparta, Adım Matbaacılık, ss. 260-273.
- Fırıncı, S., (2010), "Rhodiapolis Seramikleri Roma Dönemi Pişirme Kapları 2006-2009 Buluntuları", *Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Antalya.
- Guidoboni, E., (1994), *Catalogue of Ancient Earthquakes in the Mediterranean Area up the 10 th Centry*, Rome, Istituto Nazionale di Geofisica.
- Hayes, John, W., (1972), *Late Roman Pottery*, London, The British School at Rome.
- Hayes J. W., (1985), "Sigillate Orientali". Ed. Anonymous, *Atlante delle forme ceramiche II. Ceramiche Fine Romana nel Bacino Mediterraneo (Tardo Ellenismo e Primo Impero)*. Rome, ss. 1-166.
- Hürmüzlü, B., (2007) "Pisidia Bölgesi'nde Ele Geçen Anthemion Tipi Steller", *CollAn VI*, ss.97-114.

İleri O., (2019), “Antik Çağ’da Akdeniz Kıyılarında Zeytinyağı Üretimi” *Çağlar Boyunca Üretim ve Ticaret: Prehistorya’dan Bizans Dönemi’ne*, Ankara, Parkur Matbaası, ss. 533-542.

Kan Şahin, G., (2019), *Hadrianopolis Seramik Buluntuları*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Kaptijn, E. et al., (2013), “Societal changes in the Hellenistic, Roman and early Byzantine periods”, Cambridge, *Anatolien Studies Volume 63*, ss. 75-95.

Kenrick, Phillip, M., (1985), “Excavations at Sidi Khrebish Benghazi (Berenice) 3, 1. The Fine Pottery”, (Supplements to *Libya Antiqua* 5), Tripoli, Department of Antiquities.

Kuban Z., (2008), “Karya, Bozburun Yarımadası, Kıran Gölü Kutsal Alanı Yüzey Araştırması Sırasında Tespit edilen Tarımsal Üniteler 1, (eds. Aydınoglu Ü., Şenol A. K.), *Olive Oil and Wine Production in Anatolian Duringthe Antiquity Symposium Proceedings*, İstanbul, ss. 213-225.

Laflı, E., (2000), “Sagalassos Table and Common Wares Seleukeia Sidera in Pisidia (Southwestern Turkey) A Preliminary Report”, *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta* 36, Abingdon, ss. 43-47.

Levick, B., (1967), *Roman Colonies in Southern Asia Minor*, Oxford, Clarendon Press.

Lüdorf, G., (2006), *Römische und frühbyzantinische Gebrauchskeramik im wertlichen Kleinasien Typologie und Chronologie*, München, Internationale Archologie, Band 96.

Magie, D., (1950a), *Roman Rule in Asia Minor, To The End Of The Third Century After Christ. Vol. I*, Princeton, Princeton University Press.

Magie, D., (1950b), *Roman Rule in Asia Minor To The End Of The Third Century After Christ, Vol. II*, Princeton, Princeton University Press.

Mandel, U., (1988), *Kleinasiatische Reliefkeramik der Mittleren Kaiserzeit, Pergamenische Forschungen 5*, Berlin-Newyork, Walter De Gruyter.

Meyer-Schlichtmann, C., (1988), *Die Pergamenische Sigillata aus der Stadtgrabung von Pergamon. Mitte 2. Jh. v. Chr.-Mitte 2. Jh. n. Chr., Pergamenische Forschungen 6*, Berlin-Newyork, Deutsches Archäologisches Institut.

- Meyza, H., (2007), *Nea Paphos V, Cypriot Red Slip Ware: Studies on a Late Roman Levantine Fine Ware*, Warsaw, Warsaw University Press.
- Mitchell S., (1991), “Hellenization of Pisidia”, *Mediterranean Archaeology*, Vol. 4, ss. 138.
- Orton, C.- Hughes, M., (2013), *Pottery in Archaeology*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Özcan, F., (2018), “Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması 2017”, *ANMED News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia (Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni)*, S.16, ss. 216-225.
- Özden Gerçeker, G. S., (2015), “Perge Batı Nekropolisi Dolgu Tabakasında Bulunan (Parsel 159) Sagalassos Kırmızı Astarlı Keramikleri”, *İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, İstanbul.
- Özden Gerçeker G. S., (2020) “A Typological Assessment on the Examples of Eastern Sigillata D and Late Roma D Koinai from Perge-Lot 159”, *Pisidia ve Yakın Çevresinde Üretim, Ticaret ve Ekonomi, Uluslararası Sempozyum Bildirileri Pisidia Araştırmaları II*, 31 Ekim-03 Kasım 2018, (Ed. Mörel A., vd.), Isparta, Adım Matbaacılık, ss. 305-319.
- Özsait, M., (1980), *İlk Çağ Tarihinde Pisidya*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Özsait, M., (1985), *Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidya Tarihi*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Özsait, M.- Özsait, N., (1996), “Şeref Höyük: Komama”, *Anadolu Araştırmaları / Jahrbuch für Kleinasiatische Forschung XIV*, ss. 365-366.
- Poblome, J., (1999), *Sagalassos Red Slip Ware. Typology and Chronology*, Ed. M. Waelkens, Brepols, Belgium.
- Poblome, J. et al., (2002), “The Concept of a Pottery Production Centre. An Archaeometrical Contribution from Ancient Sagalassos”, *Journal of Archaeological Science* 29, ss. 873-882.

- Poblome, J.- Waelkens, M., (2003) “Sagalassos and Alexandria. Exchange in the eastern Mediterranean”, *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et romaine*, Ed. C. Abadie-Reynal, Paris, Institut Français d’Études Anatoliennes d’Istanbul, ss. 179-192.
- Ramsay, W. M., (1960), *Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası*, (Çev.Pektaş, M.), İstanbul, MEB Yayınları.
- Ricci, A., (1985), *Ceramica a pareti sottili*, in: *Enciclopedia dell'arte antica classica e orientale. Atlante delle forme ceramiche 2. Ceramica fine romana nel bacino mediterraneo (tardo ellenismo e primo impero)* Rome, Roma, ss. 231- 356.
- Robinson, D. M., (1909), “An Oenophorus belonging to the Johns Hopkins University”, *AJA* 13/1, ss. 30-38.
- Rotroff, S. I., (2006), *Hellenistic Pottery: The Plain Wares*, Princeton, New Jersey, The Athenian Agora, Vol. 33.
- Sevin, V., (2016), *Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası I*, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- Sparkes, B. A., (1962), “The Greek Kitchen” *The Journal of Hellenic Studies*, Vol. 82, Cambridge, ss. 121-137.
- Talloon P. -Poblome, J., (2019), “The Age of Specialization. Dionysus and the Production of Wine in Late Antiquity: A View from Sagalassos (Sw Turkey)”, *Mersin, OLBA XXVII*, ss. 411-440.
- Tekin, O., (2015), *Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş*, İstanbul, İletişim Yayınları,
- Thür, H. – Rathmayr, E., (2014), *Hanghaus 2 in Ephesos Die Wohneinheit 6 Baubefund, Ausstattung, Funde*, Band VIII/9, Wien, Österreichischen Archäologischen Institut in Wien.
- Uhri A., (2006), “Batı Anadolu Erken Tunç Çağı Ölü Gömme Gelenekleri”, *Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*, İzmir.
- Uygun, Ç., (2011), *Patara IV.2 Tepecik Kırmızı Astarlı Seramikleri, İÖ 2.yy-İS 4.yy*, İstanbul, Ege Yayınları.
- Vapur, Ö., (2009) “Menderes Magnesiası Hypokaustlu Yapı Yerel Üretim Seramikleri”, *Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*, Ankara.

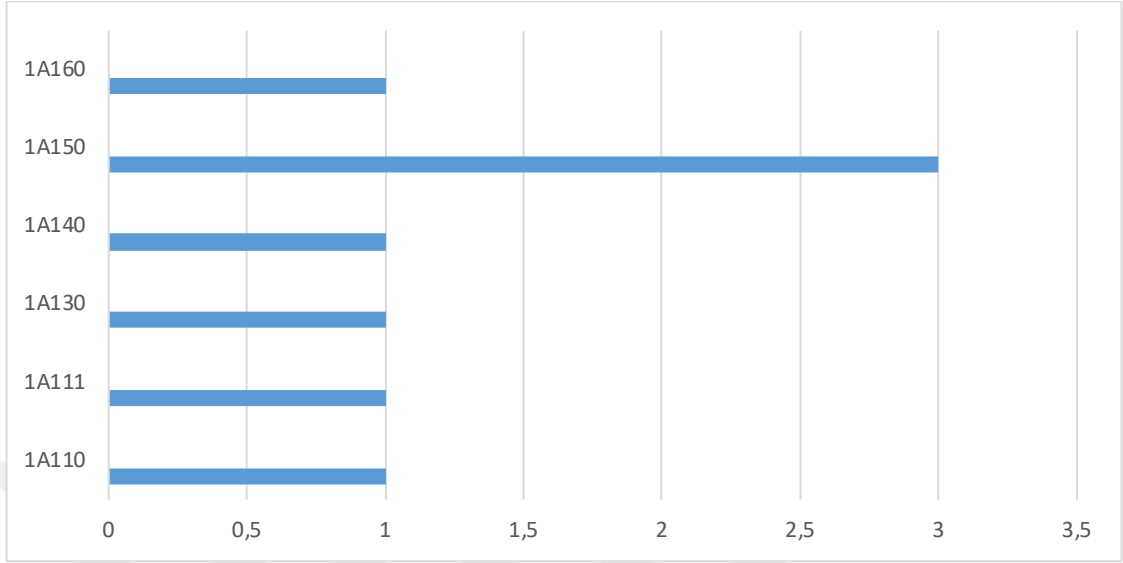
Vanhaverbeke, H. vd, (2004), “Late Antiquity in the Territory of Sagalassos”, Late Antique Archaeology, Vol: 2, Brill, ss.247-279.

Yayan, E., (2020), “Kapıkaya’daki Antik Kentin Doğu Yerleşim Alanı”, *Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Isparta.

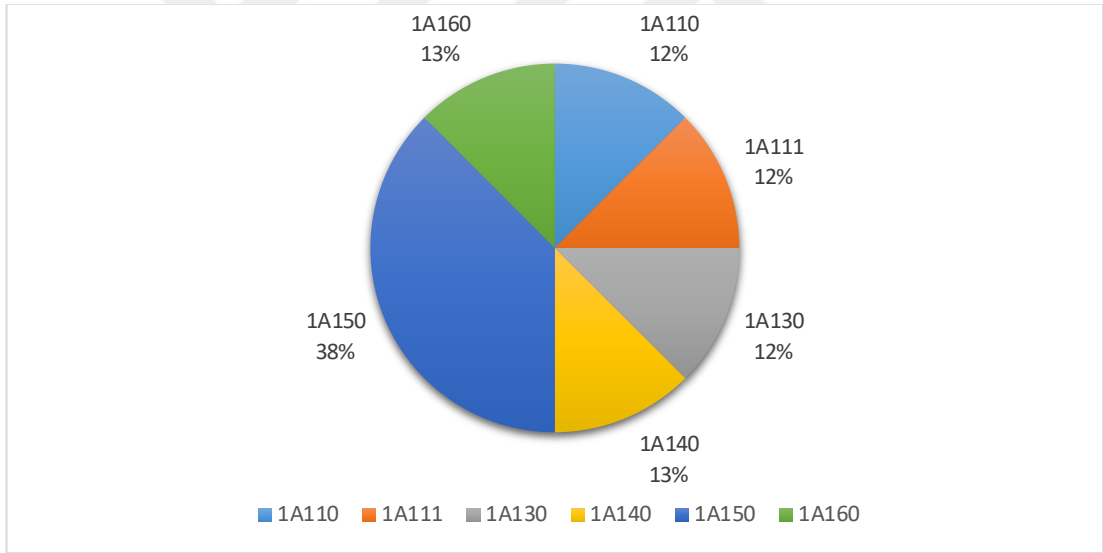
Waelkens, M., (1990), “The Sagalassos Survey 1988” 7. AST, Ankara, ss. 119-145.

GRAFİKLER

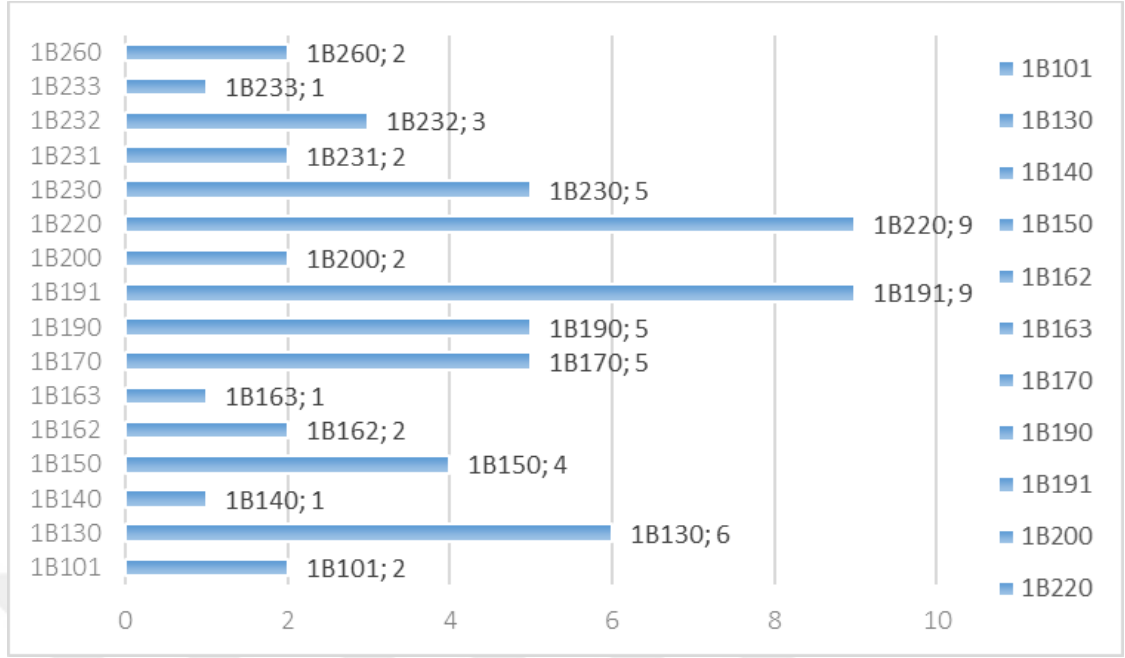
Grafik 1. Bardakların Sayısal Dağılımı

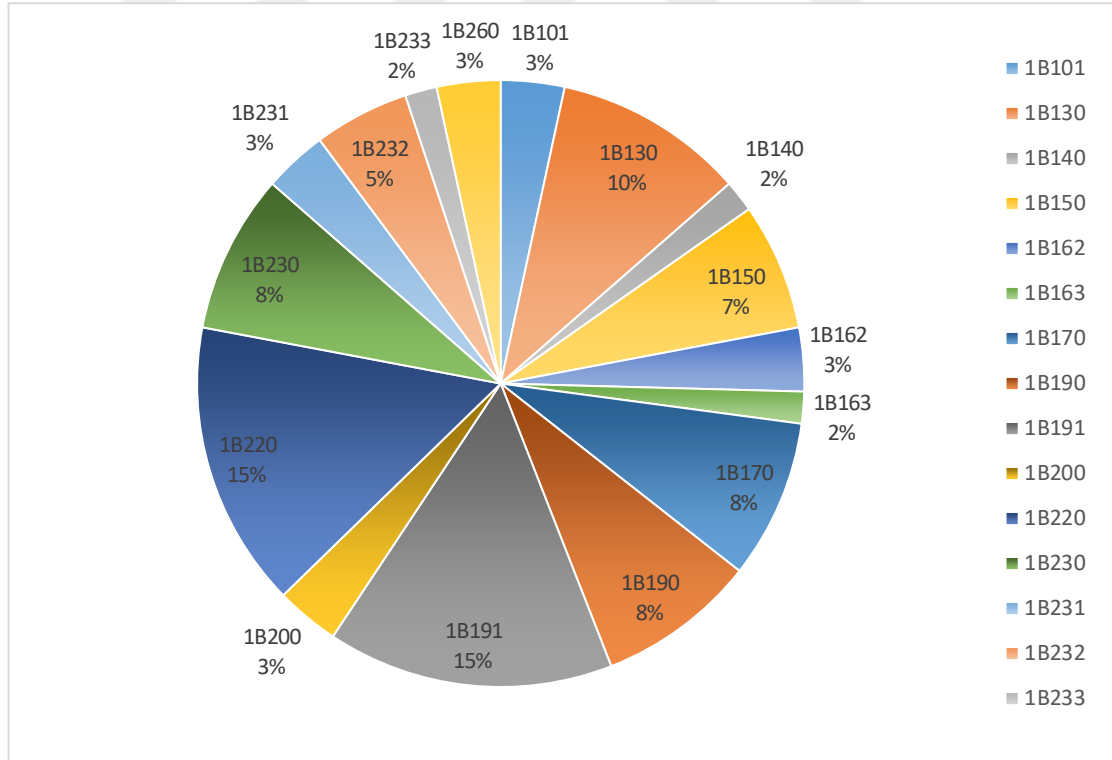
Grafik 2. Bardakların Yüzdelik Dağılımı

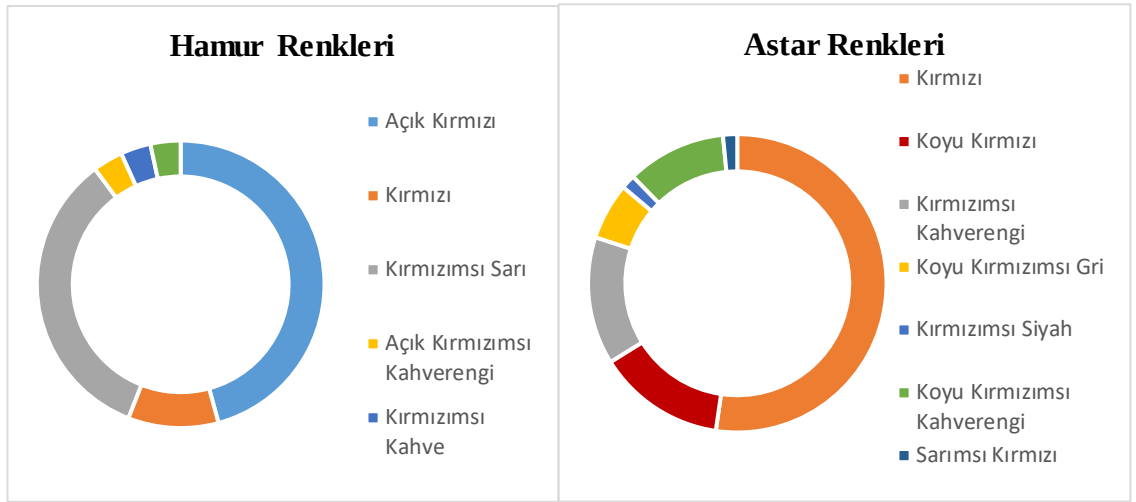
Grafik 3. Bardakların hamur ve astar renkleri

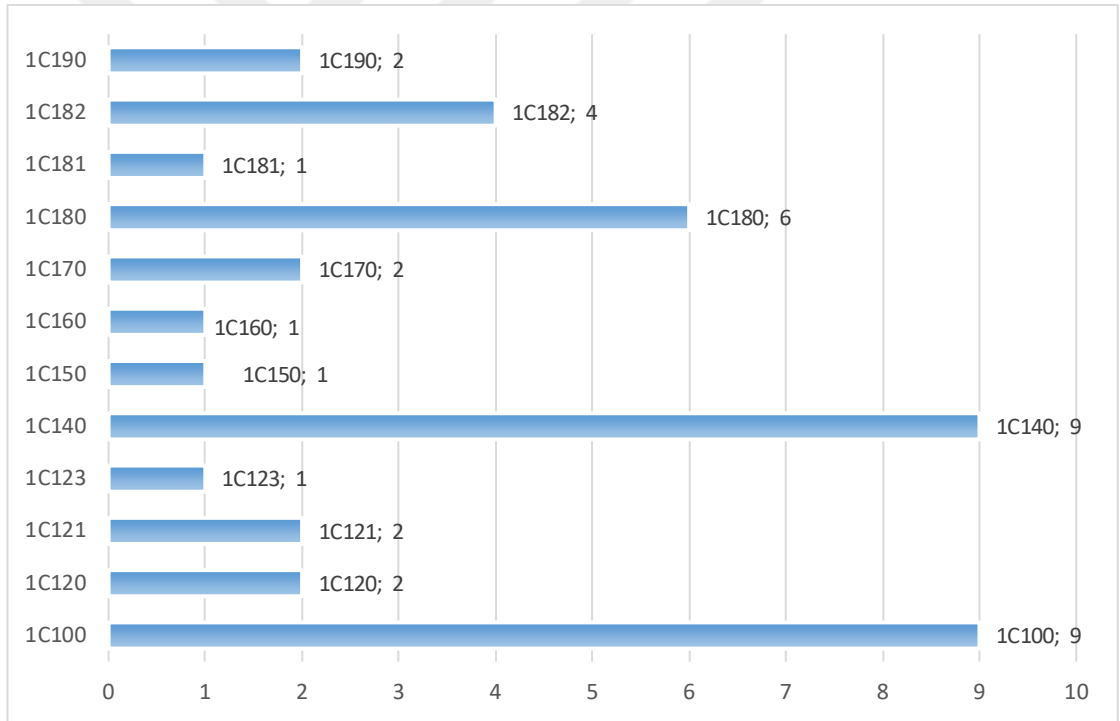
Grafik 4. Kaselerin Sayısal Dağılımı

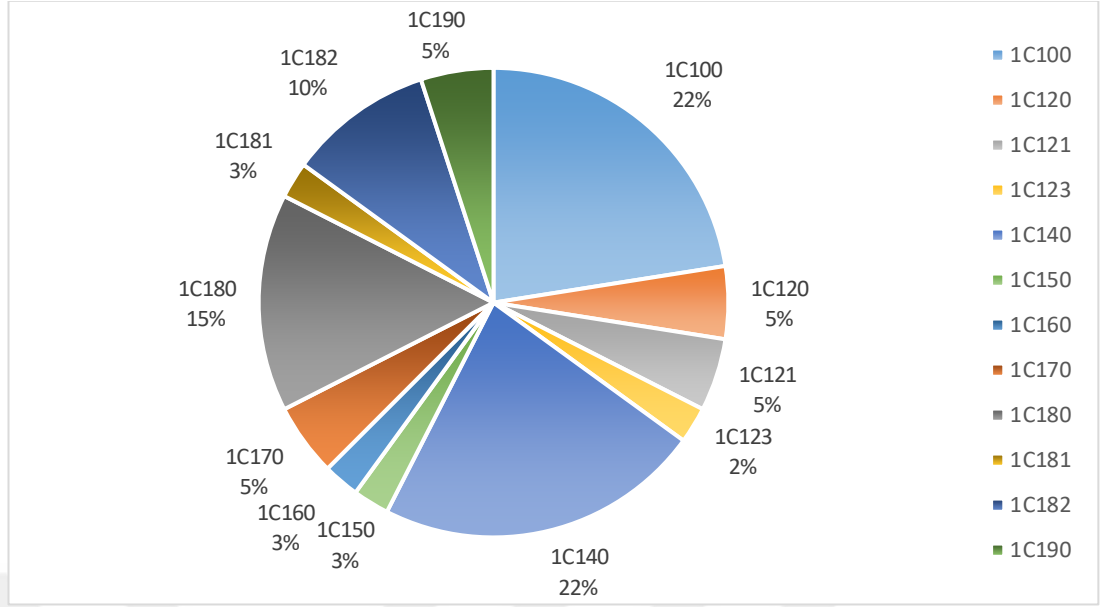
Grafik 5. Kaselerin Yüzdelik Dağılımı

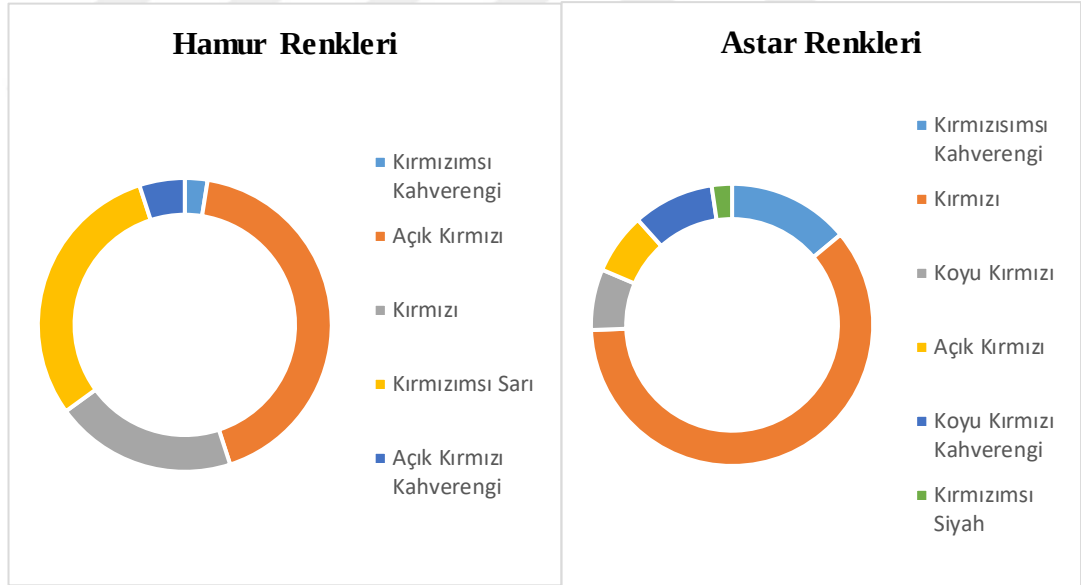
Grafik 6. Kaselerin hamur ve astar renkleri

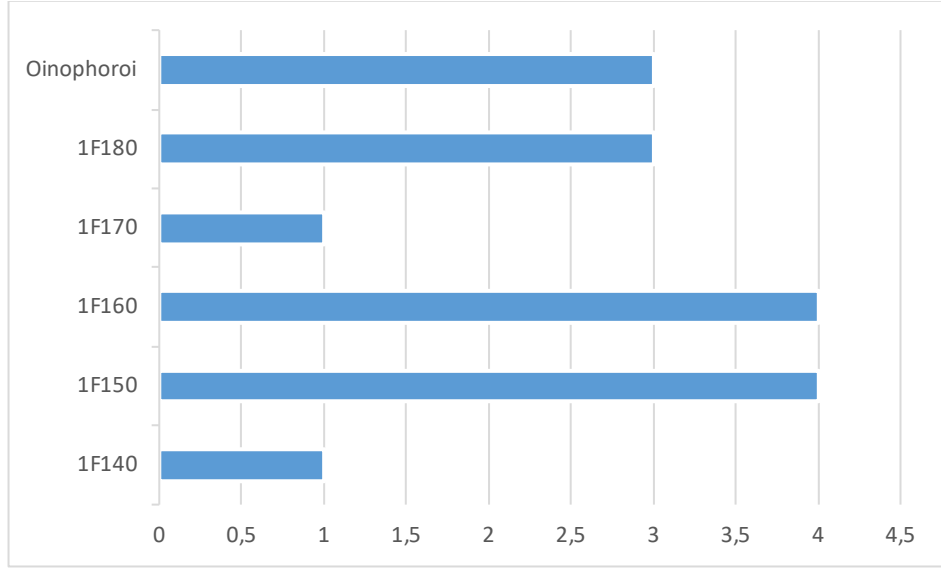
Grafik 7. Tabakların Sayısal Dağılımı

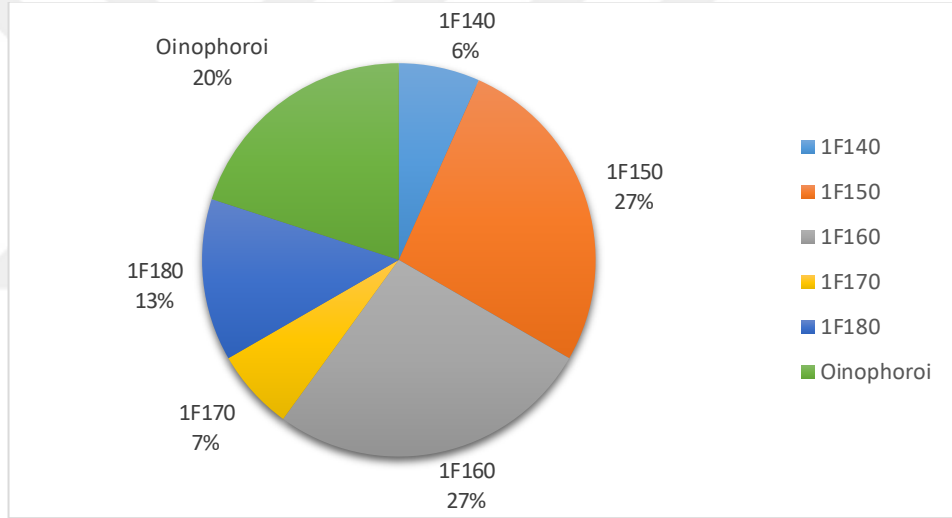
Grafik 8. Tabakların Yüzdelik Dağılımı

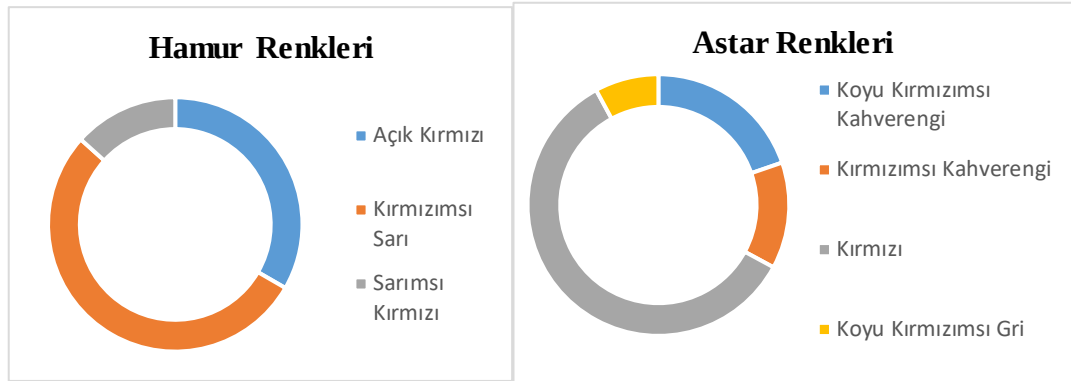
Grafik 9. Tabakların hamur ve astar renkleri

Grafik 10. Servis Kaplarının Sayısal Dağılımı

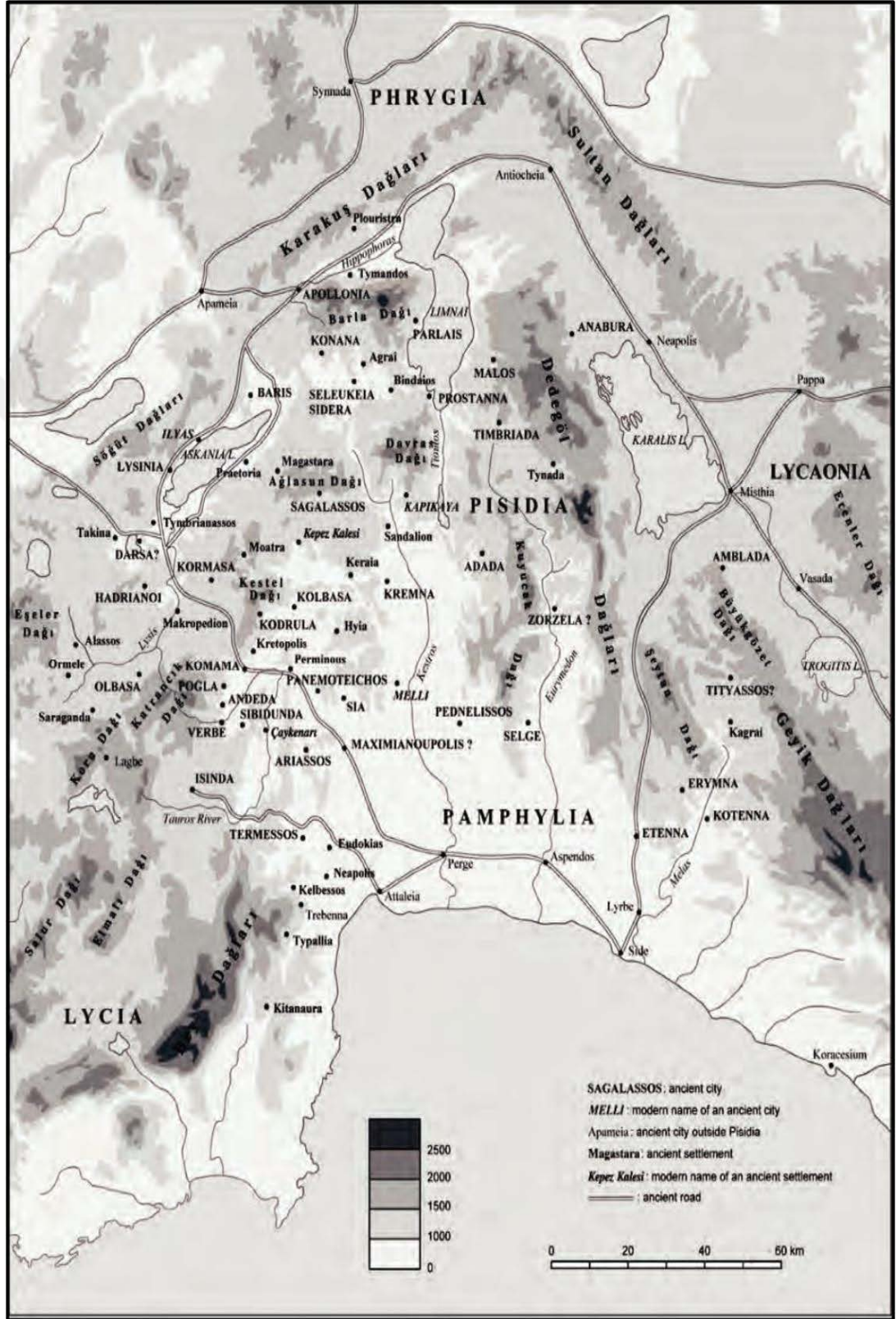

Grafik 11. Servis Kaplarının Yüzdelik Dağılımı

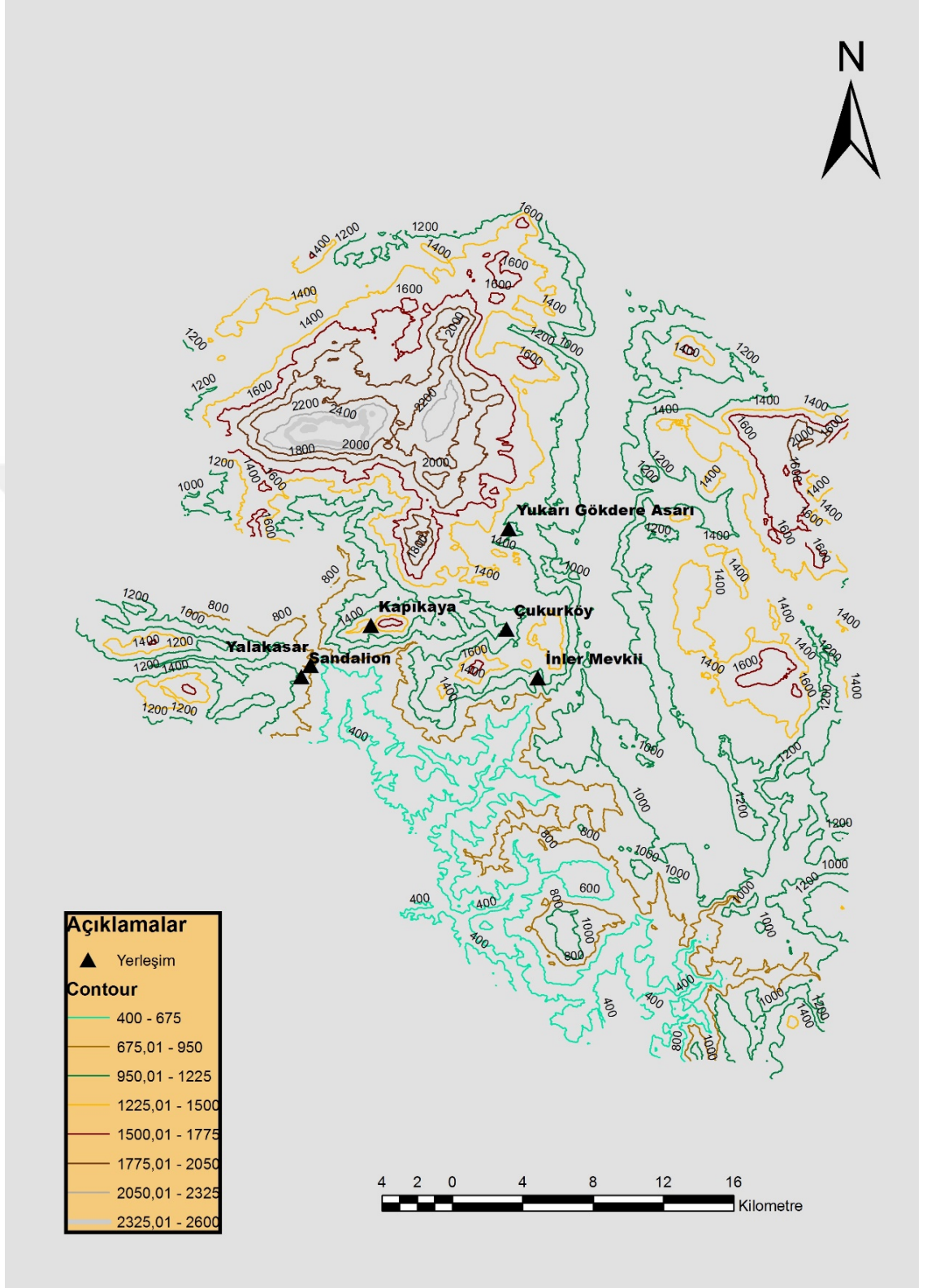

Grafik 12. Servis Kaplarının hamur ve astar renkleri

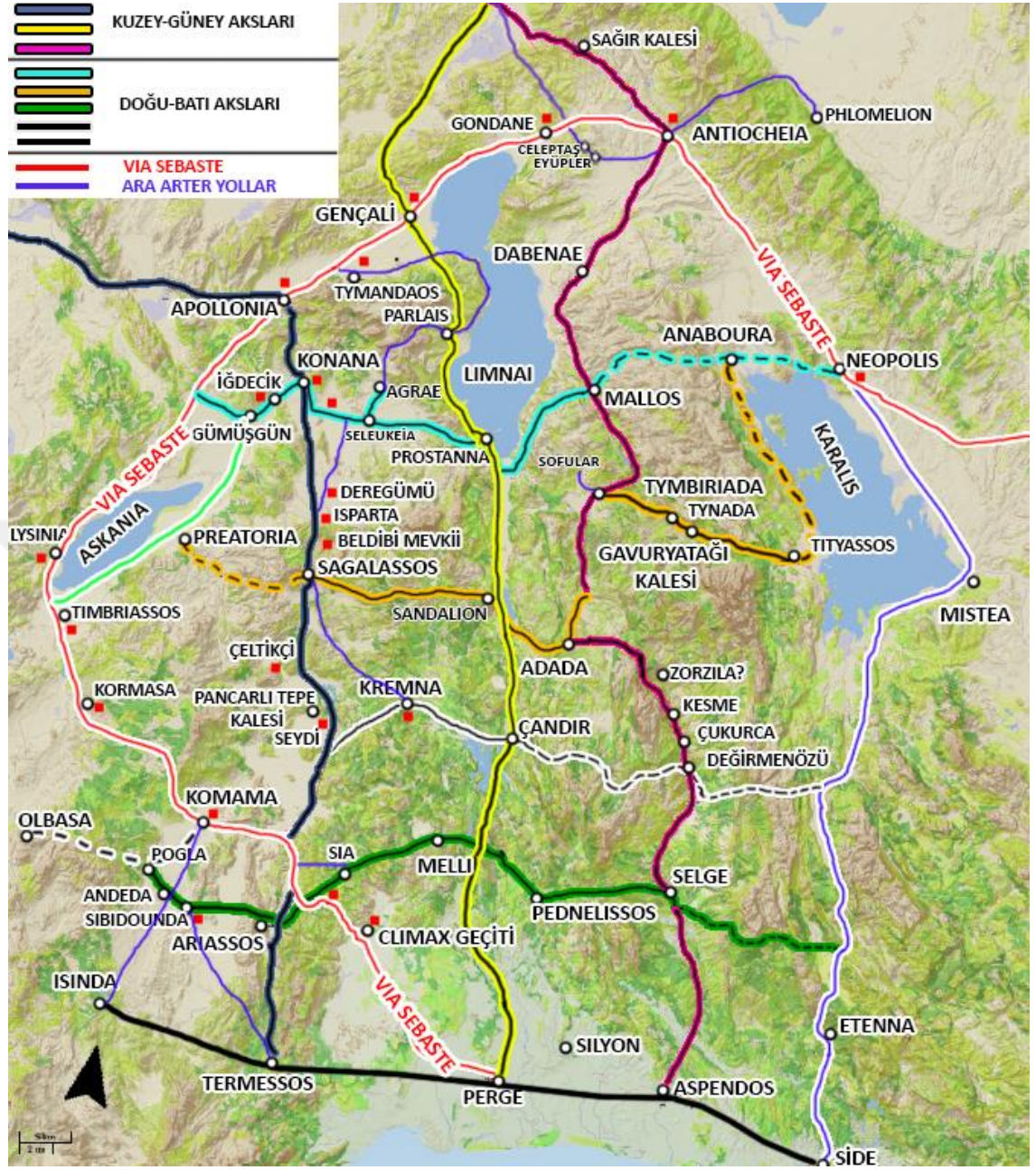
HARİTALAR

Harita 1. Pisidia Bölgesi Haritası; (Talloe, Cult in Pisidia, Ancient Pisidia, Map 1).

Harita 2. Sandalion Yakın Komşuları (Ö. Yiğiteli 2021)

Harita 3. Pisidia Bölgesi Roma İmparatorluk Dönemi Yolları, (S. Ağgöl, 2019, Fig.82).

RESİMLER

Resim 1. Sandalion, Akropolis Hellenistik Dönem Sur Duvarı (KPYA Arşiv 2020)

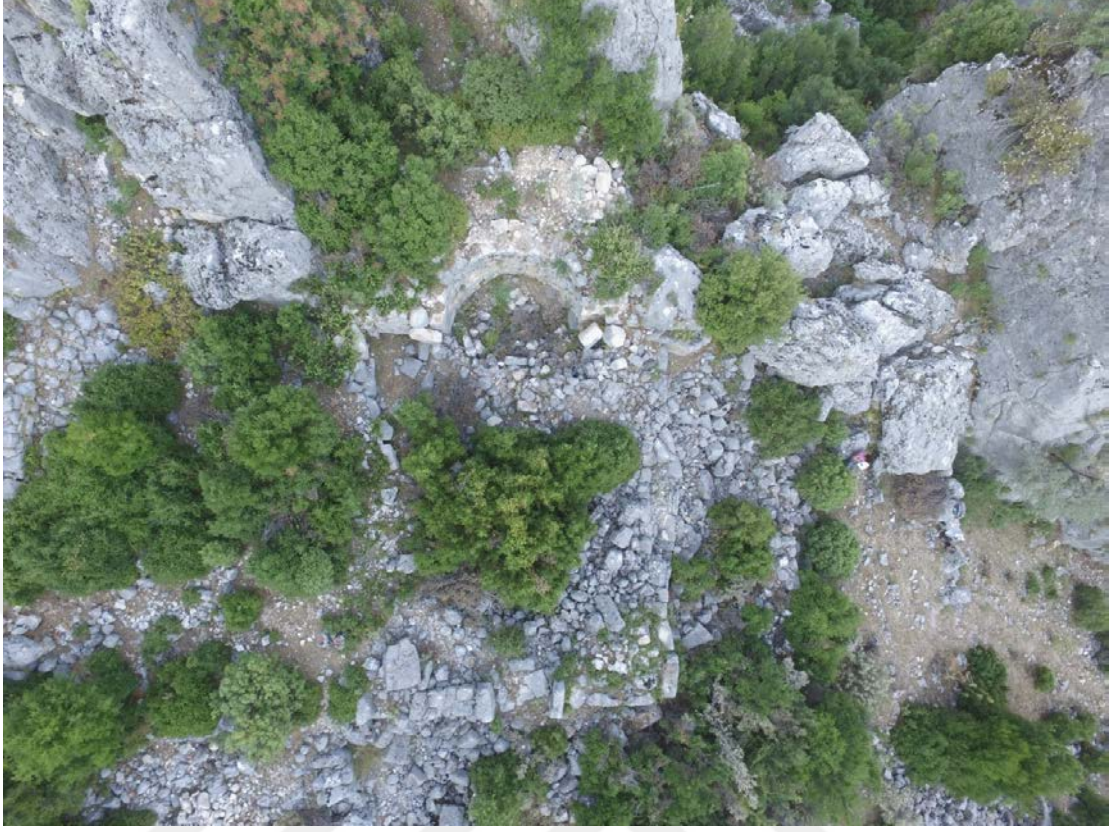
Resim 2. Sandalion, Akropolis Giriş Kapısı (KPYA Arşiv 2017)

Resim 3. Sandalion, Akropolis Sarnıç (KPYA Arşiv 2017)

Resim 4. Sandalion, Hellenistik Dönem Sur Duvarı (KPYA Arşiv 2017)

Resim 5. Sandalion, Kilise (KPYA Arşiv 2019)

Resim 6. Sandalion, Mağara giriş alanı (KPYA Arşiv 2017)

Resim 7. Sandalion, Arcosolium Mezar (KPYA Arşiv 2017)

Resim 8. Sandalion, Tarım Terasları (KPYA Arşiv 2021)

Resim 9. Sandalion, İşlik 1 (KPYA Arşiv 2017)

Resim 10. Sandalion, İşlik 2 (KPYA Arşiv 2017)

Resim 11. Sandalion, Torso (KPYA Arşiv 2018)

Resim 12. Sandalion, 2017-2018 Tarım Terasları Seramik İnceleme Alanları (Google Earth Görünümü)

- SOFRA KAPLARI
- SOFRA KAPLARI - SERVİS KAPLARI
- MUTFAK KAPLARI - DEPOLAMA KAPLARI
- SOFRA KAPLARI - SERVİS KAPLARI - MUTFAK KAPLARI

Resim 13. Sandalion, 2017-2018 Tarım Terasları Seramik İnceleme Alanları Buluntu Yayılımı (Google Earth Görünümü)

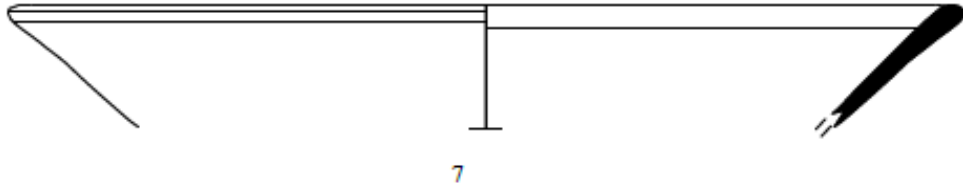
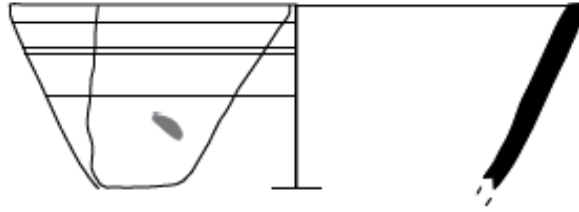
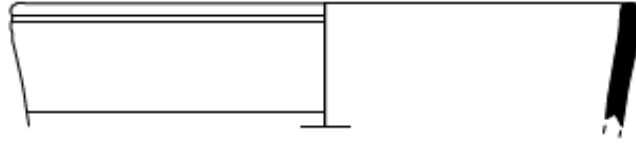
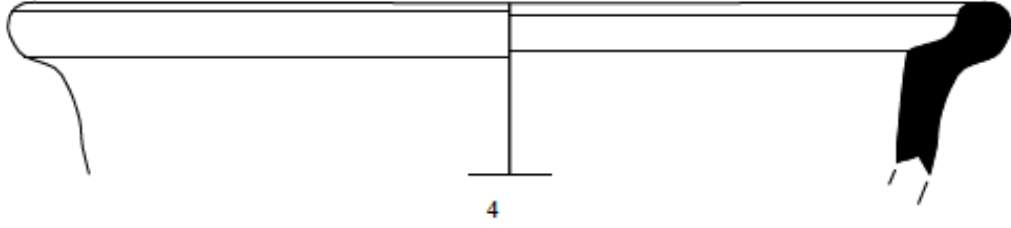
Resim 14. Sandalion, Çatlıcak Mevkii kadın büstü kabartması (KPYA Arşiv 2018)

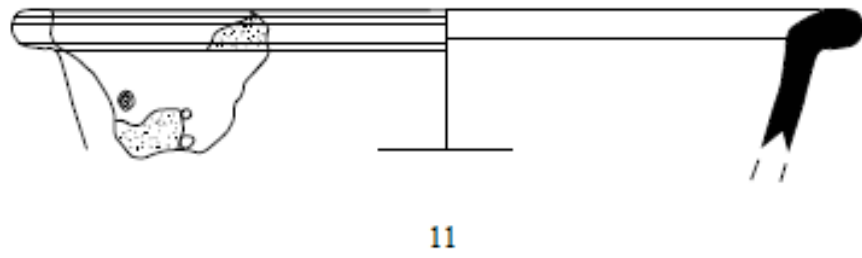
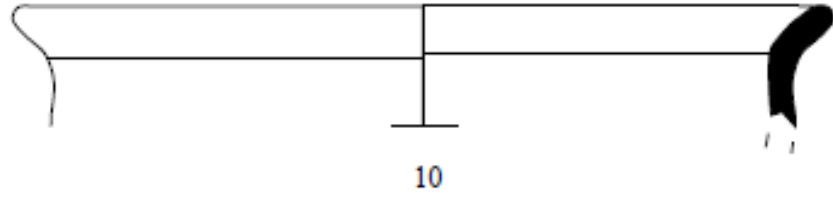
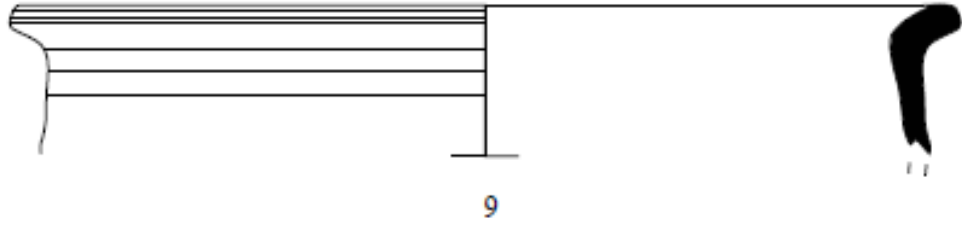
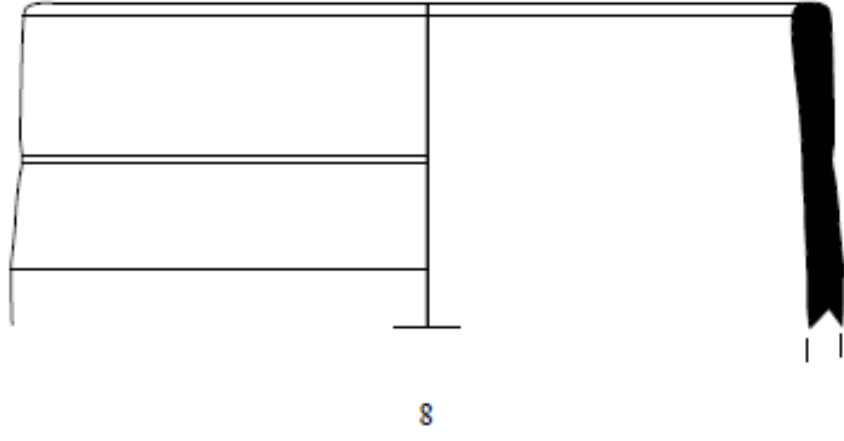
Resim 15. Sandalion, Çatlıcak Mevkii, Damgalı çatı kiremidi parçası (KPYA Arşiv 2018)

ÇİZİMLER

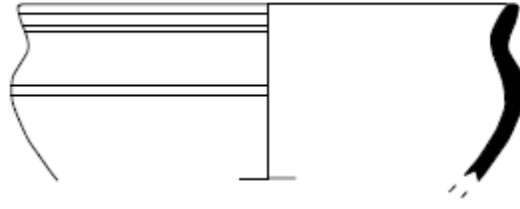
Çizim 1

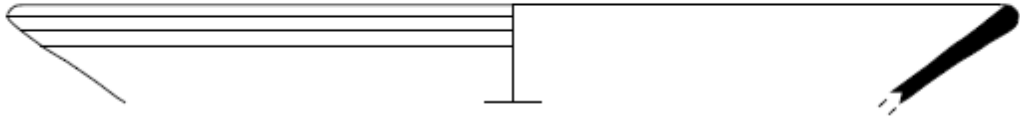
Çizim 2

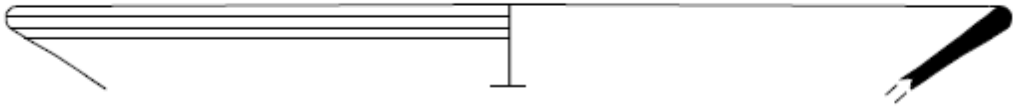
Çizim 3

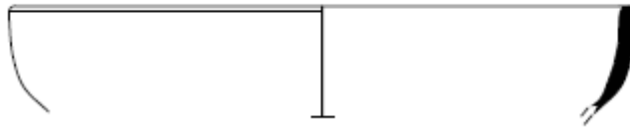
12

13

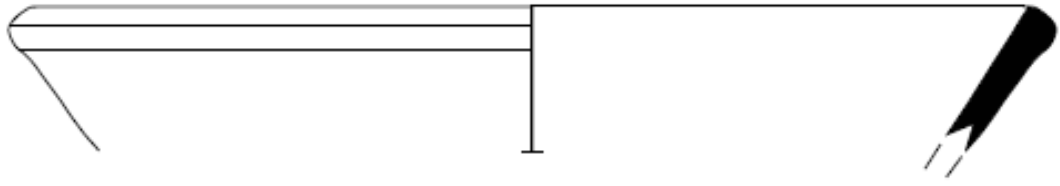

14

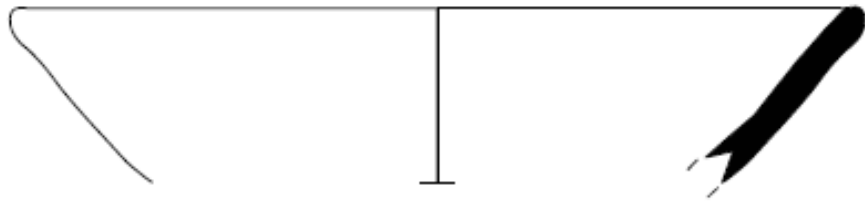

15

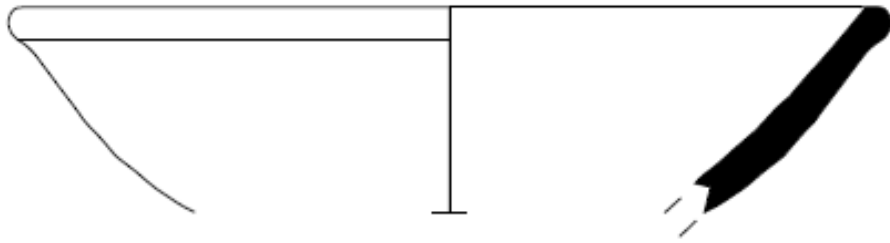

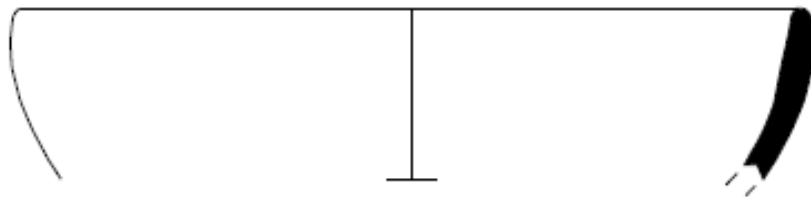
16

17

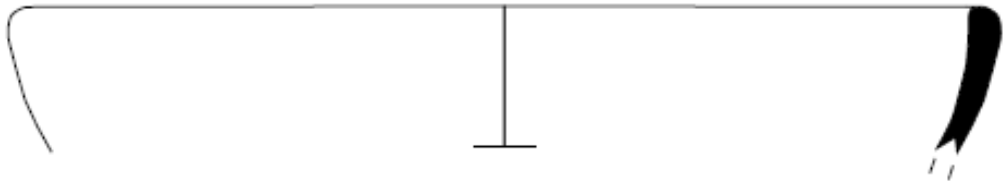
18

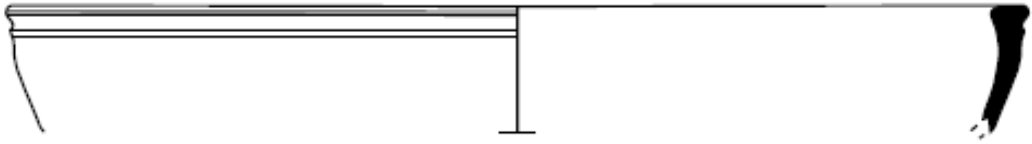
19

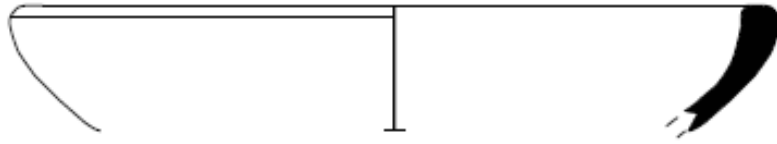
Çizim 5

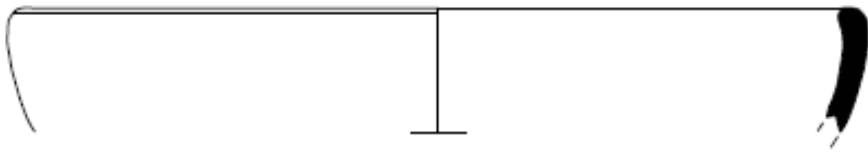
20

21

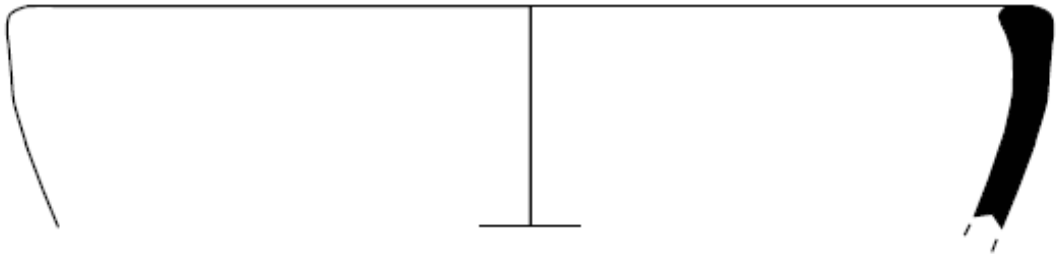

22

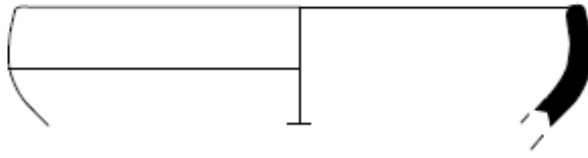

23

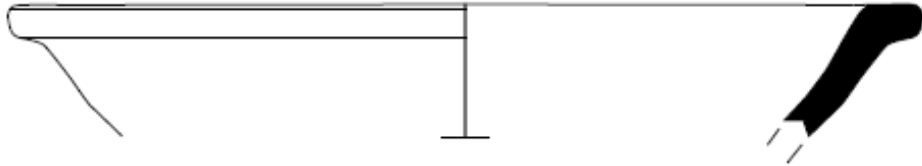

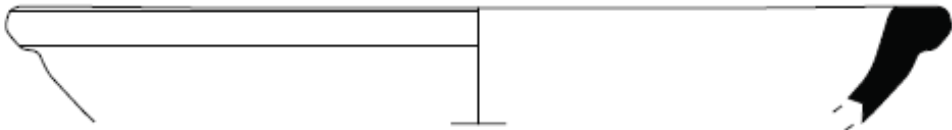
24

25

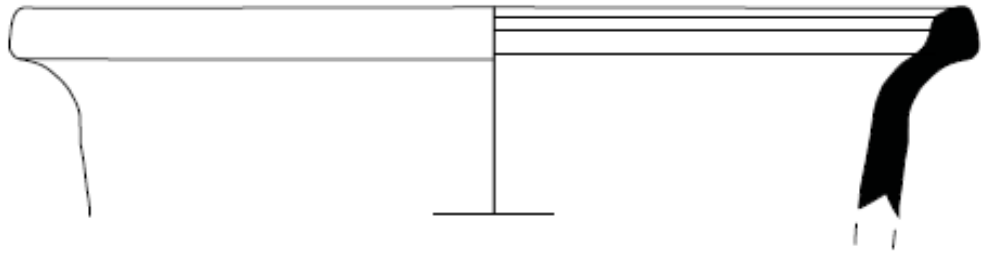

26

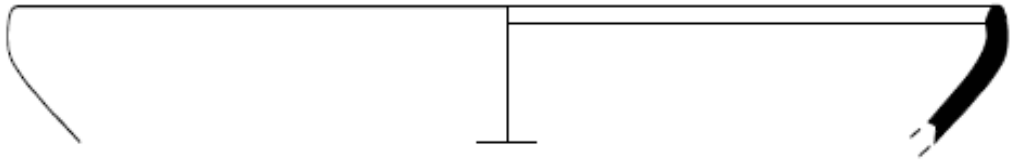

27

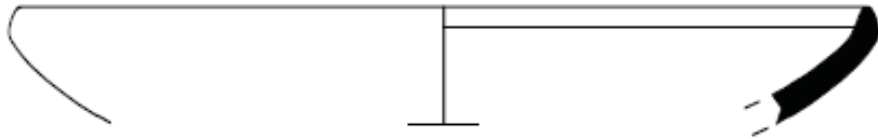

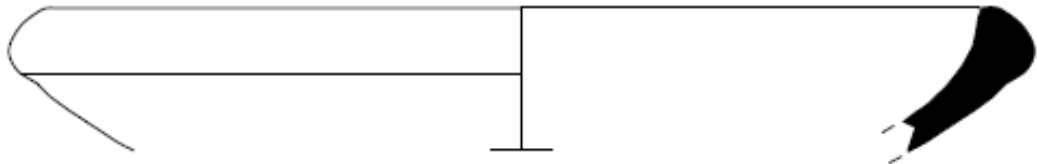
28

29

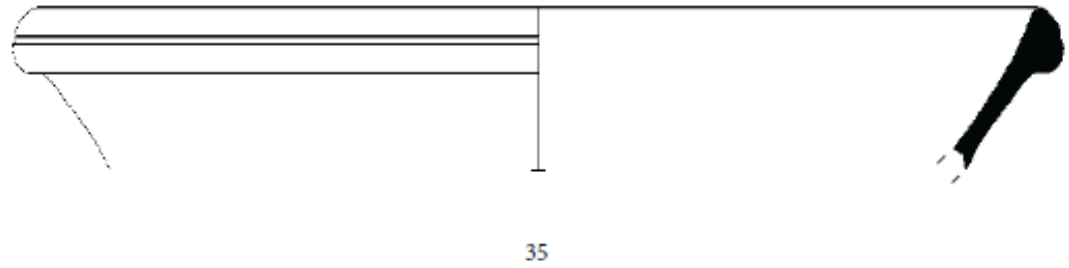
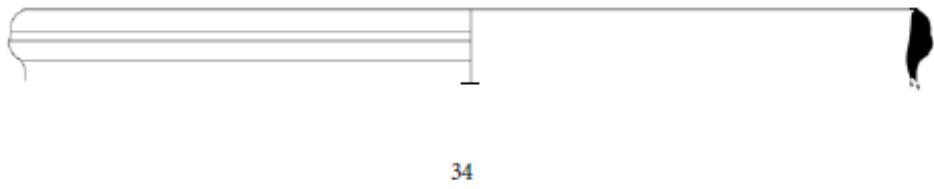
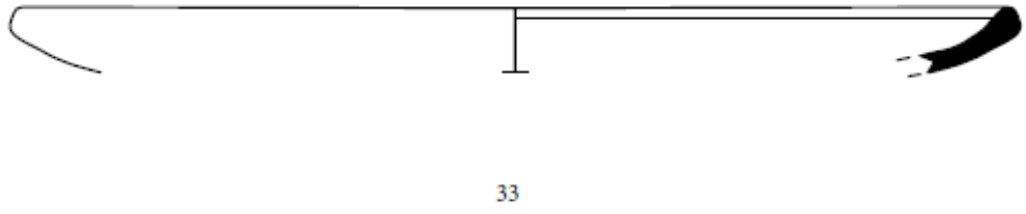
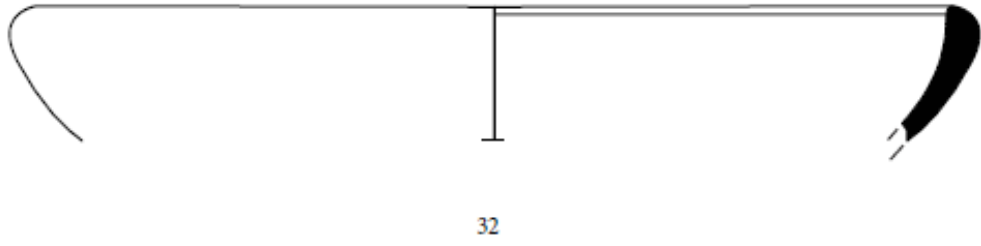
30

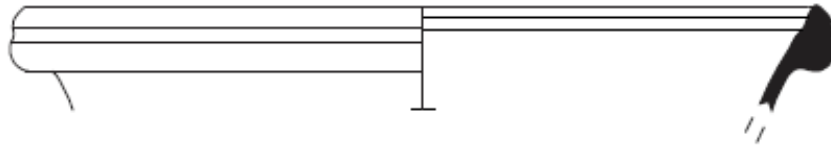
31

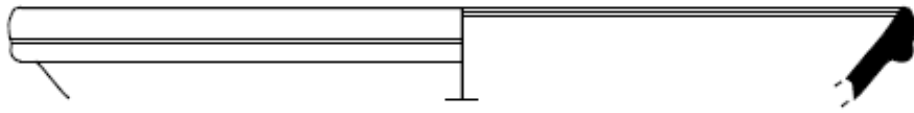
Çizim 8

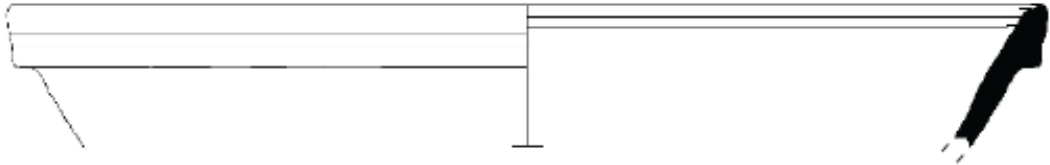
Çizim 9

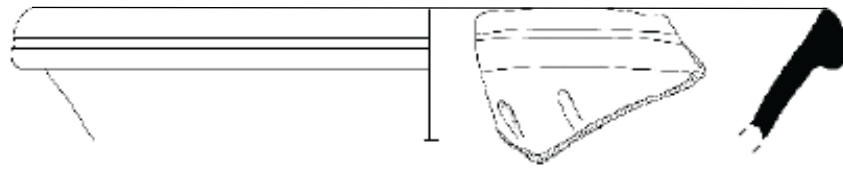
36

37

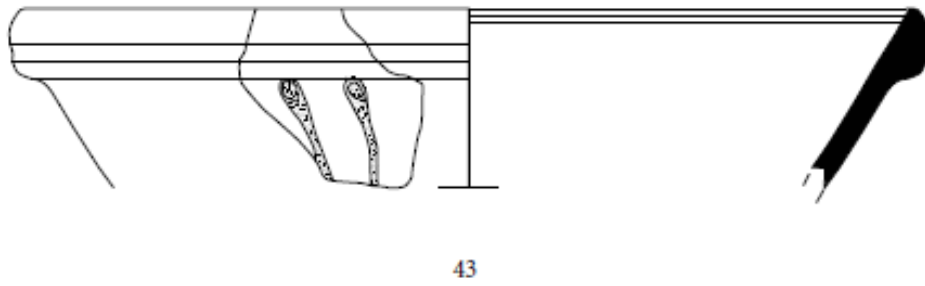
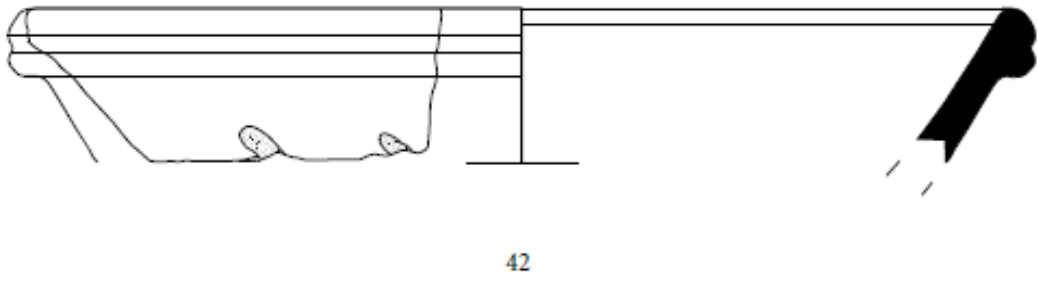
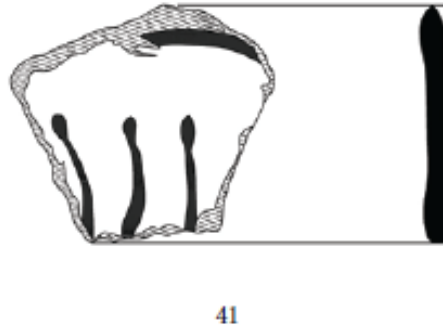
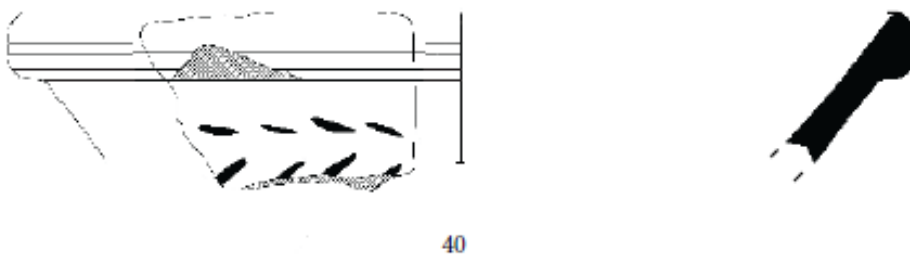

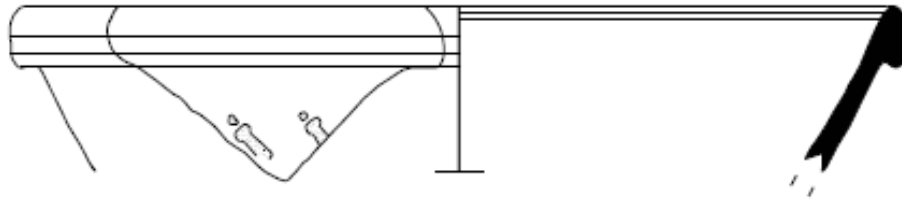
38

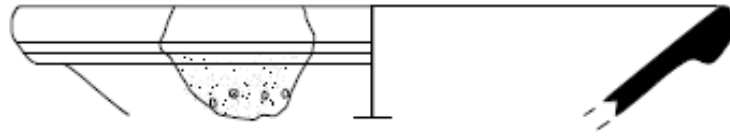
39

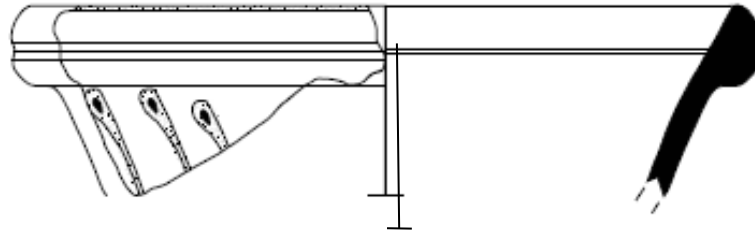

44

45

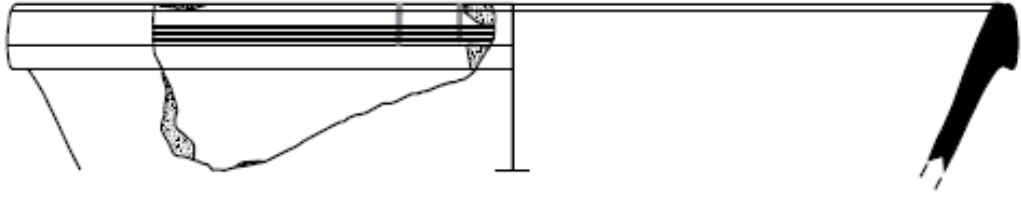

46

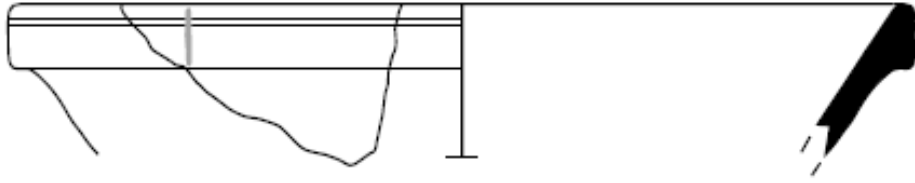

47

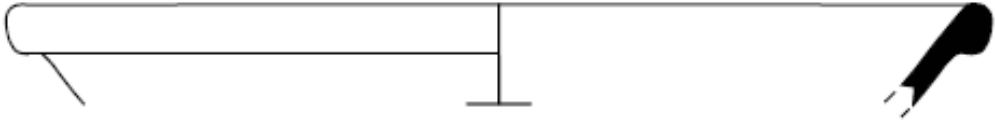

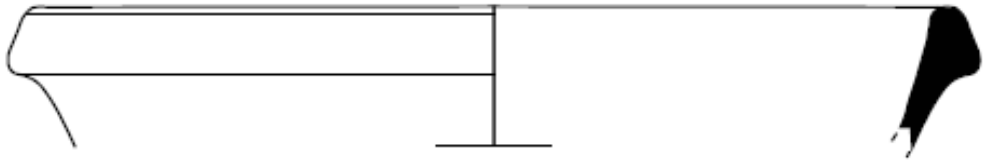
48

49

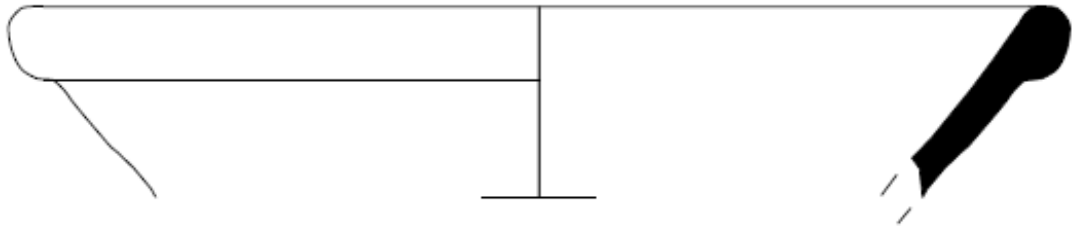

50

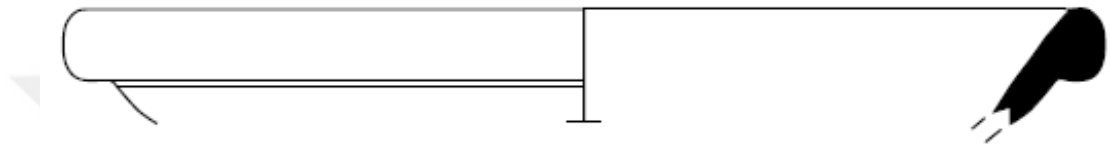

51

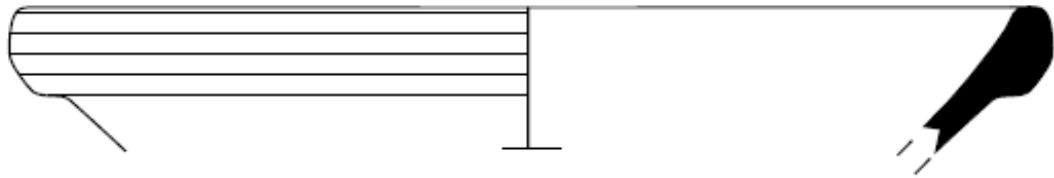

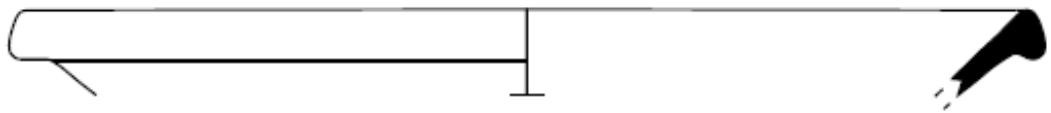
52

53

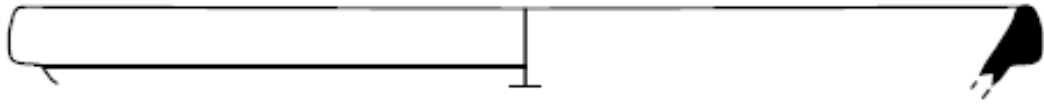

54

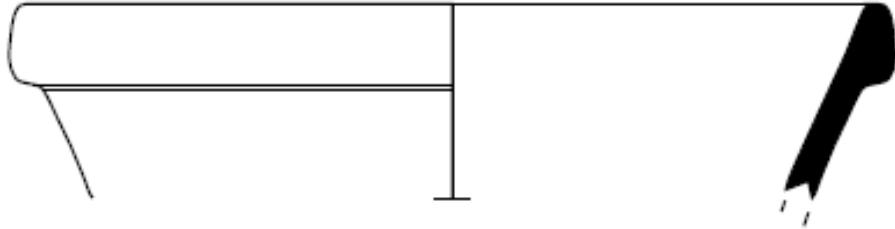

55

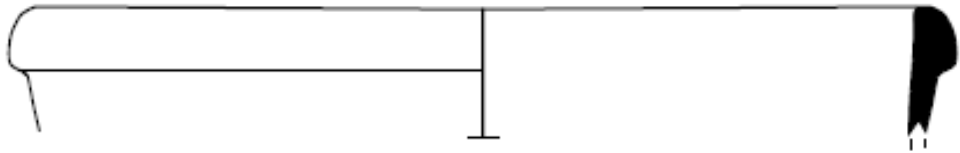

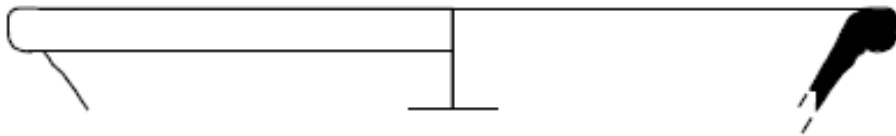
56

57

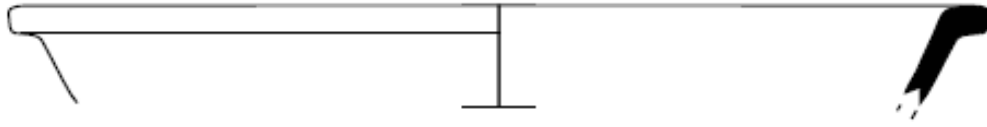

58

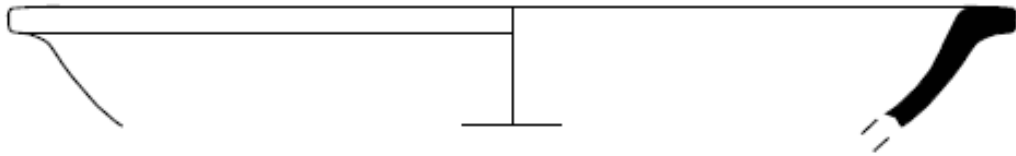

59

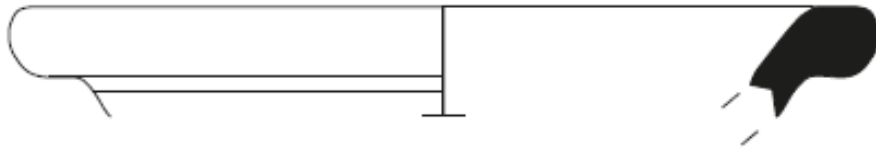

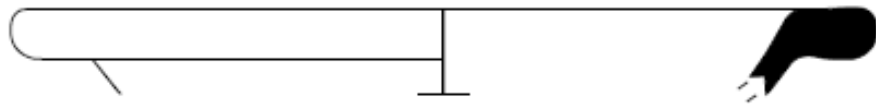
60

61

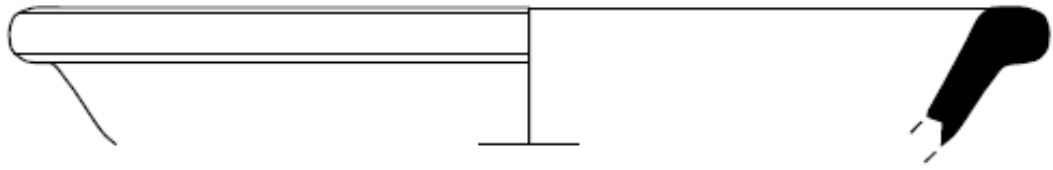

62

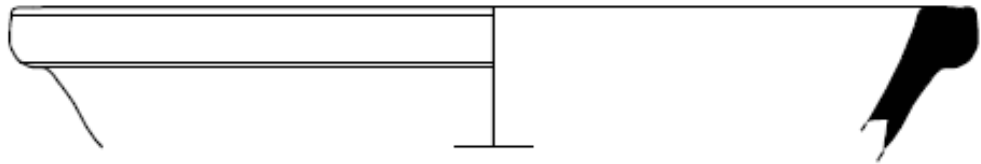

63

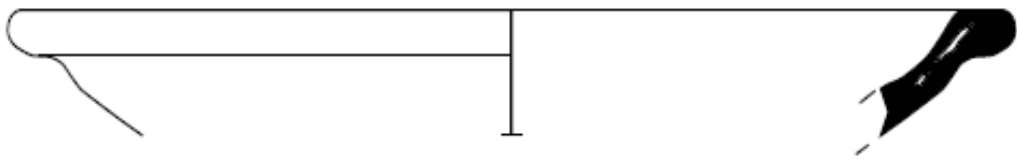

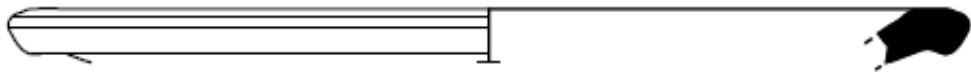
64

65

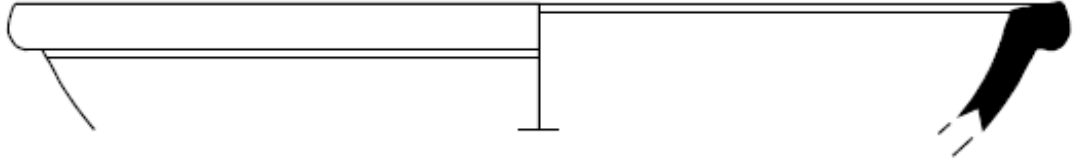

66

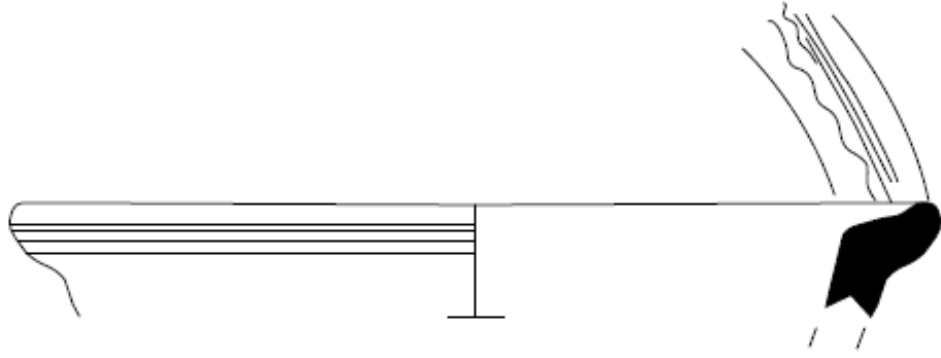

67

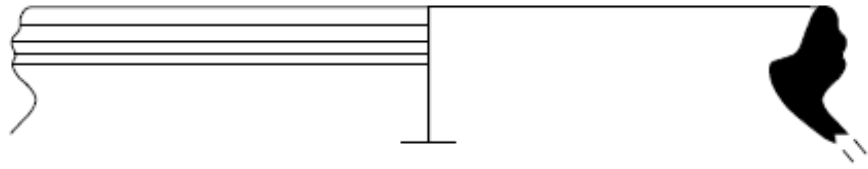

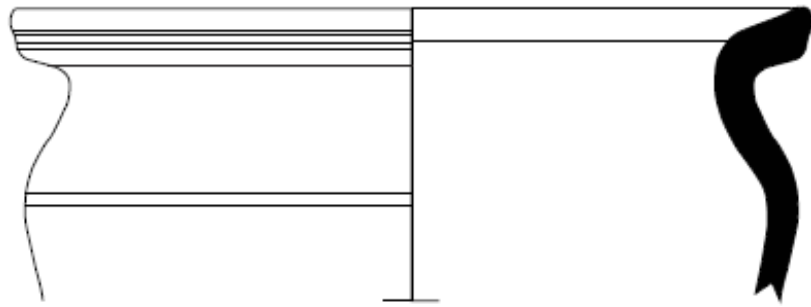
68

69

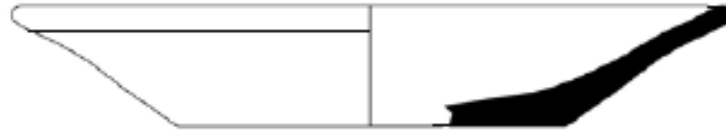

70

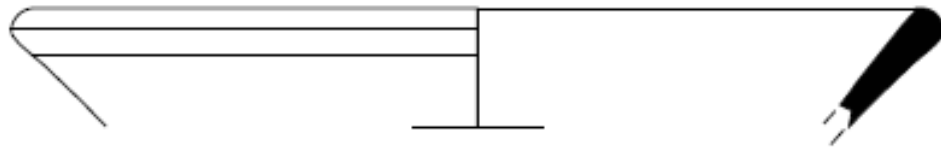

71

72

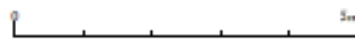
73

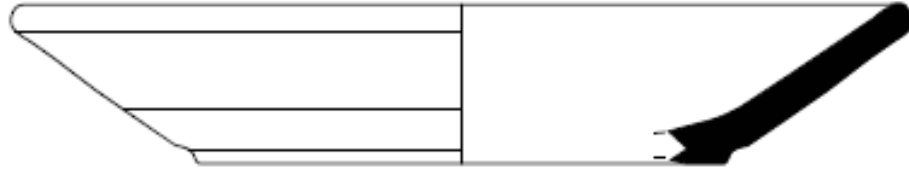

74

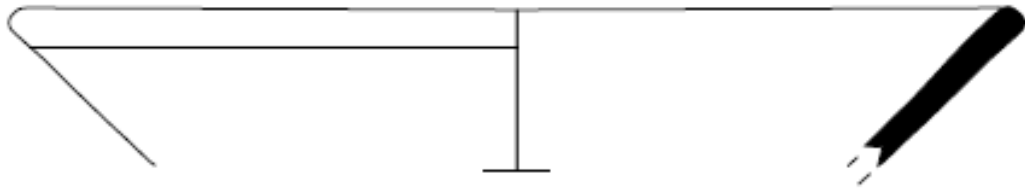

75

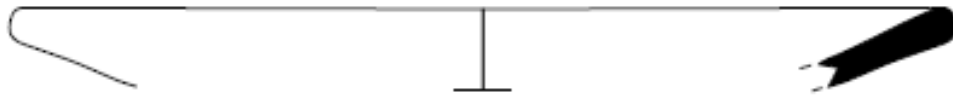

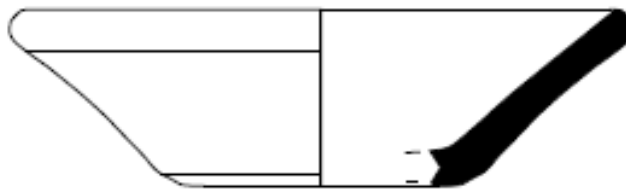
76

77

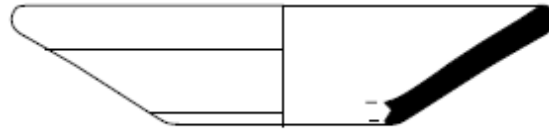

78

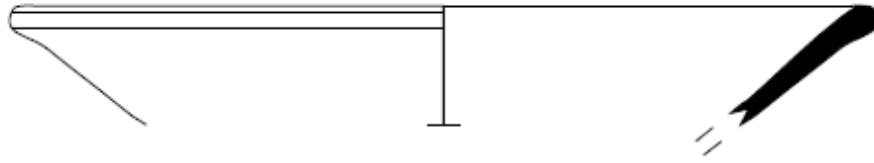

79

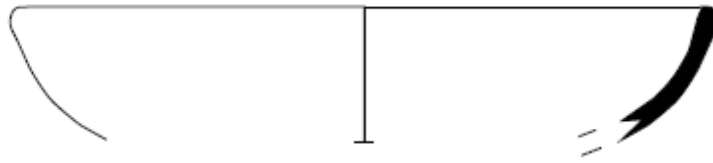

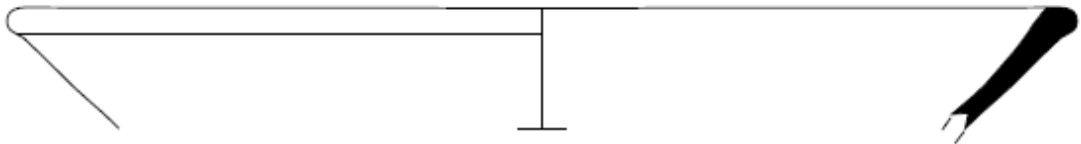
80

81

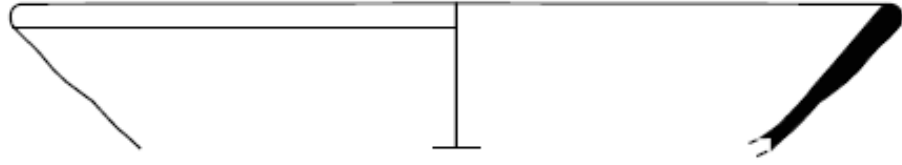

82

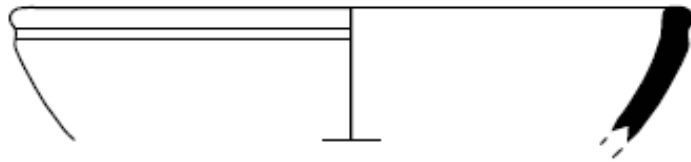

83

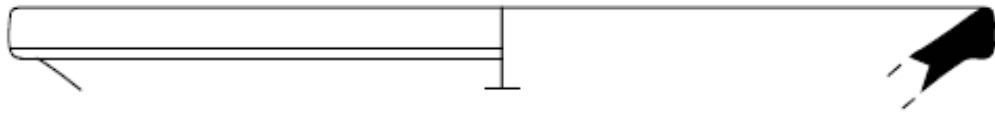

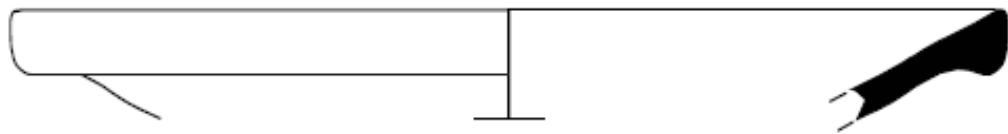
84

85

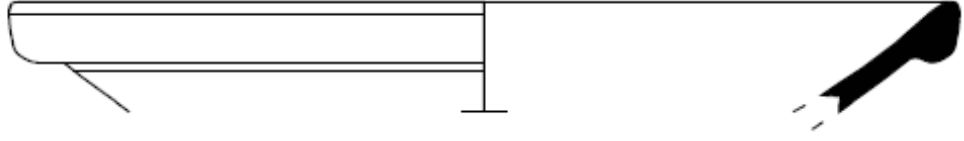

86

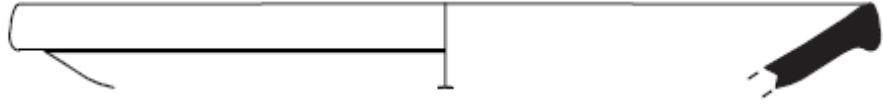

87

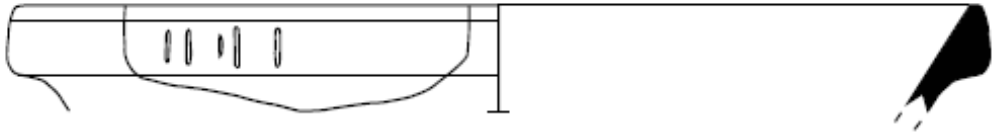

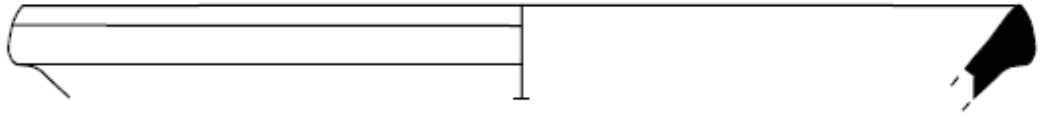
88

89

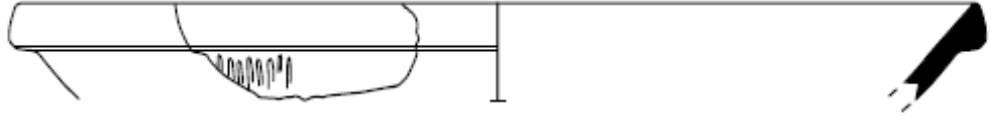

90

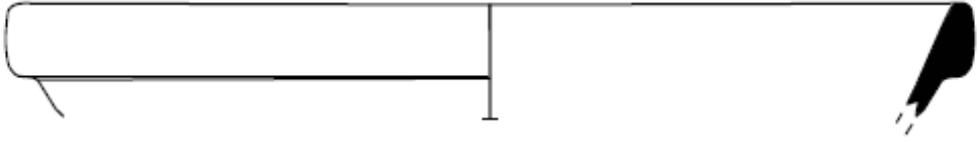

91

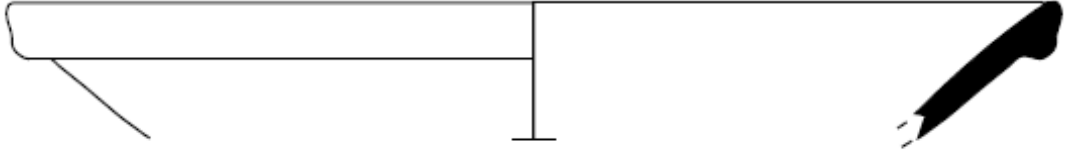

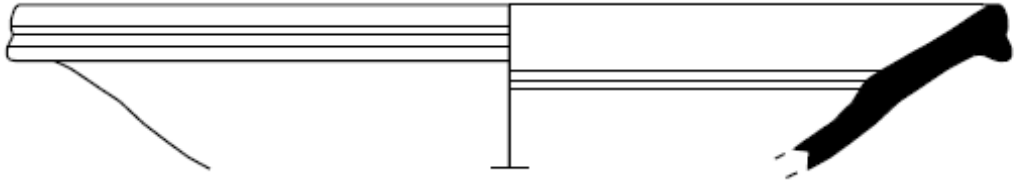
92

93

94

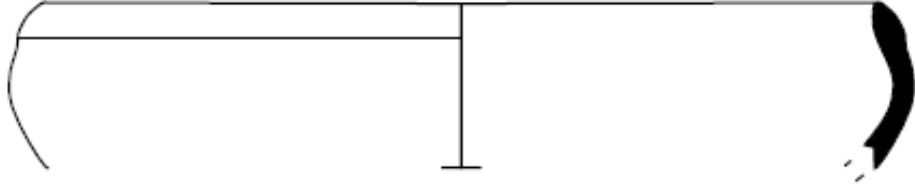

95

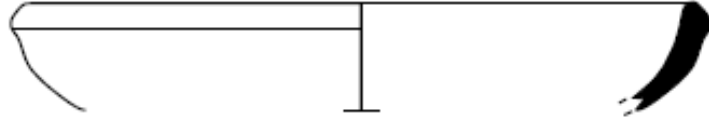

96

97

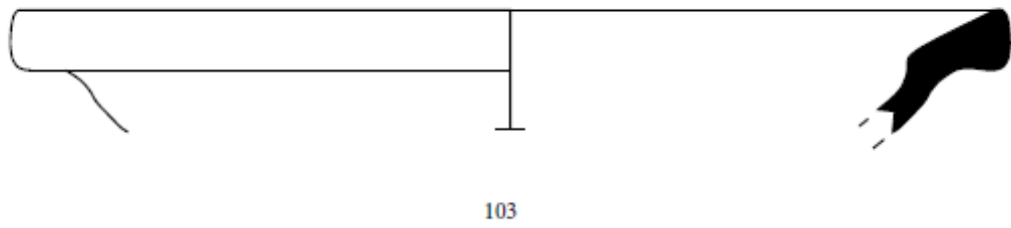
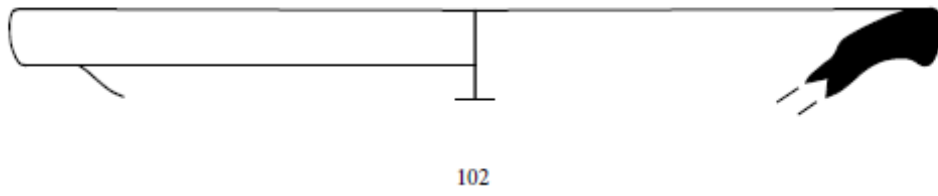
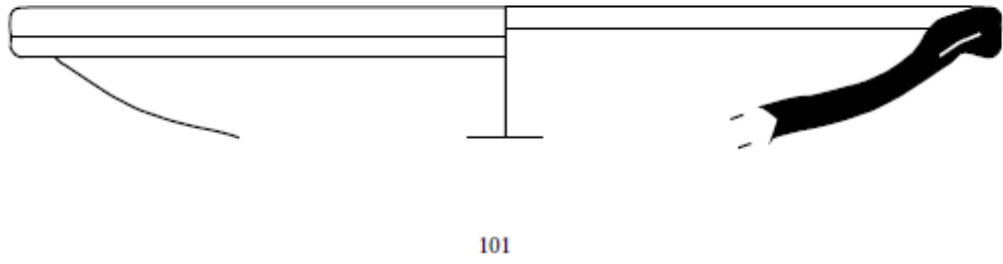
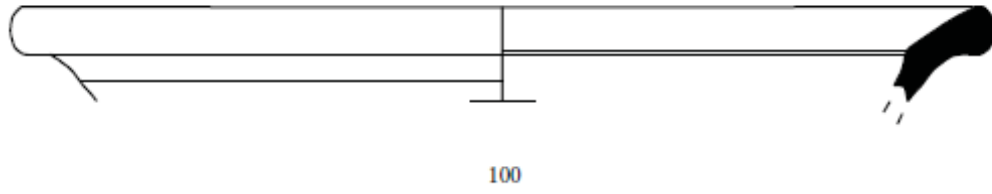

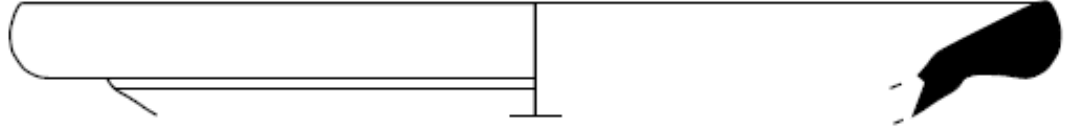
98

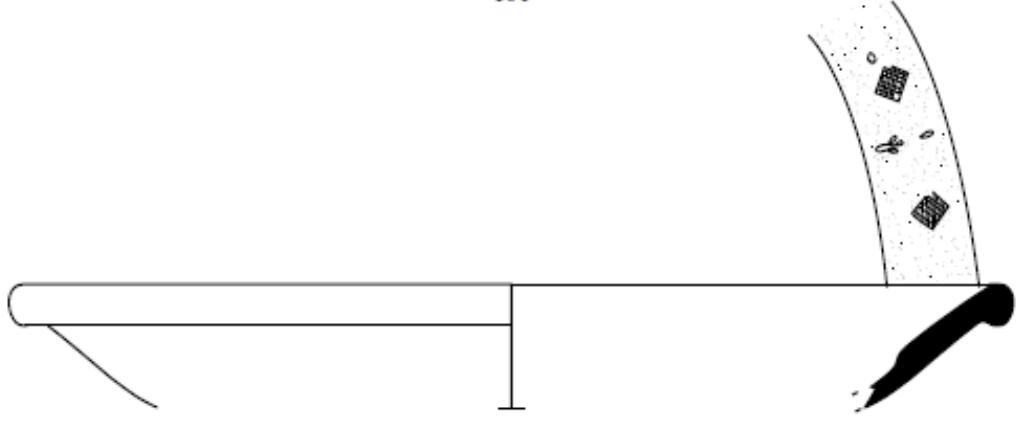
99

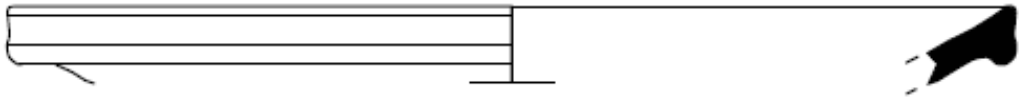

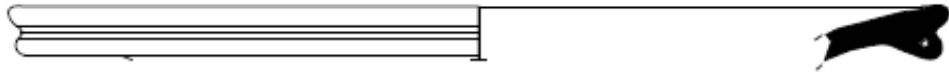
104

105

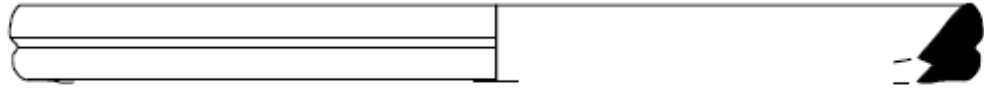

106

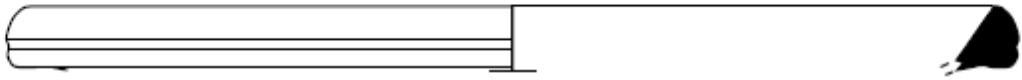

107

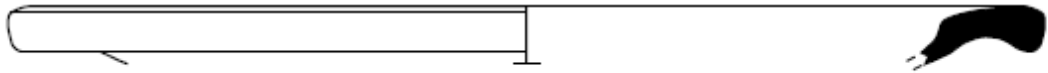

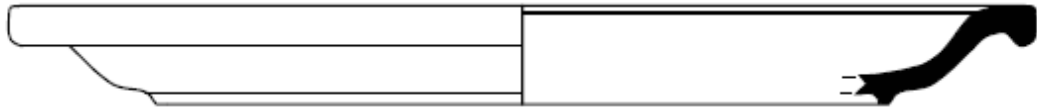
108

109

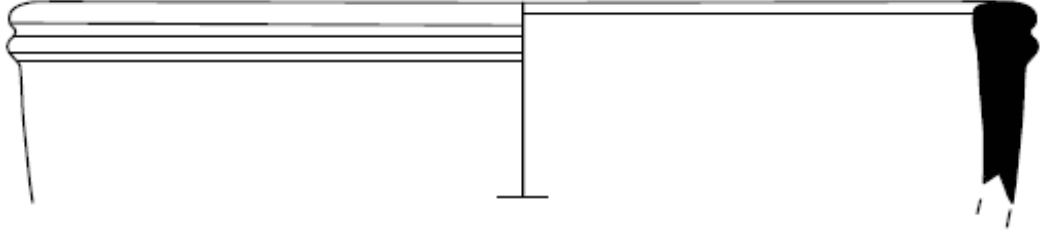

110

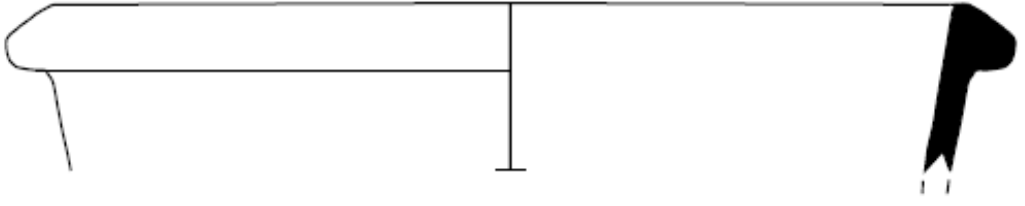

111

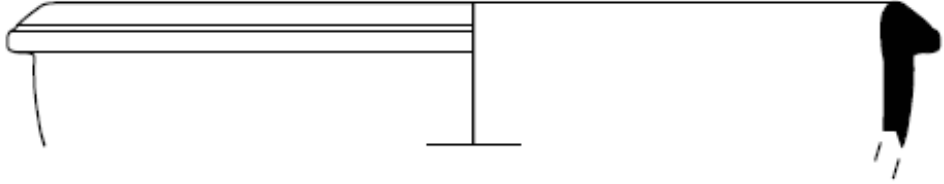

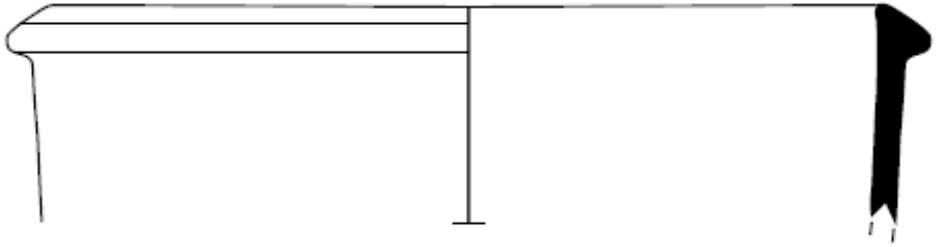
112

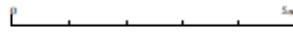
113

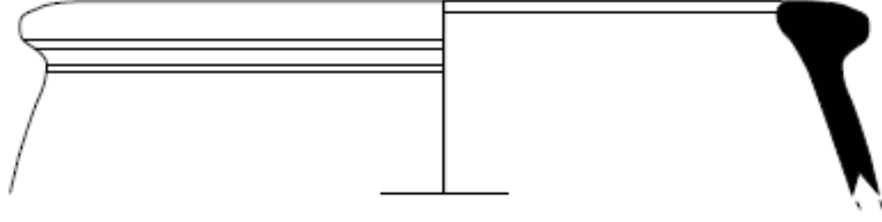

114

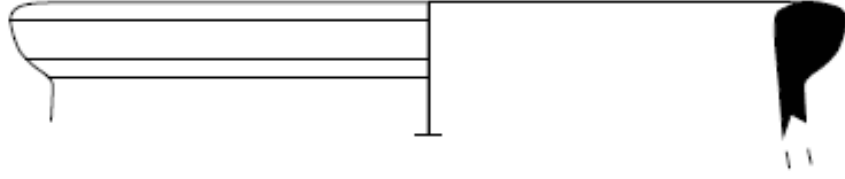

115

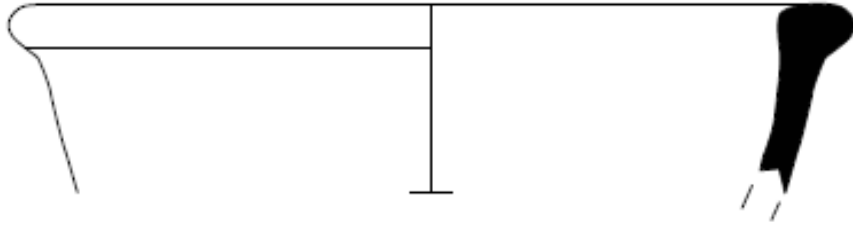

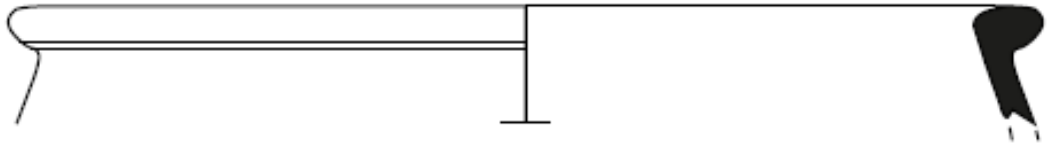
116

117

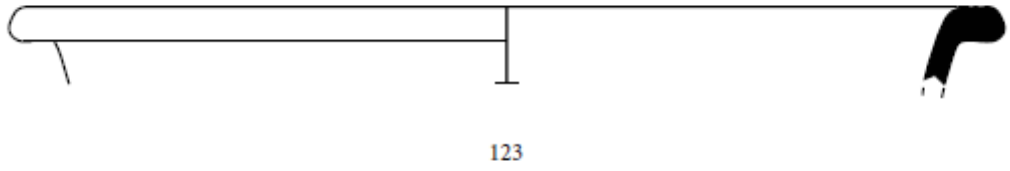
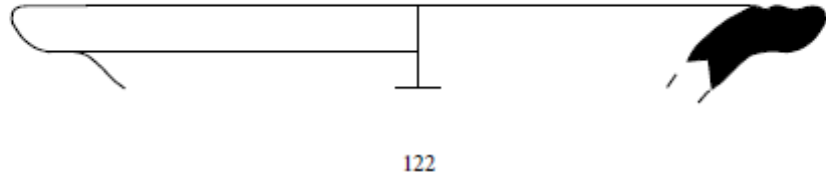
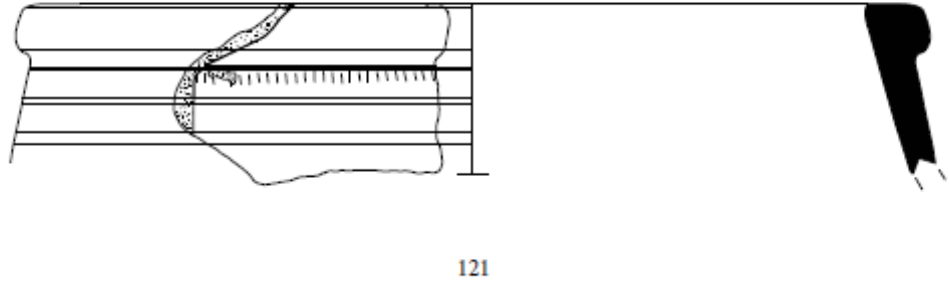
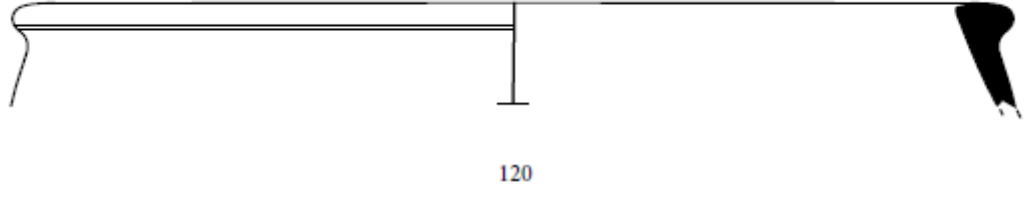

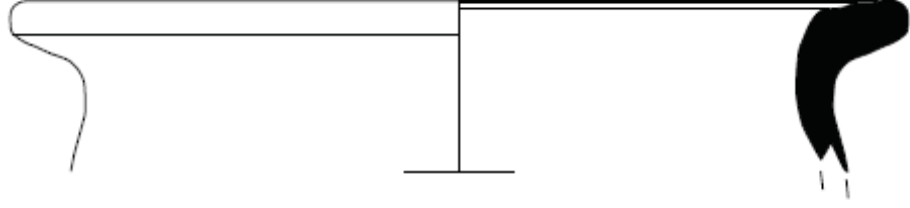
118

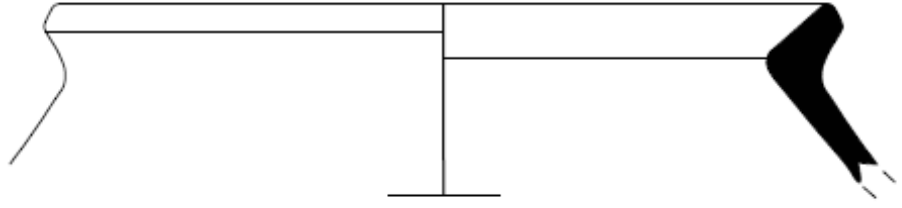
119

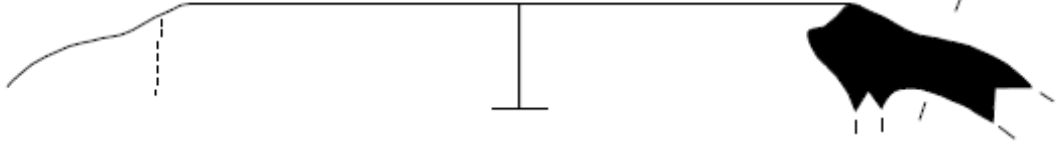

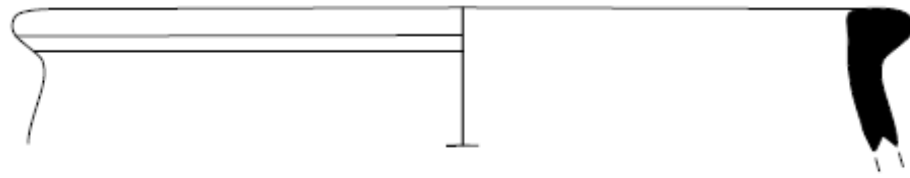
127

128

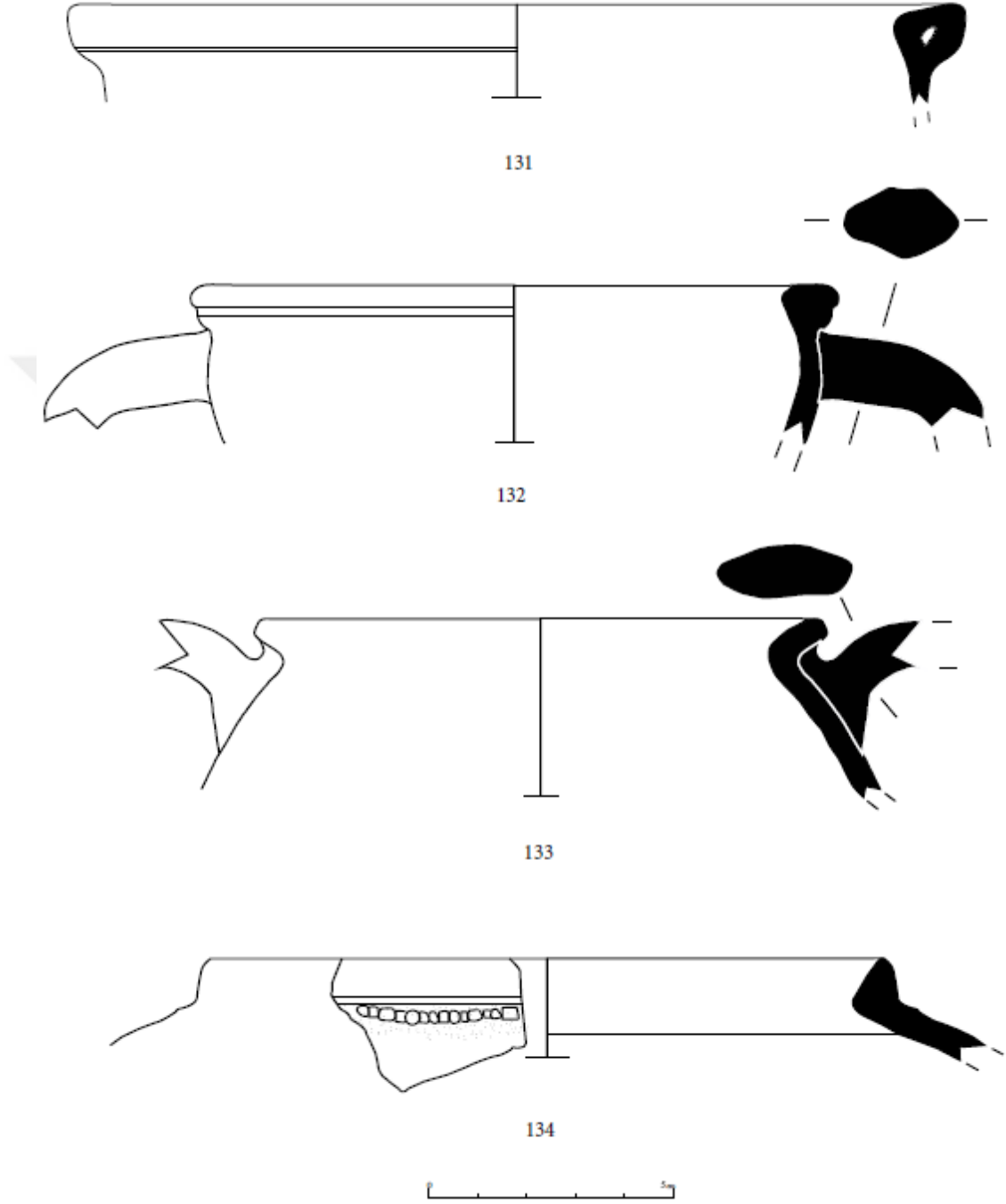

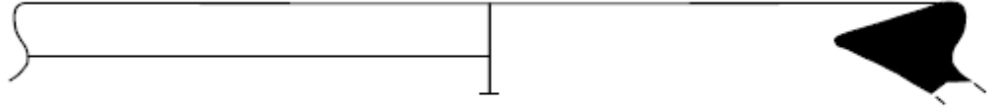
129

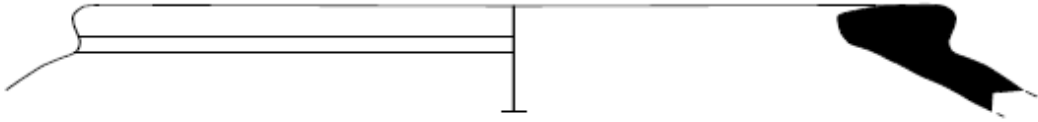
130

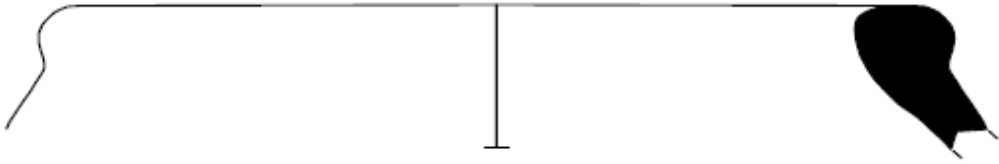

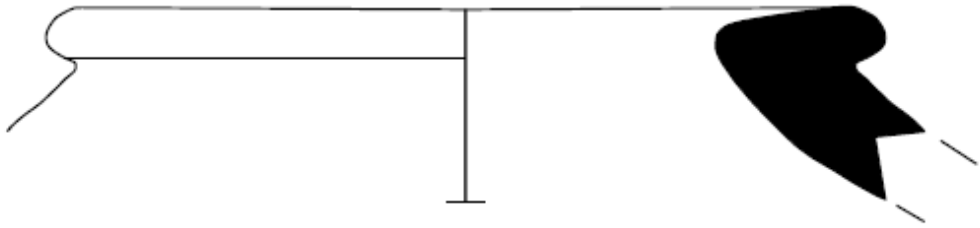
135

136

137

138

LEVHALAR

Levha 1

Kat. No: 1

Kat. No: 2

Kat. No: 3

Kat. No: 4

Kat. No: 5

Kat. No: 6

Levha 2

Kat. No: 7

Kat. No: 8

Kat. No: 9

Kat. No: 10

Kat. No: 11

Kat. No: 12

Levha 3

Kat. No: 13

Kat. No: 14

Kat. No: 15

Kat. No: 16

Kat. No: 17

Kat. No: 18

Levha 4

Kat. No: 19

Kat. No: 20

Kat. No: 21

Kat. No: 22

Kat. No: 23

Kat. No: 24

Levha 5

Kat. No: 25

Kat. No: 26

Kat. No: 27

Kat. No: 28

Kat. No: 29

Kat. No: 30

Levha 6

Kat. No: 31

Kat. No: 32

Kat. No: 33

Kat. No: 34

Kat. No: 35

Kat. No: 36

Levha 7

Kat. No: 37

Kat. No: 38

Kat. No: 39

Kat. No: 40

Kat. No: 41

Kat. No: 42

Levha 8

Kat. No: 43

Kat. No: 44

Kat. No: 45

Kat. No: 46

Kat. No: 47

Kat. No: 48

Levha 9

Kat. No: 49

Kat. No: 50

Kat. No: 51

Kat. No: 52

Kat. No: 53

Kat. No: 54

Kat. No: 55

Kat. No: 56

Kat. No: 57

Kat. No: 58

Kat. No: 59

Kat. No: 60

Kat. No: 61

Kat. No: 62

Kat. No: 63

Kat. No: 64

Kat. No: 65

Kat. No: 66

Kat. No: 67

Kat. No: 68

Kat. No: 69

Kat. No: 70

Kat. No: 71

Kat. No: 72

Kat. No: 73

Kat. No: 74

Kat. No: 75

Kat. No: 76

Kat. No: 77

Kat. No: 78

Levha 14

Kat. No: 79

Kat. No: 80

Kat. No: 81

Kat. No: 82

Kat. No: 83

Kat. No: 84

Kat. No: 85

Kat. No: 86

Kat. No: 87

Kat. No: 88

Kat. No: 89

Kat. No: 90

Kat. No: 91

Kat. No: 92

Kat. No: 93

Kat. No: 94

Kat. No: 95

Kat. No: 96

Kat. No: 97

Kat. No: 98

Kat. No: 99

Kat. No: 100

Kat. No: 101

Kat. No: 102

Kat. No: 103

Kat. No: 104

Kat. No: 105

Kat. No: 106

Kat. No: 107

Kat. No: 108

Kat. No: 109

Kat. No: 110

Kat. No: 111

Kat. No: 112

Kat. No: 113

Kat. No: 114

Kat. No: 115

Kat. No: 116

Kat. No: 117

Kat. No: 118

Kat. No: 119

Kat. No: 120

Kat. No: 121

Kat. No: 122

Kat. No: 123

Kat. No: 124

Kat. No: 125

Kat. No: 126

Levha 22

Kat. No: 127

Kat. No: 128

Kat. No: 129

Kat. No: 130

Kat. No: 131

Kat. No: 132

Kat. No: 133

Kat. No: 134

Kat. No: 135

Kat. No: 136

Kat. No: 137

Kat. No: 138

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı: Münevver ŞİMŞEK

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: 2012-2016 Süleyman Demirel Üniversitesi Arkeoloji Anabilim dalı

Yüksek Lisans Öğrenimi: 2016-2021 Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim dalı

2019 Bahar Dönemi Martin Luther Universität Halle-Wittenberg (Erasmus+ Öğrenim Programı)

Yabancı Dil(ler) ve Düzeyi

1. Almanca (B1)

İş Deneyimi

1. 2012-2016 Prof. Dr. Mehmet Özhanlı başkanlığında “Pisidia Antiokheia Kazısı” (Stajyer öğrenci), Yalvaç/ Isparta

2. 2018-2021 Prof. Dr. Fikret Özcan başkanlığında “Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması” (Arkeolog), Isparta

3. 2018-2021 Prof. Dr. Helga Bumke başkanlığında “Didyma Apollon Tapınağı Kazısı” (Arkeolog), Didim/ Aydın.

4. 2019 Prof. Dr. Sabine Ladstätter başkanlığında “Ephesos Antik Kenti Kazısı” (Arkeolog), Selçuk/İzmir.

5. 2019 Prof. Dr. Christof Berns başkanlığında “Miletos Antik Kenti Kazısı” (Arkeolog), Söke/ Aydın

6. 2020-2021 Doç. Dr. Abdullah Bakır başkanlığında “Isparta İli Uluborlu İlçesi ve Civarında Türkiye Selçukluları ve Beylikler Dönemi Yüzey Araştırması” (Arkeolog), Uluborlu/Isparta

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar

1. Özcan F., Şimşek M., Yiğitli Ö., “Kuzey Pisidia Seramikleri Üzerine Ön Gözlemler- Preliminary Observations on Northern Pisidia Ceramics”, ANMED News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia (Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni, ANMED 18, 2020, ss. 54-58.

2. Özcan F., Yiğiteli, Ö., Şimşek, M., “Senitli Yayla Yerleşmesi”, ANMED News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia (Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni,

3. Özcan F., Şimşek M, Yiğiteli Ö., Acuce, İ., Topal, M., Süzmen, A. “Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması 2020-2021” 38. Araştırma Sonuçları Toplantısı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

